

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

सी.जी.-डी.एल.-अ.-03082023-247815
CG-DL-E-03082023-247815

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II — खण्ड 1

PART II — Section 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं 13] नई दिल्ली, बृहस्पतिवार, अगस्त 3, 2023/ श्रावण 12, 1945 (शक)
No. 13] NEW DELHI, THURSDAY, AUGUST 3, 2023/SRAVANA 12, 1945 (SAKA)

इस भाग में भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है जिससे कि यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके।
Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a separate compilation.

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE (Legislative Department)

New Delhi, the 3rd August, 2023/Sravana 12, 1945 (Saka)

The following Act of Parliament received the assent of the President on the 3rd August, 2023 and is hereby published for general information:—

THE BIOLOGICAL DIVERSITY (AMENDMENT) ACT, 2023

No. 10 of 2023

[3rd August, 2023.]

An Act further to amend the Biological Diversity Act, 2002.

BE it enacted by Parliament in the Seventy-fourth Year of the Republic of India as follows:—

1. (1) This Act may be called the Biological Diversity (Amendment) Act, 2023.

Short title and commencement.

(2) It shall come into force on such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint.

18 of 2003.

2. In the Biological Diversity Act, 2002 (hereinafter referred to as the principal Act), in the preamble,—

Amendment of preamble.

(a) for the word “party”, the word “Party” shall be substituted;

(b) for the words beginning with "AND WHEREAS it is considered necessary", and ending with "give effect to the said Convention", the following shall be substituted, namely:—

"AND WHEREAS India is a Party to the Nagoya Protocol on access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilisation to the convention on Biological Diversity which was adopted on the 29th October, 2010 in Nagoya, Japan;

AND WHEREAS it is considered necessary to provide for conservation, sustainable utilisation, fair and equitable sharing of the benefits arising out of utilisation of biological resources and also to give effect to the said Convention.".

Amendment of section 2.

3. In section 2 of the principal Act,—

(i) for clause (a), the following clauses shall be substituted, namely:—

'(a) "access" means collecting, procuring or possessing any biological resource occurring in or obtained from India or traditional knowledge associated thereto, for the purposes of research or bio-survey or commercial utilisation;

'(aa) "benefit claimers" means the conservers of biological resources, their by-products, creators or holders of traditional knowledge associated thereto (excluding codified traditional knowledge only for Indians) and information relating to the use of such biological resources, innovations and practices associated with such use and application;';

(ii) in clause (b), after the words "biological diversity", the words 'or "biodiversity" ' shall be inserted;

(iii) for clause (c), the following clause shall be substituted, namely:—

'(c) "biological resources" include plants, animals, micro-organisms or parts of their genetic material and derivatives (excluding value added products), with actual or potential use or value for humanity, but does not include human genetic material';

(iv) after clause (e), the following clause shall be inserted, namely:—

'(ea) "codified traditional knowledge" means the knowledge derived from authoritative books specified in the First Schedule to the Drugs and Cosmetics Act, 1940;';

(v) after clause (f), the following clause shall be inserted, namely:—

'(fa) "derivative" means a naturally occurring biochemical compound or metabolism of biological resources, even if it does not contain functional units of heredity;';

(vi) after clause (g), the following clauses shall be inserted, namely:—

'(ga) "folk variety" means a cultivated variety of plant that was developed, grown and exchanged informally among farmers;

'(gb) "India" means the territory of India as referred to in Article 1 of the Constitution, its territorial waters, seabed and sub-soil underlying such waters, continental shelf, exclusive economic zone or any other maritime zone as referred to in the Territorial Waters, Continental Shelf, Exclusive Economic Zone and Other Maritime Zones Act, 1976, and the air space above its territory;

23 of 1940.

80 of 1976.

(ab) the terms and conditions of service of the Chairperson, Member-Secretary and other members under section 9;";

(ii) after clause (b), the following clause shall be inserted namely:—

"(ba) the other functions to be performed by the Member-Secretary;";

(iii) in clause (e), after the word "application", the word "and payment of fees" shall be inserted;

(iv) after clause (e), the following clause shall be inserted, namely:—

"(ea) form of application and payment of fees under sub-section (1) of section 20;";

(v) after clause (j), the following clauses shall be inserted, namely:—

"(ja) the manner of holding inquiry by the adjudicating officer under section 55A;

"(jb) the other power under clause (e) of section 55B;".

43. In section 63 of the principal Act, in sub-section (2),—

Amendment of section 63.

(i) after clause (e), the following clause shall be inserted, namely:—

"(ea) the composition of the Biodiversity Management Committee under sub-section (1B) of section 41;";

(ii) in clause (f), for the word "applied", the word "utilised" shall be substituted;

(iii) in clause (g), for the words "annual report", the words "annual statement" shall be substituted.

DR. REETA VASISHTA,
Secretary to the Govt. of India.

and if, on such inquiry, he is satisfied that the person concerned has failed to comply with the provisions of section 3 or section 4 or section 6 or section 7, he may impose such penalty as he thinks fit in accordance the provisions of section 55:

Provided that no such penalty shall be imposed without giving the person concerned an opportunity of being heard in the matter.

(3) Any person aggrieved by the order made by the adjudicating officer under sub-section (2) may prefer an appeal to the National Green Tribunal established under section 3 of the National Green Tribunal Act, 2010.

(4) Every appeal under sub-section (3) shall be filed within sixty days from the date on which the copy of the order made by the adjudicating officer is received by the aggrieved person.

(5) The National Green Tribunal may, after giving the parties to the appeal an opportunity of being heard, pass such order as it thinks fit, confirming, modifying or setting aside the order appealed against.

55B. Any authority or officer empowered by the Central Government may, for the purposes of carrying out inspection, survey or any such activity, have all or any of the following powers, namely:—

(a) the power to enter upon any land, vehicle, or premises and to inspect, investigate, survey and collect information and make a map of the same and seize the materials and records;

(b) the powers of a civil court to compel the attendance of anyone, including witnesses and production of documents and materials objects;

(c) the power to issue a search-warrant;

(d) the power to hold an inquiry and in the course of such inquiry, receive and record evidence;

(e) such other power as may be prescribed.”.

39. Section 58 of the principal Act shall be omitted.

40. After section 59 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely:—

“59A. The provision of this Act shall not apply to any person who has been given any approval or granted any right under any law relating to protection of plant varieties enacted by Parliament to the extent that such approvals or rights given under that Act does not require similar approval under this Act.”.

41. In section 61 of the principal Act,—

(a) in the opening portion, for the word “complaint”, the words “written complaint” shall be substituted;

(b) in clause (b), for the words “any benefit claimer”, the words “any person or a benefit claimer” shall be substituted.

42. In section 62 of the principal Act, in sub-section (2),—

(i) for clause (a), the following clauses shall be substituted, namely:—

“(a) the manner of obtaining the certificate of origin under sub-section (2) of section 7;

(aa) the books on the basis of which the certificate of origin to be issued, the manner of maintaining such books and the manner of issuing such certificate under sub-section (3) of section 7;

19 of 2010.

Power to enter, inspect, survey, etc.

Omission of section 58.

Insertion of new section 59A.

Act not to apply to certain persons.

Amendment of section 61.

Amendment of section 62.

18 of 2013.

(gc) “landrace” means primitive cultivar that was grown by ancient farmers and their successors;’;

(vii) after clause (i), the following clause shall be inserted, namely:—

‘(ia) “Member-Secretary” means the full time Secretary of the National Biodiversity Authority, or of the State Biodiversity Board, as the case may be;’.

4. In Chapter II of the principal Act, in the Chapter heading, for the word “DIVERSITY”, the word “RESOURCES” shall be substituted.

Amendment of heading of Chapter II.

5. In section 3 of the principal Act, in sub-section (2), in clause (c), for sub-clause (ii), the following sub-clause shall be substituted, namely:—

Amendment of section 3.

“(ii) incorporated or registered in India under any law for the time being in force, which is controlled by a foreigner within the meaning of clause (27) of section 2 of the Companies Act, 2013.”.

6. For section 4 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

Amendment of section 4.

“4. No person or entity shall share or transfer any result of the research on any biological resource occurring in, or obtained or accessed from, India or traditional knowledge associated thereto, for monetary consideration or otherwise, to a person or body corporate referred to in sub-section (2) of section 3, without the prior written approval of the National Biodiversity Authority, except the codified traditional knowledge which is only for Indians:

Results of research not to be transferred to certain persons without approval of National Biodiversity Authority.

Provided that the provisions of this section shall not apply if publication of research papers or dissemination of knowledge in any seminar or workshop involving financial benefit is as per the guidelines issued by the Central Government:

Provided further that where the results of research are used for further research, then, the registration with the National Biodiversity Authority shall be necessary:

Provided also that if the results of research are used for commercial utilisation or for obtaining any intellectual property rights, within or outside India, prior approval of the National Biodiversity Authority shall be required to be taken in accordance with the provisions of this Act.”.

7. In section 5 of the principal Act,—

Amendment of section 5.

(i) in the marginal heading, for the words and figures “Sections 3 and 4”, the words “Certain provisions” shall be substituted;

(ii) for sub-section (I), the following sub-section shall be substituted, namely:—

“(I) The provisions of section 3 shall not apply to collaborative research projects involving transfer or exchange of biological resource or traditional knowledge associated thereto between institutions, including Government sponsored institutions of India, and such institutions in other countries, if such collaborative research projects satisfy the conditions specified in sub-section (3).”.

8. In section 6 of the principal Act,—

Amendment of section 6.

(a) for sub-section (I), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

“(I) Any person or entity covered under sub-section (2) of section 3 applying for an intellectual property right, by whatever name called, in or outside

India, for any invention based on any research or information on a biological resource which is accessed from India, including those deposited in repositories outside India, or traditional knowledge associated thereto, shall obtain prior approval of the National Biodiversity Authority before grant of such intellectual property rights.

(1A) Any person covered under section 7 applying for any intellectual property right, by whatever name called, in or outside India, for any invention based on any research or information on a biological resource which is accessed from India, including those deposited in repositories outside India, or traditional knowledge associated thereto, shall register with the National Biodiversity Authority before grant of such intellectual property rights.

(1B) Any person covered under section 7 who has obtained intellectual property right, by whatever name called, in or outside India, for any invention based on any research or information on a biological resource which is accessed from India, including those deposited in repositories outside India, or traditional knowledge associated thereto, shall obtain prior approval of the National Biodiversity Authority at the time of commercialisation.".

(b) in sub-section (3), the words "enacted by the Parliament" shall be omitted.

9. For section 7 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

"7. (1) No person, other than the person covered under sub-section (2) of section 3, shall access any biological resource and its associated knowledge for commercial utilisation, without giving prior intimation to the concerned State Biodiversity Board, but such access shall be subject to the provisions of clause (b) of section 23 and sub-section (2) of section 24:

Provided that the provisions of this section shall not apply to the codified traditional knowledge, cultivated medicinal plants and its products, local people and communities of the area, including growers and cultivators of biodiversity and to *vaidas, hakims* and registered AYUSH practitioners only who have been practicing indigenous medicines, including Indian systems of medicine as profession for sustenance and livelihood.

(2) In the case of cultivated medicinal plants, the exemption under sub-section (1) shall be available only if a certificate of origin is obtained from the Biodiversity Management Committee in such manner as may be prescribed.

(3) The Biodiversity Management Committee shall, on the basis of entries made in such books, maintained in such manner, issue the certificate of origin under sub-section (2) in such manner as may be prescribed."

10. In section 8 of the principal Act,—

(a) for sub-section (3), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(3) The Head office of the National Biodiversity Authority shall be at Chennai and the Central Government may, by notification in the Official Gazette, establish regional offices in other places in India.";

(b) in sub-section (4),—

(i) for clauses (a), (b) and (c), the following clauses shall be substituted, namely:—

Substitution of new section for section 7.

Prior intimation to State Biodiversity Board for accessing biological resource for certain purposes.

Amendment of section 8.

34. For section 46 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

"46. (1) The Biodiversity Management Committee shall maintain the accounts which shall be audited in such manner as may be prescribed by the State Government.

(2) The Biodiversity Management Committee shall furnish to the local body concerned and to the State Biodiversity Board, before such date as may be prescribed by the State Government, its audited copy of accounts together with auditor's report thereon."

35. In section 50 of the principal Act, in the marginal heading, the words "between the State Biodiversity Board" shall be omitted.

36. In section 52 of the principal Act, in sub-section (1), for the words "benefit sharing or order", the words "fair and equitable sharing of benefits or order or direction" shall be substituted.

37. In section 53 of the principal Act,—

(i) for the words "benefit sharing", the words "fair and equitable sharing of benefits" shall be substituted;

(ii) after the words "order made by the High Court", the words "or the National Green Tribunal" shall be inserted;

(iii) after the words "Registrar of the High Court", the words "or the Registrar of the National Green Tribunal" shall be inserted;

(iv) in the *Explanation*, after the words "group of persons", wherever they occur, the words "or body" shall be substituted.

38. For section 55 of the principal Act, the following sections shall be substituted, namely:—

"55. If any person or entity covered under sub-section (2) of section 3 or section 7 contravenes or attempts to contravene or abets the contravention of the provisions of section 3 or section 4 or section 6 or section 7, such person shall be liable to pay penalty which shall not be less than one lakh rupees, but which may extend to fifty lakh rupees, but where the damage caused exceeds the amount of penalty, such penalty shall be commensurate with the damage caused, and in case, the failure or contravention continues, an additional penalty may be imposed, which shall not exceed one crore rupees and such penalty shall be decided by the adjudicating officer appointed under section 55A.

55A. (1) For the purposes of determining the penalties under section 55, the Central Government may appoint an officer not below the rank of Joint Secretary to the Government of India or a Secretary to the State Government to be the adjudicating officer, to hold inquiry in the prescribed manner and to impose the penalty so determined:

Provided that the Central Government may appoint as many adjudicating officers as may be required.

(2) While holding an inquiry, the adjudicating officer shall have power to summon and enforce the attendance of any person acquainted with the facts and circumstances of the case to give evidence or to produce any document, which in the opinion of the adjudicating officer, may be useful for, or relevant to, the subject-matter of the inquiry

Substitution of new section for section 46.

Audit of accounts of Biodiversity Management Committees.

Amendment of section 50.

Amendment of section 52.

Amendment of section 53.

Substitution of new sections 55, 55A and 55B for section 55.

Penalties.

Adjudication of penalties.

(IB) The composition of the Biodiversity Management Committee shall be such as may be prescribed by the State Government:

Provided that the number of members of the said Committee shall not be less than seven and not exceeding eleven.";

(b) in sub-section (2), for the words " and knowledge associated with such resources", the words "or traditional knowledge associated thereto" shall be substituted;

(c) the following *Explanation* shall be inserted, namely:—

'Explanation.—For the purposes of this section—

(a) "cultivar" means a variety of plant that has originated and persisted under cultivation or was specifically bred for the purpose of cultivation;

(b) "folk variety" means a cultivated variety of plant that was developed, grown and exchanged informally among farmers;

(c) "landrace" means primitive cultivar that was grown by ancient farmers and their successors;

(d) "farmers' variety" means a variety which—

(i) has been traditionally cultivated and evolved by the farmers in their field; or

(ii) is a wild relative or landrace of a variety about which the farmers possess the common knowledge.'

Amendment of section 43.

31. In section 43 of the principal Act, in sub-section (1), for clause (e), the following clause shall be substituted, namely:—

"(e) benefit sharing amount and all other sums received by the Local Biodiversity Fund from such other sources as may be decided by the State Government.".

Substitution of new section for section 44.

32. For section 44 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

"44. (1) The Local Biodiversity Fund shall be utilised in accordance with the regulations and the guidelines made in this behalf, for—

(a) the conservation and promotion of biodiversity including restoration of areas falling within the jurisdiction of concerned local body;

(b) the socio-economic development of the community without compromising the conservation concerns; and

(c) the administrative expenses of the Biodiversity Management Committee.

(2) The Fund shall be utilised in such manner as may be prescribed by the State Government.".

Substitution of new section for section 45. Annual statement of Biodiversity Management Committees.

33. For section 45 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

"45. The custodian of the Local Biodiversity Fund shall prepare, in such form and during each financial year at such time as may be prescribed by the State Government, its annual statement giving a full account of its activities during the previous financial year, and submit the same to the local body concerned with a copy to the State Biodiversity Board.".

"(a) a Chairperson, who shall be an eminent person having adequate knowledge, expertise and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to fair and equitable sharing of benefits, to be appointed by the Central Government;

(b) sixteen *ex officio* members to be appointed by the Central Government, representing the Ministries dealing with—

(i) Agricultural Research and Education;

(ii) Agriculture and Farmers Welfare;

(iii) Ayurveda, Unani, Siddha, Sowa Rigpa, Yoga and Naturopathy and Homoeopathy;

(iv) Biotechnology;

(v) Environment and Climate Change;

(vi) Forests and Wildlife;

(vii) Indian Council of Forestry Research and Education;

(viii) Earth Sciences;

(ix) Pachayati Raj;

(x) Science and Technology;

(xi) Scientific and Industrial Research;

(xii) Tribal Affairs;

(c) four representatives from State Biodiversity Boards on rotational basis;";

(ii) in clause (d),—

(A) for the word "specialists", the words "experts including legal experts" shall be substituted;

(B) for the word "equitable", the words "fair and equitable" shall be substituted;

(iii) after clause (d), the following clause shall be inserted, namely:—

"(e) a Member-Secretary, who shall have experience in matters relating to biodiversity conservation, to be appointed by the Central Government.".

11. In section 9 of the principal Act,—

(a) in the marginal heading, for the words "Chairperson and members", the words "Chairperson, members and Member-Secretary" shall be substituted;

(b) after the words "National Biodiversity Authority", the words "and of Member-Secretary" shall be inserted.

12. After section 10 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely:—

"10A. (1) The Member-Secretary shall be the chief coordinating officer and the convener of the National Biodiversity Authority and shall assist that Authority in the discharge of its functions under this Act.

(2) The Member-Secretary shall perform such other functions as may be prescribed.".

Amendment of section 9.

Insertion of new section 10A.

Member-Secretary.

Amendment of section 13.

13. In section 13 of the principal Act, for sub-section (2), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(2) The National Biodiversity Authority may also constitute such number of committees as it deems fit for the efficient discharge of its duties and performance of its functions under this Act.".

Amendment of section 15.

14. In section 15 of the principal Act,—

(i) after the words "signature of the Chairperson", the words "or Member-Secretary" shall be inserted;

(ii) for the words "signature of an officer", the words "signature of Member-Secretary or an officer" shall be substituted.

Amendment of section 16.

15. In section 16 of the principal Act, after the words "delegate to any member", the words "or Member-Secretary" shall be inserted.

Amendment of section 18.

16. In section 18 of the principal Act,—

(a) for sub-sections (1) and (2), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

"(1) The National Biodiversity Authority shall, with the approval of the Central Government, make regulations to provide for access to biological resources and traditional knowledge associated thereto, and for determination of fair and equitable sharing of benefits.

(2) It shall be the duty of the National Biodiversity Authority to regulate any activity referred to in sections 3, 4 and 6 by granting or rejecting approvals.";

(b) in sub-section (3),—

(i) in clause (a), for the word "equitable", the words "fair and equitable" shall be substituted;

(ii) in clause (b), for the words "heritage sites", the words "biodiversity heritage sites" shall be substituted;

(iii) after clause (b), the following clause shall be inserted, namely:—

"(ba) advise the State Biodiversity Boards on any matter relating to the implementation of the Act;";

(c) for sub-section (4), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(4) The National Biodiversity Authority may, on behalf of the Central Government, take any measures necessary to oppose the grant of intellectual property rights in any country outside India on any biological resource which is found in or brought from India, including those deposited in repositories outside India, or traditional knowledge associated thereto accessed.".

Amendment of section 19.

17. In section 19 of the principal Act,—

(a) for sub-section (2), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

"(2) Any person referred to in sub-section (2) of section 3 who intends to apply for a patent or any other form of intellectual property rights, whether in India or outside India, referred to in sub-section (1) of section 6, may make an application to the National Biodiversity Authority in such form, on payment of such fee, and in such manner, as may be prescribed.

(2A) Any person referred to in sub-section (1A) of section 6 shall register with the National Biodiversity Authority at the time of making application under sub-section (2), and persons referred to in sub-section (1B) of section 6 shall obtain prior approval from the National Biodiversity Authority at the time of commercialisation.";

Amendment of section 37.

27. In section 37 of the principal Act,—

(a) for sub-section (1), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(1) Without prejudice to any other law for the time being in force, based on the recommendations of the State Biodiversity Board, the State Government may, from time to time, notify in the Official Gazette, areas of biodiversity importance as biodiversity heritage sites under this Act:

Provided that the State Biodiversity Board shall consult the local body and the Biodiversity Management Committee concerned before making such recommendations.";

(b) in sub-section (2), for the words "heritage sites", the words "biodiversity heritage sites" shall be substituted.

28. In section 38 of the principal Act, the following provisos shall be inserted, namely:—

"Provided that the Central Government may delegate such power to the State Government:

Provided further that where such power is delegated to the State Government, it shall consult the National Biodiversity Authority before issuing any such notification.".

Amendment of section 38.

29. For section 40 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

"40. Notwithstanding anything contained in this Act, the Central Government may, in consultation with the National Biodiversity Authority, by notification in the Official Gazette, declare that all or any of the provisions of this Act shall not apply to biological resources when normally traded as commodities or to the items derived from them, including agricultural wastes, as notified and cultivated medicinal plants and their products for entities covered under section 7, registered as per the regulations made or as prescribed:

Provided that no exemption shall be made for the activities referred to in sub-sections (1) and (2) of section 6.".

Substitution of new section for section 40.

Provisions of this Act not to apply in certain cases.

30. In section 41 of the principal Act,—

(a) for sub-section (1), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

"(1) Every local body at the Gram Panchayat level in the rural areas and at the Nagar Panchayat or Municipal Committee at Municipal Corporation level in the urban areas shall constitute a Biodiversity Management Committee (by whatever name called) within its area for the purpose of promoting conservation, sustainable use and documentation of biological diversity including preservation of habitats, conservation of landraces, folk varieties, farmers' varieties, and cultivars, domesticated stocks and breeds of animals, living things in water bodies and microorganisms and chronicling of knowledge relating to biological diversity:

Provided that the State Government may constitute Biodiversity Management Committees at the intermediate or district Panchayat level for achieving the objectives of the Act.

Amendment of section 41.

(1A) The functions of Biodiversity Management Committee so constituted shall include conservation, sustainable use and documentation of biological diversity, including conservation of habitats, landraces, folk varieties, cultivars, domesticated breeds of animals, and microorganisms, and chronicling of traditional knowledge associated thereto relating to biological diversity.

Provided that when it is not possible to identify the area from where the biological resources or associated knowledge have been accessed, the fund shall be utilised for socio-economic development of the area where such biological resources occur;";

(E) for clause (e), the following clauses shall be substituted, namely:—

"(e) making grants or loans to the Biodiversity Management Committees;

(f) the activities to meet the purposes of the Act.".

Amendment of section 36.

25. In section 36 of the principal Act,—

(i) for the marginal heading, the following shall be substituted, namely:—

"Central Government to develop national strategies and plans for conservation, promotion and sustainable use of biological diversity.";

(ii) in sub-section (1),—

(a) after the words "The Central Government shall", the words "in consultation with the State Government and Union territories", shall be inserted;

(b) for the words "conservation of biological resources, incentives", the words "conservation of biological resources, including cultivars, folk varieties and landraces, incentives" shall be substituted;

(iii) in sub-section (3), for the words "sectoral or cross-sectoral plans, programmes and policies", the words "sectoral policies or cross-sectoral plans and programmes" shall be substituted;

(iv) after sub-section (5) and before the *Explanation*, the following sub-section shall be inserted, namely:—

"(6) The Central Government shall involve the National Biodiversity Authority or State Biodiversity Boards to undertake measures for conservation and sustainable use of biological diversity or traditional knowledge associated thereto.".

Insertion of new sections 36A and 36B.

Measures to be taken by National Biodiversity Authority.

State Government to develop strategies and plans for conservation and sustainable use of biological diversity.

26. After section 36 of the principal Act, the following sections shall be inserted, namely:—

36A. The Central Government may authorise National Biodiversity Authority or any other organisation to take any measure necessary to monitor and regulate within the territory of India, the access and utilisation of biological resources obtained from a foreign country in order to meet the international obligations to which India is a signatory.

36B. (1) The State Government shall develop strategies, plans, programmes for the conservation and promotion and sustainable use of biological diversity, including measures for identification and monitoring of areas rich in biological resources, promotion of *in situ*, and *ex situ*, conservation of biological resources, including cultivars, folk varieties and landraces, incentives for research, training and public education to increase awareness with respect to biodiversity, in conformity with the national strategies, plans and programmes.

(2) The State Government shall, as far as practicable, wherever it deems appropriate, integrate the conservation, promotion and sustainable use of biological diversity into relevant sectoral policies or cross-sectoral plans and programmes.".

(b) after sub-section (3), the following sub-section shall be inserted, namely:—

"(3A) The National Biodiversity Authority shall, while granting approval under this section, determine the benefit sharing in such manner as may be specified by regulations made in this behalf:

Provided that if the National Biodiversity Authority is of the opinion that such an activity is detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of biodiversity or fair and equitable sharing of benefits arising out of such activity, it may, by order, for reasons to be recorded in writing, prohibit or restrict any such activity:

Provided further that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person concerned.";

(c) for sub-section (4), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(4) The National Biodiversity Authority shall place in public domain details of every approval granted or rejected under this section.".

18. In section 20 of the principal Act,—

Amendment of section 20.

(i) in the marginal heading, for the words "biological resource or knowledge", the words "results of research" shall be substituted;

(ii) for sub-section (1), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(1) Any person or entity who intends to transfer the results of any research on biological resources, which are found in or brought from India, including those deposited in repositories outside India or traditional knowledge associated thereto, to persons referred to under sub-section (2) of section 3 for monetary consideration or otherwise, he shall make an application to the National Biodiversity Authority in such form, and on payment of such fee, as may be prescribed.";

(iii) in sub-section (2), for the words "any biological resource or knowledge associated thereto", the words "the results of research" shall be substituted;

(iv) for sub-sections (3) and (4), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

"(3) On receipt of an application under sub-section (2), the National Biodiversity Authority may, after making such enquiries, as it deems fit, by order, grant approval, subject to such terms and conditions, as it may deem fit, including benefit sharing or otherwise, as per the guidelines or for reasons to be recorded in writing, or reject the application:

Provided that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person concerned.

(4) The National Biodiversity Authority shall place in public domain the details of every approval granted or rejected under this section.".

19. In section 21 of the principal Act,—

Amendment of section 21.

(a) in the marginal heading, for the word "equitable", the words "fair and equitable" shall be substituted;

(b) for sub-section (1), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(1) The National Biodiversity Authority shall, while determining benefit sharing for the approval granted under this Act, ensure that the terms and conditions subject to which the approval is granted secures fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of accessed biological resources, their derivatives, innovations and practices associated with their use and applications

and knowledge relating thereto in accordance with mutually agreed terms and conditions between the person applying for such approval, and the Biodiversity Management Committee represented by the National Biodiversity Authority.".

(c) in sub-section (3), for the proviso, the following proviso shall be substituted, namely:—

"Provided that where biological resource or associated knowledge was a result of access from an individual or group of individuals or organisations, the National Biodiversity Authority may direct that the amount shall be paid directly to such benefit claimer or organisation in accordance with the terms of any agreement and in such manner as it deems fit.".

Amendment of section 22.

20. In section 22 of the principal Act,—

(i) in sub-section (2), in the proviso, after the words " group of persons", the words "or body" shall be inserted;

(ii) in sub-section (4), for clauses (a), (b) and (c), the following clauses shall be substituted, namely:—

"(a) a Chairperson, who shall be an eminent person having adequate knowledge, expertise and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to fair and equitable sharing of benefits, to be appointed by the State Government;

(b) not more than seven *ex officio* members to be appointed by the State Government to represent the concerned departments of the State Government, including departments dealing Panchayati Raj and tribal affairs;

(c) not more than five non-official members to be appointed from amongst experts, including legal experts, scientists having special knowledge, expertise and work experience in matters relating to conservation of biological diversity, sustainable use of biological resources and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resources.".

Amendment of section 23.

21. In section 23 of the principal Act, for clauses (a) and (b), the following clauses shall be substituted, namely:—

(a) advise the State Government on matters relating to the conservation of biodiversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the utilisation of biological resources or traditional knowledge associated thereto, in conformity with the regulations or guidelines if any, issued by the Central Government or the National Biodiversity Authority;

(b) regulate any activity referred to in section 7 by granting or rejecting approvals;

(ba) determine the fair and equitable sharing of benefits as provided under the regulations made in this behalf by the National Biodiversity Authority while granting approvals;".

Amendment of section 24.

22. In section 24 of the principal Act,—

(a) for sub-section (1), the following sub-section shall be substituted, namely:—

"(1) Any person other than the person referred to in sub-section (2) of section 3, intending to undertake any activity covered under section 7, shall give prior intimation to the State Biodiversity Board, in such form as may be prescribed by the State Government.";

(b) for sub-sections (2) and (3), the following sub-sections shall be substituted, namely:—

"(2) If the State Biodiversity Board is of the opinion that such activity is detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of

biodiversity or fair and equitable sharing of benefits arising out of such activity, it may by order, restrict or reject such activity:

Provided that no such order or rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person concerned.

(3) The State Biodiversity Board shall place in public domain the details of every approval granted or rejected under this section.".

23. In section 27 of the principal Act,—

(i) in sub-section (1), for clause (b), the following clause shall be substituted, namely:—

"(b) all sums including charges and benefit sharing amount received by the National Biodiversity Authority;";

(ii) in sub-section (2),—

(A) in the opening portion, for the word "applied", the word "utilised" shall be substituted;

(B) for clauses (b) and (c), the following clauses shall be substituted, namely:—

"(b) conservation, promotion and sustainable use of biological resources;

(c) socio-economic development of areas from where such biological resources or traditional knowledge associated thereto have been accessed in consultation with the Biodiversity Management Committee:

Provided that when it is not possible to identify the area from where the biological resources or traditional knowledge associated thereto have been accessed, the fund shall be utilised for socio-economic development of the area where such biological resources occur;

(d) activities to meet the purposes of the Act.".

24. In section 32 of the principal Act,—

(i) in sub-section (1), for clause (c), the following clause shall be substituted, namely:—

"(c) all sums including charges and benefit sharing amount received by the State Biodiversity Board and from such other sources as may be decided by the State Government;";

(ii) in sub-section (2),—

(A) in the opening portion, for the word "applied", the word "utilised" shall be substituted;

(B) after clause (a), the following clause shall be inserted, namely:—

"(aa) channelling benefits to the benefit claimers;";

(C) for clause (c) the following clause shall be substituted, namely:—

"(c) conservation, promotion and sustainable use of biological resources;";

(D) for clause (d), the following clause shall be substituted, namely:—

"(d) socio-economic development of areas from where such biological resources or traditional knowledge associated thereto have been accessed in consultation with the Biodiversity Management Committee or local body concerned:

Amendment of section 27.

Amendment of section 32.

GOVERNMENT OF KARNATAKA

The Biological Diversity Act, 2002

No. 18 of 2003, (5th February, 2003)

The Biological Diversity Rules, 2004

(with effect from 15th April, 2004)

and

The Karnataka Biological Diversity Rules, 2005

(with effect from 29th June, 2006)

Published by :

Karnataka Biodiversity Board

Ground Floor, VANAVIKAS,
18th Cross, Malleswaram,
Bangalore - 560 003

Ph : 080 - 23440535, 23448783
Website : kbbindia.org

Sponsored by

**Karnataka Urban Infrastructure Development &
Finance Corporation**
Bangalore, Karnataka

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE

(Legislative Department)

New Delhi, the 5th February, 2003

The Biological Diversity Act, 2002

1 Description of the clause
The Biological Diversity Act

CHAPTER I

PRELIMINARY

1 Description of the clause
1 Short title, extent and commencement
2 Definitions

CHAPTER II

Page No. 5

REGULATION OF ACCESS TO BIOLOGICAL DIVERSITY

1 Description of the clause
3 Certain persons not to undertake Biodiversity related activities without approval of National Biodiversity Authority
4 Results of research not to be transferred to certain persons without approval of National Biodiversity Authority
5 Sections 3 and 4 not to apply to certain collaborative research projects
6 Application for intellectual-property rights not to be made without approval of National Biodiversity Authority
7 Prior intimation of State Biodiversity Board for obtaining biological resource for certain purposes

CHAPTER III

Page No. 8

NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

1 Description of the clause
8 Establishment of National Biodiversity Authority
9 Conditions of service of Chairperson and Members
10 Chairperson to be Chief Executive National Biodiversity Authority
11 Removal of members
12 Meetings of National Biodiversity Authority
13 Committees of National Biodiversity Authority
14 Officers and employees of National Biodiversity Authority
15 Authentication of orders and decisions of National Biodiversity Authority
16 Delegation of powers
17 Expenses of National Biodiversity Authority to be defrayed out of the Consolidated Fund of India

CHAPTER IV

Page No. 11

FUNCTIONS AND POWERS OF THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

1 Description of the clause
18 Functions and powers of National Biodiversity Authority

CHAPTER V

APPROVAL BY THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

19 Description of the clause
19 Approval by National Biodiversity Authority for undertaking certain activities
20 Transfer of biological resource or knowledge
21 Determination of equitable benefit sharing by National Biodiversity Authority

CHAPTER VI

STATE BIODIVERSITY BOARD

1 Description of the clause
22 Establishment of State Biodiversity Board
23 Functions of State Biodiversity Board
24 Power of State Biodiversity Board to restrict certain activities violating the objectives of conservation, etc.
25 Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board

CHAPTER VII

FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

1 Description of the clause
26 Grants or loans by the Central Government
27 Constitution of National Biodiversity Fund
28 Annual report of National Biodiversity Authority
29 Budget, accounts and audit
30 Annual report to be laid before Parliament

CHAPTER VIII

FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF STATE BIODIVERSITY BOARD

1 Description of the clause
31 Grant of money by State Govt. to State Biodiversity Board
32 Constitution of State Biodiversity Fund
33 Annual report of State Biodiversity Board
34 Audit of accounts of State Biodiversity Board
35 Annual report of State Biodiversity Board to be laid before State Legislature

CHAPTER IX

DUTIES OF THE CENTRAL AND THE STATE GOVERNMENTS

1 Description of the clause
36 Central Government to develop National strategies, plans, etc., for conservation, etc., of biological diversity
37 Biodiversity heritage sites
38 Power of Central Government to notify threatened species
39 Power of Central Government to designate repositories
40 Power of Central Government to exempt certain biological resources

Page No. 12

Page No. 14

Page No. 16

Page No. 17

Page No. 18

CHAPTER X**BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEES**

Description of the clause

41 Constitution of Biodiversity Management Committees

Page No. 20**MINISTRY OF LAW AND JUSTICE**

(Legislative Department)

New Delhi, the 5th February, 2003/March 16, 1924 (Saka)

CHAPTER XI**LOCAL BIODIVERSITY FUND**

Description of the clause

42 Grants to Local Biodiversity Fund

43 Constitution of Local Biodiversity Fund

44 Application of Local Biodiversity Fund

45 Annual report of Biodiversity Management Committees

46 Audit of accounts of Biodiversity Management Committees

47 Annual report of Biodiversity Management Committees to be submitted to District Magistrate

Page No. 20

The following Act of Parliament received the assent of the President on the 5th February, 2003, and is hereby published for general information:

THE BIOLOGICAL DIVERSITY ACT, 2002

No. 18 OF 2003 (5th February, 2003)

An Act to provide for conservation of biological diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of the benefits arising out of the use of biological resources, knowledge and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS India is rich in biological diversity and associated traditional and contemporary knowledge system relating thereto.

AND WHEREAS India is a party to the United Nations Convention on Biological Diversity signed at Rio de Janeiro on the 5th day of June, 1992.

AND WHEREAS the said Convention came into force on the 29th December, 1993.

AND WHEREAS the said Convention reaffirms the sovereign rights of the States over their biological resources.

AND WHEREAS the said Convention has the main objective of conservation of biological diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of the benefits arising out of utilization of genetic resources.

AND WHEREAS it is considered necessary to provide for conservation, sustainable utilization and equitable sharing of the benefits arising out of utilization of generic resources and also to give effect to the said Convention.

BE it enacted by Parliament in the Fifty-third Year of the Republic of India as follows:

CHAPTER XII**MISCELLANEOUS**

Description of the clause

48 National Biodiversity Authority to be bound by the directions given by Central Government

49 Power of State Government to give directions

50 Settlement of disputes between State Biodiversity Boards

51 Members, officers, etc., of National Biodiversity Authority and State Biodiversity Board deemed to be public servants

52 Appeal

53 Execution of determination or order

54 Protection of action taken in good faith

55 Penalties

56 Penalty for contravention of directions or orders of Central Government, State Government, National Biodiversity Authority and State Biodiversity Boards

57 Offences by companies

58 Offences to be cognizable and non-bailable

59 Act to have effect in addition to other Acts

60 Power of Central Government to give directions to State Government

61 Cognizance of offences

62 Power of Central Government to make rules

63 Power of State Government to make rules

64 Power to make regulations

65 Power to remove difficulties

CHAPTER - I PRELIMINARY

1. Short title, extent and commencement

1. This Act may be called the Biological Diversity Act, 2002.
2. It extends to the whole of India.
3. It shall come into force on such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint:

Provided that different dates may be appointed for different provisions of this Act and any reference in any such provision to the commencement of this Act shall be construed as a reference to the coming into force of that provision.

2. Definitions

In this Act, unless the context otherwise requires:-

- (a) "benefit claimers" means the conservers of biological resources, their byproducts, creators and holders of knowledge and information relating to the use of such biological resources, innovations and practices associated with such use and application;
- (b) "biological diversity" means the variability among living organisms from all sources and the ecological complexes of which they are part, and includes diversity within species or between species and of eco-systems;
- (c) "biological resources" means plants, animals and micro-organisms or parts thereof, their genetic material and by-products (excluding value added products) with actual or potential use or value, but does not include human genetic material;
- (d) "bio-survey and bio-utilization" means survey or collection of species, subspecies, genes, components and extracts of biological resource for any purpose and includes characterization, inventorisation and bioassay;
- (e) "Chairperson" means the Chairperson of the National Biodiversity Authority or, as the case may be, of the State Biodiversity Board;
- (f) "commercial utilization" means end uses of biological resources for commercial utilization such as drugs, industrial enzymes, food flavours, fragrance, cosmetics, emulsifiers, oleoresins, colours, extracts and genes used for improving crops and livestock through genetic intervention, but does not include conventional breeding or traditional practices in use in any agriculture, horticulture, poultry, dairy farming, animal husbandry or bee keeping;
- (g) "fair and equitable benefit sharing" means sharing of benefits as determined by the National Biodiversity Authority under section 21;
- (h) "local bodies" means Panchayats and Municipalities, by whatever name called, within the meaning of clause (1) of article 243B and clause (1) of article 243Q of the Constitution and in the absence of any Panchayats or Municipalities, institutions of self-government constituted under any other provision of the Constitution or any

Central Act or State Act;

- (i) "member" means a member of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board and includes the Chairperson;
- (j) "National Biodiversity Authority" means the National Biodiversity Authority established under section 8;
- (k) "prescribed" means prescribed by rules made 1 under this Act;
- (l) "regulations" means regulations made under this Act;
- (m) "research" means study or systematic investigation of any biological resource or technological application, that uses biological systems, living organisms or derivatives thereof to make or modify products or processes for any use;
- (n) "State Biodiversity Board" means the State Biodiversity Board established under section 22;
- (o) "sustainable use" means the use of components of biological diversity in such manner and at such rate that does not lead to the long-term decline of the biological diversity thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations;
- (p) "value added products" means products which may contain portions or extracts of plants and animals in unrecognizable and physically inseparable form.

CHAPTER - II REGULATION OF ACCESS TO BIOLOGICAL DIVERSITY

Certain persons not to undertake Biodiversity related activities without approval of National Biodiversity Authority

3. (1) No person referred to in sub-section (2) shall, without previous approval of the National Biodiversity Authority, obtain any biological resource occurring in India or knowledge associated thereto for research or for commercial utilization or for bio-survey and bio-utilization.
- (2) The persons who shall be required to take the approval of the National Biodiversity Authority under sub-section (1) are the following, namely:
  - a. a person who is not a citizen of India;
  - b. a citizen of India, who is a non-resident as defined in clause (30) of section 2 of the Income-tax Act, 1961;
  - c. a body corporate, association or organization-
    - i. not incorporated or registered in India; or
    - ii. incorporated or registered in India under any law for the time being in force which has any non-Indian participation in its share capital or management.

Results of research not to be transferred to certain persons without approval of National Biodiversity Authority

4. No person shall, without the previous approval of the National Biodiversity Authority, transfer the results of any research relating to any biological resources occurring in, or obtained from, India for monetary consideration or otherwise to any person who is not a citizen of India or citizen of India who is non-resident as defined in clause (30) of section 2 of the Income-tax Act, 1961 or a body corporate or organization which is not registered or incorporated in India or which has any non-Indian participation in its share capital or management.

Explanation.- For the purposes of this section, "transfer" does not include publication of research papers or dissemination of knowledge in any seminar or workshop, if such publication is as per the guidelines issued by the Central Government.

Sections 3 and 4 not to apply to certain collaborative research projects

5. (1) The provisions of sections 3 and 4 shall not apply to collaborative research projects involving transfer or exchange of biological resources or information relating thereto between institutions, including Government sponsored institutions of India, and such institutions in other countries, if such collaborative research projects satisfy the conditions specified in sub-section (3).

(2) All collaborative research projects, other than those referred to in sub-section (1) which are based on agreements concluded before the commencement of this Act and in force shall, to the extent the provisions of agreement are inconsistent with the provisions of this Act or any guidelines issued under clause (a) of sub-section (3), be void.

(3) For the purposes of sub-section (1), collaborative research projects shall-

- conform to the policy guidelines issued by the Central Government in this behalf;
- be approved by the Central Government.

Application for intellectual property rights not to be made without approval of National Biodiversity Authority

6. (1) No person shall apply for any intellectual property right, by whatever name called, in or outside India for any invention based on any research or information on a biological resource obtained from India without obtaining the previous approval of the National Biodiversity Authority before making such application.

Provided that if a person applies for a patent, permission of the National Biodiversity Authority may be obtained after the acceptance of the patent but before the seating of the patent by the patent authority concerned:

Provided further that the National Biodiversity Authority shall dispose of the application for permission made to it within a period of ninety days from the date of receipt thereof.

(2) The National Biodiversity Authority may, while granting the approval under this section, impose benefit sharing fee or royalty or both or impose conditions including the sharing of financial benefits arising out of the commercial utilization of such rights.

(3) The provisions of this section shall not apply to any person making an application for any right under any law relating to protection of plant varieties enacted by Parliament.

(4) Where any right is granted under law referred to in sub-section (3), the concerned authority granting such right shall endorse a copy of such document granting the right to the National Biodiversity Authority.

Prior intimation to State Biodiversity Board for obtaining biological resource for certain purposes

7. No person, who is a citizen of India or a body corporate, association or organization which is registered in India, shall obtain any biological resource for commercial utilization, or bio-survey and bio-utilization for commercial utilization except after giving prior intimation to the State Biodiversity Board concerned:

Provided that the provisions of this section shall not apply to the local people and communities of the area, including growers and cultivators of biodiversity, and *vaidas* and *hakims*, who have been practicing indigenous medicine.

CHAPTER - III **NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY**

Establishment of National Biodiversity Authority

8. (1) With effect from such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint, there shall be established by the Central Government for the purposes of this Act, a body to be called the National Biodiversity Authority.

(2) The National Biodiversity Authority shall be a body corporate by the name aforesaid, having perpetual succession and a common seal, with power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable, and to contract, and shall by the said name sue and be sued.

(3) The head office of the National Biodiversity Authority shall be at Chennai and the National Biodiversity Authority may, with the previous approval of the Central Government, establish offices at other places in India.

(4) The National Biodiversity Authority shall consist of the following members,

- a Chairperson, who shall be an eminent person having adequate knowledge and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to equitable sharing of benefits, to be appointed by the Central Government;

- b. three ex officio members to be appointed by the Central Government, one representing the Ministry dealing with Tribal Affairs and two representing the Ministry dealing with Environment and Forests of whom one shall be the Additional Director General of Forests or the Director General of Forests;
- c. seven ex officio members to be appointed by the Central Government to represent respectively the Ministries of the Central Government dealing with -
  - i. Agricultural Research and Education;
  - ii. Biotechnology;
  - iii. Ocean Development;
  - iv. Agriculture and Cooperation;
  - v. Indian Systems of Medicine and Homeopathy;
  - vi. Science and Technology;
  - vii. Scientific and Industrial Research;
- d. five non-official members to be appointed from amongst specialists and scientists having special knowledge of, or experience in, matters relating to conservation of biological diversity, sustainable use of biological resources and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resources, representatives of industry, conservers, creators and knowledge-holders of biological resources.

Conditions of service of Chairperson and members

- 9. The term of office and conditions of service of the Chairperson and the other members other than *ex officio* members of the National Biodiversity Authority shall be such as may be prescribed by the Central Government.

Chairperson to be Chief Executive of National Biodiversity Authority

- 10. The Chairperson shall be the Chief Executive of the National Biodiversity Authority and shall exercise such powers and perform such duties, as may be prescribed.

Removal of members

- 11. The Central Government may remove from the National Biodiversity Authority any member who, in its opinion, has-
  - a. been adjudged as an insolvent; or
  - b. been convicted of an offence which involves moral turpitude; or
  - c. become physically or mentally incapable of acting as a member; or
  - d. so abused his position as to render his continuance in office detrimental to the public interest; or
  - e. acquired such financial or other interest as is likely to affect prejudicially his functions as a member.

Meetings of National Biodiversity Authority

- 12. (1) The National Biodiversity Authority shall meet at such time and place and shall observe such rules of procedure in regard to the transaction of business at its meetings (including the quorum at its meetings) as may be prescribed.
- (2) The Chairperson of the National Biodiversity Authority shall preside at the meetings of the National Biodiversity Authority. .
- (3) If for any reason the Chairperson is unable to attend any meeting of the National Biodiversity Authority, any member of the National Biodiversity Authority chosen by the members present at the meeting shall preside at the meeting.
- (4) All questions which come before any meeting of the National Biodiversity Authority shall be decided by a majority of votes of the members present and voting and in the event of equality of votes, the Chairperson or, in his absence, the person presiding, shall have and exercise a second or casting vote.
- (5) Every member who is in any way, whether directly, indirectly or personally, concerned or interested in a matter to be decided at the meeting shall disclose the nature of his concern or interest and after such disclosure, the member concerned or interested shall not attend that meeting.
- (6) No act or proceeding of the National Biodiversity Authority shall be invalidated merely by reason of-
  - a. any vacancy in, or any defect in the constitution of, the National Biodiversity Authority; or
  - b. any defect in the appointment of a person acting as a member; or
  - c. any irregularity in the procedure of the National Biodiversity Authority no. affecting the merits of the case.

Committees of National Biodiversity Authority

- 13. (1) The National Biodiversity Authority may constitute a committee to deal with agro-biodiversity.

Explanation - For the purposes of this sub-section, "agro-biodiversity" means biological diversity, of agriculture related species and their wild relatives.

- (2) Without prejudice to the provisions of sub-section (1), the National Biodiversity Authority may constitute such number of committees as it deems fit for the efficient discharge of its duties and performance of its functions under this Act.
- (3) A committee constituted under this section shall co-opt such number of persons, who are not the members of the National Biodiversity Authority, as it may think fit and the persons so co-opted shall have the right to attend the meetings of the committee and take part in its proceedings but shall not have the right to vote.

(4) The persons appointed as members of the committee under sub-section (2) shall be entitled to receive such allowances or fees for attending the meetings of the committee as may be fixed by the Central Government.

Officers and employees of National Biodiversity Authority

14. (1) The National Biodiversity Authority may appoint such officers and other employees as it considers necessary for the efficient discharge of its functions under this Act.
- (2) The terms and conditions of service of such officers and other employees of the National Biodiversity Authority shall be such as may be specified by regulations.

Authentication of orders and decisions of National Biodiversity Authority

15. All orders and decisions of the National Biodiversity Authority shall be authenticated by the signature of the Chairperson or any other member authorized by the National Biodiversity Authority in this behalf and all other instruments executed by the National Biodiversity Authority shall be authenticated by the signature of an officer of the National Biodiversity Authority authorized by it in this behalf.

Delegation of powers

16. The National Biodiversity Authority may, by general or special order in writing, delegate to any member, officer of the National Biodiversity Authority or any other person subject to such conditions, if any, as may be specified in the order, such of the powers and functions under this Act (except the power to prefer an appeal under section 50 and the power to make regulations under section 64) as it may deem necessary.

Expenses of National Biodiversity Authority to be defrayed out of the Consolidated Fund of India

17. The salaries and allowances payable to the members and the administrative expenses of the National Biodiversity Authority including salaries, allowances and pension payable to, or in respect of, the officers and other employees of the National Biodiversity Authority shall be defrayed out of the Consolidated Fund of India.

CHAPTER-IV **FUNCTIONS AND POWERS OF THE NATIONAL** **BIODIVERSITY AUTHORITY**

Functions and powers of National Biodiversity Authority

18. (1) It shall be the duty of the National Biodiversity Authority to regulate activities referred to in sections 3, 4 and 6 and by regulations issue guidelines for access to biological resources and for fair and equitable benefit sharing.
- (2) The National Biodiversity Authority may grant approval for undertaking any activity referred to in sections 3, 4 and 6.
- (3) The National Biodiversity Authority may-

- a. advise the Central Government on matters relating to the conservation of biodiversity, sustainable use of its components and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of biological resources;
- b. advise the State Governments in the selection of areas of biodiversity importance to be notified under sub-section (1) of section 37 as heritage sites and measures for the management of such heritage sites;
- c. perform such other functions as may be necessary to carry out the provisions of this Act.

19. (4) The National Biodiversity Authority may, on behalf of the Central Government, take any measures necessary to oppose the grant of intellectual property rights in any country outside India on any biological resource obtained from India or knowledge associated with such biological resource which is derived from India.

CHAPTER - V **APPROVAL BY THE NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY**

Approval by National Biodiversity Authority for undertaking certain activities

19. (1) Any person referred to in sub-section (2) of section 3 who intends to obtain any biological resource occurring in India or knowledge associated thereto for research or for commercial utilization or for bio" survey and bio-utilization or transfer the results of any research relating to biological resources occurring in, or obtained from, India, shall make application in such form and payment of such fees as may be prescribed, to the National Biodiversity Authority.
- (2) Any person who intends to apply for a patent or any other form of intellectual property protection whether in India or outside India referred to in sub-section (1) of section 6, may make an application in such form and in such manner as may be prescribed to the National Biodiversity Authority.
- (3) On receipt of an application under sub-section (1) or sub-section (2), the National Biodiversity Authority may, after making such enquiries as it may deem fit and if necessary after consulting an expert committee constituted for this purpose, by order, grant approval subject to any regulations made in this behalf and subject to such terms and conditions as it may deem fit, including the imposition of charges by way of royalty or for reasons to be recorded in writing, reject the application:

Provided that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.

- (4) The National Biodiversity Authority shall give public notice of every approval granted by it under this section.

Transfer of biological resource or knowledge

20. (1) No person who has been granted approval under section 19 shall transfer any biological resource or knowledge associated thereto

which is the subject matter of the said approval except with the permission of the National Biodiversity Authority.

- (2) Any person who intends to transfer any biological resource or knowledge associated thereto referred to in sub-section (1) shall make an application in such form and in such manner as may be prescribed to the National Biodiversity Authority.
- (3) On receipt of an application under sub-section (2), the National Biodiversity Authority may, after making such enquiries as it may deem fit and if necessary after consulting an expert committee constituted for this purpose, by order, grant approval subject to such terms and conditions as it may deem fit, including the imposition of charges by way of royalty or for reasons to be recorded in writing, reject the application:

Provided that no such order for rejection shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.

- (4) The National Biodiversity Authority shall give public notice of every approval granted by it under this section.

Determination of equitable benefit sharing by National Biodiversity Authority

21. (1) The National Biodiversity Authority shall while granting approvals under section 19 or section 20 ensure that the terms and conditions subject to which approval is granted secures equitable sharing of benefits arising out of the use of accessed biological resources, their by-products, innovations and practices associated with their use and applications and knowledge relating thereto in accordance with mutually agreed terms and conditions between the person applying for such approval, local bodies concerned and the benefit claimers.
- (2) The National Biodiversity Authority shall, subject to any regulations made in this behalf, determine the benefit sharing which shall be given effect in all or any of the following manner, namely:
  - a. grant of joint ownership of intellectual property rights to the National Biodiversity Authority, or where benefit claimers are identified, to such benefit claimers;
  - b. transfer of technology;
  - c. location of production, research and development units in such areas which will facilitate better living standards to the benefit claimers;
  - d. association of Indian scientists, benefit claimers and the local people with research and development in biological resources and bio-survey and bio-utilization;
  - e. setting up of venture capital fund for aiding the cause of benefit claimers;
  - f. payment of monetary compensation and non-monetary benefits to the benefit claimers as the National Biodiversity Authority may deem fit.

- (3) Where any amount of money is ordered by way of benefit sharing, the National Biodiversity Authority may direct the amount to be deposited in the National Biodiversity Fund:
Provided that where biological resource or knowledge was a result of access from specific individual or group of individuals or organizations, the National Biodiversity Authority may direct that the amount shall be paid directly to such individual or group of individuals or organizations in accordance with the terms of any agreement and in such manner as it deems fit.
- (4) For the purposes of this section, the National Biodiversity Authority shall, in consultation with the Central Government, by regulations, frame guidelines.

CHAPTER - VI

STATE BIODIVERSITY BOARD

Establishment of State Biodiversity Board

22. (1) With effect from such date as the State Government may, by notification in the Official Gazette, appoint in this behalf, there shall be established by that Government for the purposes of this Act, a Board for the State to be known as the (name of the State) Biodiversity Board.
- (2) Notwithstanding anything contained in this section, no State Biodiversity Board shall be constituted for a Union territory and in relation to a Union territory, the National Biodiversity Authority shall exercise the powers and perform the functions of a State Biodiversity Board for that Union territory:
Provided that in relation to any Union territory, the National Biodiversity Authority may delegate all or any of its powers or functions under this sub-section to such person or group of persons as the Central Government may specify.
- (3) The Board shall be a body corporate by the name aforesaid, having perpetual succession and a common seal, with power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable, and to contract, and shall by the said name sue and be sued.
- (4) The Board shall consist of the following members, namely:
  - a. a Chairperson who shall be an eminent person having adequate knowledge and experience in the conservation and sustainable use of biological diversity and in matters relating to equitable sharing of benefits, to be appointed by the State Government;
  - b. not more than five ex officio members to be appointed by the State Government to represent the concerned Departments of the State Government;
  - c. not more than five members to be appointed from amongst experts in matters relating to conservation of biological diversity,

sustainable use of biological resources and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resources.

(5) The head office of the State Biodiversity Board shall be at such place as the State Government may, by notification in the Official Gazette, specify.

Functions of State Biodiversity Board

23. The functions of the State Biodiversity Board shall be to-

- advise the State Government, subject to any guidelines issued by the Central Government, on matters relating to the conservation of biodiversity, sustainable use of its components and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of biological resources;
- regulate by granting of approvals or otherwise requests for commercial utilization or bio-survey and bio-utilization of any biological resource by Indians;
- perform such other functions as may be necessary to carry out the provisions of this Act or as may be prescribed by the State Government.

Power of State Biodiversity Board to restrict certain activities

24. (1) Any citizen of India or a body corporate, organization or association registered in India intending to undertake any activity referred to in section 7 shall give prior intimation in such form as may be prescribed by the State Government to the State Biodiversity Board.

(2) On receipt of an intimation under sub-section (1), the State Biodiversity Board may, in consultation with the local bodies concerned and after making such enquires as its conservation, may deem fit, by order, prohibit or restrict any such activity if it is of opinion that such activity is detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of biodiversity or equitable sharing of benefits arising out of such activity:

Provided that no such order shall be made without giving an opportunity of being heard to the person affected.

(3) Any information given in the form referred to in sub-section (1) for prior intimation shall be kept confidential and shall not be disclosed, either intentionally or unintentionally, to any person not concerned thereto.

Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board

25. The provisions of sections 9 to 17 shall apply to a State Biodiversity Board and shall have effect subject to the following modifications, namely:

- references to the Central Government shall be construed as references to the State Government;
- references to the National Biodiversity Authority shall be construed as references to the State Biodiversity Board;

Provisions of sections 9 to 17 to apply with modifications to State Biodiversity Board.

c. reference to the Consolidated Fund of India shall be construed as reference to the Consolidated Fund of the State.

CHAPTER - VII

FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

Grants or loans by the Central Government

26. The Central Government may, after due appropriation made by Parliament by law in this behalf, pay to the National Biodiversity Authority by way of grants or loans such sums of money as the Central Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of National Biodiversity Fund

27. (1) There shall be constituted a Fund to be called the National Biodiversity Fund and there shall be credited thereto--

- any grants and loans made to the National Biodiversity Authority under section 26;
- all charges and royalties received by the National Biodiversity Authority under this Act; and
- all sums received by the National Biodiversity Authority from such other sources as may be decided upon by the Central Government.

(2) The Fund shall be applied for-

- channeling benefits to the benefit claimers;
- conservation and promotion of biological resources and development of areas from where such biological resources or knowledge associated thereto has been accessed;
- socio-economic development of areas referred to in clause (b) in consultation with the local bodies concerned.

Annual report of National Biodiversity Authority

28. The National Biodiversity Authority shall prepare, in such form and at such time each financial year as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year and furnish, to the Central Government, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditors report thereon.

Budget accounts and audit

29. (1) The National Biodiversity Authority shall prepare a budget, maintain proper accounts and other relevant records (including the accounts and other relevant records of the National Biodiversity Fund) and prepare an annual statement of account in such form as may be prescribed by the Central Government in consultation with the Comptroller and Auditor-General of India.

- (2) The accounts of the National Biodiversity Authority shall be audited by the Comptroller and Auditor-General of India at such intervals as may be specified by him and any expenditure incurred in connection with such audit shall be payable by the National Biodiversity Authority to the Comptroller and Auditor-General of India.
- (3) The Comptroller and Auditor-General of India and any other person appointed by him in connection with the audit of the accounts of the National Biodiversity Authority shall have the same rights and privileges and authority in connection with such audit as the Comptroller and Auditor-General generally has in connection with the audit of the Government accounts and, in particular, shall have the right to demand the production of books, accounts, connected vouchers and other documents and papers and to inspect any of the offices of the National Biodiversity Authority.
- (4) The accounts of the National Biodiversity Authority as certified by the Comptroller and Auditor-General of India or any other person appointed by him in this behalf together with the audit report thereon shall be forwarded annually to the Central Government.

Annual Report to be laid before parliament

- 30. The Central Government shall cause the annual report and auditor's report to be laid, as soon as may be after they are received, before each House of Parliament.

CHAPTER - VIII **FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT OF** **STATE BIODIVERSITY BOARD**

Grants of money by State Government to State Biodiversity Board

- 31. The State Government may, after due appropriation made by the State Legislature by law in this behalf, pay to the State Biodiversity Board by way of grants or loans such sums of money as the State Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of State Biodiversity Fund

- 32. (1) There shall be constituted a Fund to be called the State Biodiversity Fund and there shall be credited thereto-
  - a. any grants and loans made to the State Biodiversity Board under section 31;
  - b. any grants or loans made by the National Biodiversity Authority;
  - c. all sums received by the State Biodiversity Board from such other sources as may be decided upon by the State Government.
- (2) The State Biodiversity Fund shall be applied for-
  - a. the management and conservation of heritage sites;
  - b. compensating or rehabilitating any section of the people economically affected by notification under sub-section (1) of section 37;

- c. conservation and promotion of biological resources;
- d. socio-economic development of areas from where such biological resources or knowledge associated thereto has been accessed subject to any order made under section 24, in consultation with the local bodies concerned;
- e. meeting the expenses incurred for the purposes authorized by this Act.

Annual report of State Biodiversity Board

- 33. The State Biodiversity Board shall prepare, in such form and at such time in each financial year as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year, and submit a copy thereof to the State Government.

Audit of accounts of State Biodiversity Board

- 34. The accounts of the State Biodiversity Board shall be maintained and audited in such manner as may, in consultation with the Accountant-General of the State, be prescribed and the State Biodiversity Board shall furnish, to the State Government, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditor's report thereon.

Annual Report of State Biodiversity Board to be laid before State Legislature

- 35. The State Government shall cause the annual report and auditor's report to be laid, as soon as may be after they are received, before the House of State Legislature.

CHAPTER - IX **DUTIES OF THE CENTRAL AND THE STATE GOVERNMENTS**

Central Government to develop National strategies plans. Etc., for conservation, etc., of biological diversity

- 36. (1) The Central Government shall develop national strategies, plans, programmes for the conservation and promotion and sustainable use of biological diversity including measures for identification and monitoring of areas rich in biological resources, promotion of *in situ*, and *ex situ*, conservation of biological resources, incentives for research, training and public education to increase awareness with respect to biodiversity.
- (2) Where the Central Government has reason to believe that any area rich in biological diversity, biological resources and their habitats is being threatened by overuse, abuse or neglect, it shall issue directives to the concerned State Government to take immediate ameliorative measures, offering such State Government any technical and other assistance that is possible to be provided or needed.
- (3) The Central Government shall, as far as practicable wherever it deems appropriate, integrate the conservation, promotion and sustainable use of biological diversity into relevant sectoral or cross-sectoral plans, programmes and policies.

- (4) The Central Government shall undertake measures,-
  - i. wherever necessary, for assessment of environmental impact of that project which is likely to have adverse effect on biological diversity, with a view to avoid or minimize such effects and where appropriate provide for public participation in such assessment;
  - ii. to regulate, manage or control the risks associated with the use and release of living modified organisms resulting from biotechnology likely to have adverse impact on the conservation and sustainable use of biological diversity and human health.
- (5) The Central Government shall endeavour to respect and protect the knowledge of local people relating to biological diversity, as recommended by the National Biodiversity Authority through such measures, which may include registration of such knowledge at the local, State or national levels, and other measures for protection, including *sui generis* system.

Explanation:- For the purposes of this section,-

- a. "*ex situ* conservation" means the conservation of components of biological diversity outside their natural habitats;
- b. "*in situ* conservation" means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

Biodiversity heritage sites

1. Without prejudice to any other law for the time being in force, the State Government may, from time to time in consultation with the local bodies, notify in the Official Gazette, areas of biodiversity importance as biodiversity heritage sites under this Act.
2. The State Government, in consultation with the Central Government, may frame rules for the management and conservation of all the heritage sites.
3. The State Government shall frame schemes for compensating or rehabilitating any person or section of people economically affected by such notification.

Power of Central Government to notify threatened species

38. Without prejudice to the provisions of any other law for the time being in force, the Central Government, in consultation with the concerned State Government, may from time to time notify any species which is on the verge of extinction or likely to become extinct in the near future as a threatened species and prohibit or regulate collection thereof for any purpose and take appropriate steps to rehabilitate and preserve those species.

Power of Central Government to designate repositories

39. (1) The Central Government may, in consultation with the National Biodiversity Authority, designate institutions as repositories under this Act for different categories of biological resources.

- (2) The repositories shall keep in safe custody the biological material including voucher specimens deposited with them.
- (3) Any new taxon discovered by any person shall be notified to the repositories or any institution designated for this purpose and he shall deposit the voucher specimens with such repository or institution.

Power of Central Government to exempt certain biological resources

40. Notwithstanding anything contained in this Act, the Central Government may, in consultation with the National Biodiversity Authority, by notification in the Official Gazette, declare that the provisions of this Act shall not apply to any items, including biological resources normally traded as commodities.

CHAPTER - X

BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEES

Constitution of Biodiversity Management Committee

41. (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee within its area for the purpose of promoting conservation, sustainable use and documentation of biological diversity including preservation of habitats, conservation of land races, folk varieties and cultivars, domesticated stocks and breeds of animals and microorganisms and chronicling of knowledge relating to biological diversity.

Explanation - For the purposes of this sub-section,-

- a. "cultivar" means a variety of plant that has originated and persisted under cultivation or was specifically bred for the purpose of cultivation;
- b. "folk variety" means a cultivated variety of plant that was developed, grown and exchanged informally among farmers;
- c. "landrace" means primitive cultivar that was grown by ancient farmers and their successors.

- (2) The National Biodiversity Authority and the State Biodiversity Boards shall consult the Biodiversity Management Committees while taking any decision relating to the use of biological resources and knowledge associated with such resources occurring within the territorial jurisdiction of the Biodiversity Management Committee.

- (3) The Biodiversity Management Committees may levy charges by way of collection fees from any person for accessing or collecting any biological resource for commercial purposes from areas falling within its territorial jurisdiction.

CHAPTER - XI

LOCAL, BIODIVERSITY FUND

Grants to Local Biodiversity Fund

42. The State Government may, after due appropriation made by State Legislature by law in this behalf, pay to the Local Biodiversity Funds

by way of grants or loans such sums of money as the State Government may think fit for being utilized for the purposes of this Act.

Constitution of Local Biodiversity Fund

43. (1) There shall be constituted a Fund to be called the Local Biodiversity Fund at every area notified by the State Government where any institution of self-government is functioning and there shall be credited thereto-

- any grants and loans made under section 42;
- any grants or loans made by the National Biodiversity Authority;
- any grants or loans made by the State Biodiversity Boards;
- fees referred to in sub-section (3) of section 41 received by the Biodiversity Management Committees;
- all sums received by the Local Biodiversity Fund from such other sources as may be decided upon by the State Government.

Application of Local Biodiversity Fund

44. (1) Subject to the provisions of sub-section (2), the management and the custody of the Local Biodiversity Fund and the purposes for which such Fund shall be applied, be in the manner as may be prescribed by the State Government.

(2) The Fund shall be used for conservation and promotion of biodiversity in the areas falling within the jurisdiction of the concerned local body and for the benefit of the community in so far such use is consistent with conservation of biodiversity.

Annual Report of Biodiversity Management Committees

45. The person holding the custody of the Local Biodiversity Fund shall prepare, in such form and during each financial year at such time as may be prescribed, its annual report, giving a full account of its activities during the previous financial year, and submit a copy thereof to the concerned local body.

Audit of accounts of Biodiversity Management Committees

46. The accounts of the Local Biodiversity Fund shall be maintained and audited in such manner as may, in consultation with the Accountant-General of the State, be prescribed and the person holding the custody of the Local Biodiversity Fund shall furnish, to the concerned local body, before such date as may be prescribed, its audited copy of accounts together with auditor's report thereon.

Annual report, etc, of the Biodiversity Management Committee to be submitted to district Magistrate

47. Every local body constituting a Biodiversity Management Committee under sub-section (1) of section 41, shall cause, the annual report and audited copy of accounts together with auditor's report thereon referred to in sections 45 and 46, respectively and relating to such Committee to be submitted to the District Magistrate having jurisdiction over the area of the local body.

CHAPTER - XII MISCELLANEOUS

National Biodiversity Authority to be bound by the directions given by Central Government

48. (1) Without prejudice to the foregoing provisions of this Act, the National Biodiversity Authority shall, in the discharge of its functions and duties under this Act, be bound by such directions on questions of policy as the Central Government may give in writing to it from time to time.

Provided that the National Biodiversity Authority shall, as far as practicable, be given opportunity to express its views before any direction is given under this sub-section.

(2) The decision of the Central Government whether a question is one of policy or not shall be final.

Power of State Government to give Directions

49. (1) Without prejudice to the foregoing provisions of this Act, the State Biodiversity Board shall, in the discharge of its functions and duties under this Act, be bound by such directions on questions of policy as the State Government may give in writing to it from time to time:

Provided that the State Biodiversity Board shall, as far as practicable, be given an opportunity to express its views before any direction is given under this sub-section.

(2) The decision of the State Government whether a question is one of policy or not shall be final.

Settlement of disputes between State Biodiversity Boards

50. (1) If a dispute arises between the National Biodiversity Authority and a State Biodiversity Board, the said Authority or the Board, as the case may be, may prefer an appeal to the Central Government within such time-as may be prescribed.

(2) Every appeal made under sub-section (1) shall be in such form as may be prescribed by the Central Government.

(3) The procedure for disposing of an appeal shall be such as may be prescribed by the Central Government:

Provided that before disposing of an appeal, the parties shall be given a reasonable opportunity of, being heard.

(4) If a dispute arises between the State Biodiversity Boards, the Central Government shall refer the same to the National Biodiversity Authority.

(5) While adjudicating any dispute under sub-section (4), the National Biodiversity Authority shall be guided by the principles of natural justice and shall follow such procedure as may be prescribed by the Central Government.

(6) The National Biodiversity Authority shall have, for the purposes of discharging its functions under this section, the same powers as

are vested in a civil court under the Code of Civil Procedure, 1908 in respect of the following matters, namely-

- a. summoning and enforcing the attendance of any person and examining him on oath;
- b. requiring the discovery and production of documents;
- c. receiving evidence on affidavits;
- d. issuing commissions for the examination of witnesses or documents;
- e. reviewing its decisions; dismissing an application for default or deciding it *ex parte*;
- f. setting aside any order of dismissal of any application for default or any order passed by it *ex parte*;
- g. any other matter which may be prescribed.

(7) Every proceeding before the National Biodiversity Authority shall be deemed to be a judicial proceeding within the meaning of sections 193 and 228, and for the purpose of section 196, of the Indian Penal Code and the National Biodiversity Authority shall be deemed to be a civil court for all the purposes of section 195 and Chapter XXVI of the Code of Criminal Procedure, 1973.

Members, officers, etc., of National Biodiversity Authority and State Biodiversity Board deemed to be public servants

51. All members, officers and other employees of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board shall be deemed, when acting or purporting to act in pursuance of any of the provisions, of this Act, to be public servants within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code.

Appeal

52. Any person, aggrieved by any determination of benefit sharing or order of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board under this Act, may file an appeal to the High Court within thirty days from the date of communication to him, of the determination or order of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board, as the case may be:

Provided that the High Court may, if it is satisfied that the appellant was prevented by sufficient cause from filing the appeal-within the said period, allow it to be filed within a further period not exceeding sixty days.

Execution of determination or order

53. Every determination of benefit sharing or order made by the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board under this Act or the order made by the High Court in any appeal against any determination or order of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board shall, on a certificate issued by any officer of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board or the Registrar of the High Court, as the case may be, be deemed to be

decree of the civil court and shall be executable in the same manner as a decree of that court.

Explanation - For the purposes of this section and section 52, the expression "State Biodiversity Board" includes the person or group of persons to whom the powers or functions under sub-section (2) of section-22 have been delegated under the proviso to that sub-section and the certificate relating to such person or group of persons under this section shall be issued by such person or group of persons, as the case may be.

Protection of action taken in good faith

54. No suit, prosecution or other legal proceedings shall lie against the Central Government or the State Government or any officer of the Central Government or the State Government or any member, officer or employee of the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board for anything which is in good faith done or intended to be done under this Act or the rules or regulations made thereunder.

Penalties

55. (1) Whoever contravenes or to or abets the contravention of the provisions of section 3 or section 4 or section 6 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to five years, or with fine which may extend to ten lakh rupees and where the damage caused exceeds ten lakh rupees such fine may commensurate with the damage caused, or with both.

(2) Whoever contravenes or attempts to contravene or abets the contravention of the provisions of section 7 or any order made under sub-section (2) of section 24 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three years, or with fine which may extend to five lakh rupees, or with both.

Penalty for contravention of directions or orders of Central government, State government, National Biodiversity Authority and State Biodiversity Boards

56. If any person contravenes any direction given or order made by the Central Government, the State Government, the National Biodiversity Authority or the State Biodiversity Board for which no punishment has been separately provided under this Act, he shall be punished with a fine which may extend to one lakh rupees and in case of a second or subsequent offence, with fine which may extend to two lakh rupees and in the case of continuous contravention with additional fine which may extend to two lakh rupees everyday during which the default continues.

Offences by companies

57. (1) Where an offence or contravention under this Act has been committed by a company, every person who at the time the offence or contravention was committed was in charge of, and was responsible to, the company for the conduct of the business of the company, as well as the company, shall be deemed to be guilty of

the offence or contravention and shall be liable to be proceeded against and punished accordingly:

Provided that nothing contained in this sub-section shall render any such person liable to any punishment provided in this Act, if he proves that the offence or contravention was committed without his knowledge or that he had exercised all due diligence to prevent the commission of such offence or contravention.

(2) Not notwithstanding anything contained in sub-section (1), where an offence or contravention under this Act has been committed by a company and it is proved that the offence or contravention has been committed with the consent or connivance of, or is attributable to, any neglect on the part of any director, manager, secretary or other officer of the company, such director, manager, secretary or other officer shall also be deemed to be guilty of the offence or contravention and shall be liable to be proceeded against and punished accordingly.

Explanation - For the purposes of this section,-

- a. "company" means any body corporate and includes a firm or other association of individuals; and
- b "director", in relation to a firm, means a partner in the firm.

Offences to be cognizable and non-bailable

58. The offences under this Act shall be cognizable and non-bailable. Act to have effect in addition to other Acts
59. The provisions of this Act shall be in addition to, and not in derogation of, the provisions in any other law, for the time being in force, relating to forests or wildlife.

Power of Central Government to give directions to State Government

60. The Central Government may give directions to any State Government as to the carrying into execution in the State of any of the provisions of this Act or of any rule or regulation or order made there under.

Cognizance of offences

61. No Court shall take cognizance of any offence under this Act except on a complaint made by-
  - a. the Central Government or any authority or officer authorized in this behalf by that Government; or
  - b. any benefit claimer who has given notice of not less than thirty days in the prescribed manner, of such offence and of his intention to make a complaint, to the Central Government or the authority or officer authorized as aforesaid.

Power of Central Government to make rules

62. (1) The Central Government may by notification in the Official Gazette, make rules for carrying out, the purposes of this Act.
- (2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for A or any of the following matters, namely:-

- a. terms and conditions of service of the Chairperson and members under section 9;
- b. powers and duties of the Chairperson under section 10;
- c. procedure under sub-section (1) of section 12 in regard to transaction of business at meetings;
- d. form of application and payment of fees for undertaking certain activities under sub-section (1) of section 19;
- e. the form and manner of making an application under sub-section (2) of section 19;
- f. form of application and the manner for transfer of biological resource or knowledge under sub-section (2) of section 20;
- g. form in which, and the time of each financial year at which, the annual report of the National Biodiversity Authority shall be prepared and the date before which its audited copy of accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 28;
- h. form in which the annual statement of account shall be prepared under subsection (1) of section 29;
- i. the time within which and the form in which, an appeal may be preferred, the procedure for disposing of an appeal and the procedure for adjudication, under section 50;
- j. the additional matter in which the National Biodiversity Authority may exercise powers of the civil court under clause (h) of sub-section (6) of section 50;
- k. the manner of giving notice under clause (b) of section 61 ;
  1. any other matter which is to be, or may be, prescribed, or in respect of which provision is to be made, by rules.

- (3) Every rule made under this section and every regulation made under this Act shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of Parliament, while it is in session or a total period of thirty days which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session immediately following. The session or the successive sessions aforesaid, both Houses agree in making any modification in the rule or regulation or both Houses agree that the rule or regulation should not be made, the rule or regulation shall thereafter have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule or regulation.

Power of State Government to make rules

63. (1) The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules for carrying out the purposes of this Act.

(2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for all or any of the following matters, namely:-

- the other functions to be performed by the State Biodiversity Board under clause (c) of section 23;
- the form in which the prior intimation shall be given under sub-section (1) of section 24;
- the form in which, and the time of each financial year at which, the annual report shall be prepared under section 33;
- the manner of maintaining and auditing the accounts of the State Biodiversity Board and the date before which its audited copy of the accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 34;
- management and conservation of national heritage sites under section 37;
- the manner of management and custody of the Local Biodiversity Fund and the purposes for which such Fund shall be applied under sub section (1) of section 44;
- the form of annual report and the time at which such report shall be prepared during each financial year under section 45;
- the manner of maintaining and auditing the accounts of the Local Biodiversity Fund and the date before which its audited copy of the accounts together with auditor's report thereon shall be furnished under section 46;
- any other matter which is to be, or may be, specified.

(3) Every rule made by the State Government under this section shall be laid, as soon as may be after it is made, before each House of the State Legislature where it consists, of two Houses, or where such Legislature consists of one House, before that House.

Power of remove difficulties

64. The National Biodiversity Authority shall, with the previous approval of the Central Government, by notification in the Official Gazette, make regulations for carrying out the purposes of this Act.

Power to remove difficulties

65. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Central Government may, by order, not inconsistent with the provisions of this Act, remove the difficulty:

Provided that no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the commencement of this Act.

(2) Every order made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of Parliament.

SUBHASH C. JAIN
Secretary to the Government of India

MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS

NOTIFICATION

New Delhi, Thursday, April 15, 2004

G.S.R. 261 (E) - In exercise of the powers conferred by section 62 of the Biological Diversity Act, 2002, and in supersession of the National Biodiversity Authority (salary, allowances and conditions of service of Chairperson and other Members) Rules, 2003 except as respect to things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby makes the following rules namely:-

1. Short title and commencement

- These rules may be called the Biological Diversity Rules, 2004.
- Thus shall come into force on 15th April, 2004.

2. Definitions

In these rules, unless the context otherwise requires,-

- "Act" means the Biological Diversity Act 2002 (18 of 2003);
- "Authority" means the National Biodiversity Authority established under sub- section (1) of Section 8;
- "Biodiversity Management Committee" means a Biodiversity Management Committee established by a local body under sub-section (1) of Section 41;
- "Chairperson" means the chairperson of the National Biodiversity Authority or as the case may be, of the State Biodiversity Board.
- "Fee" means any fee stipulated in the Schedule;
- "Form" means form annexed to these rules;
- "Member" means a member of the National Biodiversity Authority or a State Biodiversity Board and includes the chairperson as the case may be;
- "Section" means a section of the Act;
- "Secretary" means the full time Secretary of the Authority.
- words and expressions used but not defined in these rules and defined in the Act shall have the meaning respectively assigned to them in the Act.

3. Manner of selection and appointment of the Chairperson

- The Chairperson of the Authority shall be appointed by the Central Government.
- Every appointment of Chairperson under sub-section (1) shall be made either on deputation basis or by selection from outside the Central Government. In case the appointment is through deputation, the applicant should not be below the rank of Additional Secretary to the Government of India.

4. Term of Office of the Chairperson

- (1) The Chairperson of the Authority shall hold the office for a term of three years and shall be eligible for re-appointment,
- (2) Provided that no Chairperson shall hold office as such after he attains the age of sixty five years or his term of office expires which is earlier.
- (3) The Chairperson may resign from his office by giving at least one month notice in writing to the Central Government.

5. Pay and Allowances of Chairperson :-

- (1) A Chairperson shall be entitled to a fixed pay of Rs. 26,000/- per month. In case of retired person being appointed as Chairperson, his pay shall be fixed in accordance with the orders of the Central Government as applicable to such persons.
- (2) A Chairperson shall be entitled to such allowances, leave, pension, provident fund, house and other perquisites etc. to be decided by the Central Government from time to time.

6. Term of Office and Allowances of non-official Members. -

- (1) Every non-official member of the Authority shall hold his office for a term not exceeding three years at a time from the date of publication of his appointment in the official Gazette.
- (2) Every non-official member attending the meeting of the Authority shall be entitled to sitting allowance, travelling expenses, daily allowance and such other allowances as are applicable to non-official member of commissions and committees of the Central Government attending the meeting(s) of such Commissions or Committees.

7. Filling up of vacancies of non-official members

- (1) A non-official member of the Authority may resign his office at any time by giving in writing under his hand addressed to the Central Government and the seat of that member in the Authority shall become vacant.
- (2) A casual vacancy of a non-official member in the Authority shall be filled up by a fresh nomination and the person nominated to fill the vacancy shall hold office only for the remainder of the term of the member in whose place he was nominated.

8. Removal of the members of the Authority.

No member of the Authority shall be removed from his office on any ground specified in section 11, without a due and proper enquiry by an officer not below the rank of a Secretary to the Government of India appointed by the Central Government and without giving such member a reasonable opportunity of being heard.

9. Secretary of the Authority

- (1) The Authority shall appoint a Secretary to it.
- (2) The terms and conditions of the appointment of the Secretary shall be determined by the Authority by regulation.

- (3) The Secretary shall be responsible for co-coordinating and convening the meetings of the Authority, maintenance of the records of the proceedings of the Authority and such other matters as may be assigned to him by the Authority.

10. Meetings of the Authority

- (1) The Authority shall meet at least four times in a year normally after a period of three months at the Head quarters of the Authority or at such place as may be decided by the Chairperson.
- (2) The Chairperson shall, upon a written request from not less than five Members of the Authority or upon a direction of the Central Government, call a special meeting of the Authority.
- (3) The members shall be given at least fifteen days' notice for holding an ordinary meeting and atleast three days' notice for holding a special meeting specifying the purpose, the time and the place at which such meeting is to be held.
- (4) Every meeting shall be presided over by the Chairperson and in his absence, by a presiding officer to be elected by the members present from amongst themselves.
- (5) The decision of the Authority at a meeting shall, if necessary, be taken by a simple majority of the Members present and voting and the Chairperson or in his absence, the Member presiding shall have a second or casting vote.
- (6) Each member shall have one vote.
- (7) The quorum at every meeting of the Authority shall be five.
- (8) No Member shall be entitled to bring forward for the consideration of a meeting any matter of which he has not given ten days' notice unless the Chairperson in his discretion permits him to do so.
- (9) Notice of the meeting may be given to the Members by delivering the same by messenger or sending it by registered post to his last known place of residence or business or in such other manner as the Secretary of the Authority may, in the circumstances of the case, think fit.

11. Appointment of Expert Committee by the Authority and their entitlements

- (1) The Authority may constitute any number of Committees for such purposes as it may deem fit consisting wholly of members or wholly of other persons or partly of members or partly of other persons.
- (2) The members of the Committee other than the members of the Authority shall be paid such fees and allowances for attending the meetings as the Authority may deem fit.

12. General functions of the Authority

The Authority may perform the following functions; namely :-

- i. lay down the procedure and guidelines to govern the activities provided under sections 3 ,4 and 6 ;

- ii. advise the Central Government on any matter concerning conservation of bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge;
- iii. coordinate the activities of the State Bio-diversity Boards;
- iv. provide technical assistance and guidance to the State Bio-diversity Boards;
- v. commission studies and sponsor investigations and research;
- vi. engage consultants, for a specific period, not exceeding three years, for providing technical assistance to the Authority in the effective discharge of its functions:
Provided that if it is necessary and expedient to engage any consultant beyond the period of three years, the Authority shall seek prior approval of the Central Government for such an engagement.
- vii. collect, compile and publish technical and statistical data, manuals, codes or guides relating to conservation of bio-diversity, sustainable use of its' components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge;
- viii. organise through mass media a comprehensive programme regarding conservation of bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- ix. plan and organise training of personnel engaged or likely to be engaged in programmes for the conservation of bio-diversity and sustainable use of its components;
- x. prepare the annual Budget of the Authority incorporating its own receipts as also the devaluation from the Central Government provided that the allocation by the Central Government shall be operated in accordance with the budget provisions approved by the Central Government.;
- xi. recommend creation of posts to the Central Government, for effective discharge of the functions by the Authority and to create such posts, provided that no such post whether permanent/ temporary or of any nature, would be created without prior approval of the Central Government;
- xii. approve the method of recruitment to the officers and servants of the Authority;
- xiii. take steps to build up data base and to create information and documentation system for biological resources and associated traditional knowledge through bio-diversity registers and electronics data bases, to ensure effective management, promotion and sustainable uses;
- xiv. give directions to State Bio-diversity Boards and the Bio-diversity Management Committees in writing for effective implementation of the Act;

- xv. report to the Central Government about the functioning of the Authority and implementation of the Act;
- xvi. recommend, modify, collection of benefit sharing fee under sub-section (1) of Section 6 or Changes of royalties under sub-section (2) of section 19 in respect of biological resources from time to time;
- xvii. sanction grants-in-aid and grants to the State Bio-diversity Board and Bio-diversity Management Committees for specific purposes;
- xviii. undertake physical inspection of any area in connection with the implementation of the Act;
- xix. take necessary measures including appointment of legal experts to oppose grant of intellectual property right in any country outside India on any biological resource and associated knowledge obtained from India in an illegal manner;
- xx. do such other functions as may be assigned or directed by the Central Government from time to time.

13. Powers and duties of Chairperson

- (1) The Chairperson shall have the overall control of the day- to -day activities of the Authority.
- (2) Subject to the provisions of Section 10, the Chairperson shall have the powers of general superintendence over the officers and staff of the Authority and he may issue necessary directions for the conduct and management of the affairs of the Authority.
- (3) The Chairperson shall be in charge of all the confidential papers and records of the Authority and shall be responsible for their safe custody.
- (4) All orders and instructions to be issued by the Authority shall be under the signature of the Chairperson or of any other officer authorized by the Chairperson in this behalf.
- (5) The Chairperson, either himself or through an officer of the authority authorized for the purpose, may sanction and disburse all payments against the approved budget.
- (6) The Chairperson shall have full powers for granting administrative and technical sanction to all estimates.
- (7) The Chairperson shall convene and preside over all the meetings of the Authority and shall ensure that all decisions taken by the Authority are implemented in proper manner.
- (8) The Chairperson shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegated to him from time to time by the Authority or the Central Government.

14. Procedure for access to biological resources and associated traditional knowledge

- (1) Any person seeking approval of the Authority for access to biological resources and associated knowledge for research or for commercial utilization shall make an application in Form I.
- (2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by a fee of ten thousand rupees in the form of a cheque or demand draft drawn in favour of the Authority.
- (3) The Authority shall after consultation with the concerned local bodies and collecting such additional information from the applicant and other sources, as it may deem necessary, dispose of the application, as far as possible, within a period of six months from the date of its receipt.
- (4) On being satisfied with the merit of the application, the Authority may grant the approval for access to biological resources and associated knowledge subject to such term and conditions as it may deem fit to impose.
- (5) The approval to access shall be in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant.
- (6) The form of the agreement referred to in sub-rule (5) shall be laid down by the Authority and shall include the following ; namely:-
  - i. general objectives and purpose of the application for seeking approval;
  - ii. description of the biological resources and traditional knowledge including accompanying information;
  - iii. intended uses of the biological resources (research, breeding, commercial utilization etc.)
  - iv. conditions under which the applicant may seek intellectual property rights;
  - v. quantum of monetary and other incidental benefits. If need be, a commitment to enter into a fresh agreement particularly in case if the biological material is taken for research purposes and later on sought to be used for commercial purposes, and also in case of any other change in use thereof subsequently..
  - vi. restriction to transfer the accessed biological resources and the traditional knowledge to any third party without prior approval of Authority;
  - vii. to adhere to a limit set by the Authority on the quantity and specification of the quality of the biological resources for which the applicant is seeking access;
  - viii. guarantee to deposit a reference sample of the biological material sought to be accessed with the repositories identified in Section 39;

- ix. submitting to the Authority a regular status report of research and other developments;
- x. commitment to abide with the provisions of Act and rules and other related legislations in force in the country;
- xi. commitment to facilitate measures for conservation and sustainable use of biological resources accessed;
- xii. commitment to minimize environmental impacts of collecting activities;
- xiii. legal provisions such as duration of the agreement, notice to terminate the agreement, independent enforceability of individual clauses, provision to the extent that obligations in benefit sharing clauses survive the termination of the agreement, events limiting liability (natural calamities), arbitration, any confidentiality clause.
- (7) The conditions for access may specifically provide measures for conservation and protection of biological resources to which the access is being granted.
- (8) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject an application if it considers that the request cannot be acceded to.
- (9) No application shall be rejected unless the applicant is given a reasonable opportunity of being heard.
- (10)The Authority shall take steps to widely publicize the approvals granted, through print or electronic media and shall periodically monitor compliance of conditions on which the approval was accorded.

15. Revocation of access or approval

- (1) The Authority may either on the basis of any complaint or *suo moto* withdraw the approval granted for access under rule 15 and revoke the written agreement under the following conditions; namely:-
  - i. on the basis of reasonable belief that the person to whom the approval was granted has violated any of the provisions of the Act or the condition on which the approval was granted;
  - ii. when the person who has been granted approval has failed to comply with the terms of the agreement;
  - iii. on failure to comply with any of the conditions of access granted;
  - iv. on account of overriding public interest or for protection of environment and conservation of biological diversity;
- (2) The Authority shall send a copy of every order of revocation issued by it to the concerned State Biodiversity Board and the Biodiversity Management Committees for prohibiting the access and also to assess the damage, if any, caused and take steps to recover the damage.

16. Restriction on activities related to access to biological resources

(1) The Authority if it deems necessary and appropriate shall take the steps to restrict or prohibit the request for access to biological resources for the following reasons; namely:-

- i. the request for access is for any endangered taxa;
- ii. the request for access is for any endemic and rare species;
- iii. the request for access may likely to result in adverse effect on the livelihoods of the local people;
- iv. the request to access may result in adverse environmental impact which may be difficult to control and mitigate;
- v. the request for access may cause genetic erosion or affecting the ecosystem function;
- vi. use of resources for purposes contrary to national interest and other related international agreements entered into by India.

17. Procedure for seeking approval for transferring results of research

(1) Any person desirous of transferring results of research relating to biological resources obtained from India for monetary consideration to foreign nationals, companies and Non Resident Indians (NRIs), shall make an application to the Authority in the Form II.

(2) Every application under sub-rule (i) shall be accompanied by a fee of five thousand rupees in the form of a Bank draft or Cheque drawn in favour of the Authority.

(3) Every application under sub-rule (i) shall be decided upon by the Authority, as far as possible within a period of three months from the receipt of the same.

(4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the requirements, the Authority may grant the approval for transferring the results of research subject to such terms and conditions as it may deem fit to impose in each case.

(5) The approval for transfer shall be granted in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement shall be such as may be decided by the Authority.

(6) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject an application if it considers that the application cannot be allowed;

Provided that the application shall be rejected unless the applicant has been given a reasonable opportunity of being heard.

18. Procedure for seeking prior approval before applying for intellectual property protection

(1) Any person desirous of applying for a patent or any other intellectual property based on research on biological material and knowledge obtained from India shall make an application in Form III

(2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by paying a fee of five hundred rupees.

(3) The Authority after due appraisal of the application and after collecting any additional information, on the basis of merit shall decide on the application, as far as possible within a period of three months of receipt of the same.

(4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the necessary requirements, the Authority may grant approval for applying for a patent or any other IPR subject to such terms and conditions as it may deem fit to impose in each case.

(5) The approval shall be granted in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement may be decided by the Authority.

(6) The Authority may reject the application if it considers that the request cannot be acceded to after recording the reasons. Before passing order of rejection, the applicant shall be given an opportunity of hearing.

19. Procedure for third party transfer under sub-section(2) of Section 20

(1) The persons who have been granted approval for access to biological resources and associated knowledge, intend to transfer the accessed biological resource or knowledge to any other person or organization shall make an application to the Authority in Form IV.

(2) Every application under sub-rule (1) shall be accompanied by a fee of ten thousand rupees in the form of Bank draft or cheque drawn in favour of the Authority.

(3) The Authority shall after collecting any additional information, decide upon the application as far as possible within a period of six months of receipt of the same.

(4) On being satisfied that the applicant has fulfilled all the necessary requirements, the Authority may grant approval for third party transfer subject to such terms and conditions it may deem fit to impose in each case.

(5) The approval as may be granted under sub-rule (4) in the form of a written agreement duly signed by an authorized officer of the Authority and the applicant. The form of the agreement shall be such as may be decided by the Authority.

(6) The Authority may for reasons to be recorded in writing reject the application if it considers that the request cannot be acceded to provided that no application shall be rejected unless the applicant has been given an opportunity of being heard.

20. Criteria for equitable benefit sharing (Section 21)

(1) The Authority shall by notification in the Official Gazette formulate the guidelines and describe the benefit sharing formula.

(2) The guidelines shall provide for monetary and other benefits such as royalty; joint ventures; technology transfer; product development; education and awareness raising activities; institutional capacity building and venture capital fund.

- (3) The formula for benefit sharing shall be determined on a case-by case basis.
- (4) The Authority while granting approval to any person for access or for transfer of results of research or applying for patent and IPR or for third party transfer of the accessed biological resource and associated knowledge may impose terms and conditions for ensuring equitable sharing of the benefits arising out of the use of accessed biological material and associated knowledge.
- (5) The quantum of benefits shall be mutually agreed upon between the persons applying for such approval and the Authority in consultation with the local bodies and benefit claimers and may be decided in due regard to the defined parameters of access, the extent of use, the sustainability aspect, impact and expected outcome levels, including measures ensuring conservation and sustainable use of biological diversity.
- (6) Depending upon each case, the Authority shall stipulate the time frame for assessing benefit sharing on short, medium, and long term benefits.
- (7) The Authority shall stipulate that benefits shall ensure conservation and sustainable use of biological diversity.
- (8) Where biological resources or knowledge is accessed from a specific individual or a group of individuals or organizations, the Authority may take steps to ensure that the agreed amount is paid directly to them through the district administration. Where such individuals or group of individuals or organizations cannot be identified, the monetary benefits shall be deposited in the National Biodiversity Fund.
- (9) Five percent of the assessed benefits shall be earmarked for the Authority or Board as the case may be, towards administrative and service charges.
- (10) The Authority shall monitor the flow of benefits as determined under sub rule (4) in a manner determined by it.

21. Application of National Biodiversity Fund

- (1) The National Biodiversity Fund shall be operated by the Chairperson or by such other officer of the Authority as may be authorized in this regard
- (2) The National Biodiversity Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to the receipts from the Central Government and the other concerning the fee, licence fee, royalty and other receipts of the Authority.

22. Constitution of Biodiversity Management Committees

- (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee (BMCs) within its area of jurisdiction.
- (2) The Biodiversity Management Committee as constituted under sub-rule (1) shall consist of a Chairperson and not more than six persons nominated by the local body, of whom not less than one

third should be women and not less than 18% should belong to the Scheduled Castes/Scheduled Tribes.

- (3) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall be elected from amongst the members of the committee in a meeting to be chaired by the Chairperson of the local body. The Chairperson of the local body shall have the casting votes in case of a tie.
- (4) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall have a tenure of three years.
- (5) The local Member of Legislative Assembly/ Member of Legislative Council and Member of Parliament would be special invitees to the meetings of the Committee.
- (6) The main function of the BMC is to prepare People's Biodiversity Register in consultation with local people. The Register shall contain comprehensive information on availability and knowledge of local biological resources, their medicinal or any other use or any other traditional knowledge associated with them.
- (7) The other functions of the BMC are to advise on any matter referred to it by the State Biodiversity Board or Authority for granting approval, to maintain data about the local vaids and practitioners using the biological resources.
- (8) The Authority shall take steps to specify the form of the People's Biodiversity Registers, and the particulars it shall contain and the format for electronic database.
- (9) The Authority and the State Biodiversity Boards shall provide guidance and technical support to the Biodiversity Management Committees for preparing People's Biodiversity Registers.
- (10) The People's Biodiversity Registers shall be maintained and validated by the Biodiversity Management Committees.
- (11) The Committee shall also maintain a Register giving information about the details of the access to biological resources and traditional knowledge granted, details of the collection fee imposed and details of the benefits derived and the mode of their sharing.

23. Appeal for settlement of disputes under Section 50

- (1) If a dispute arises between the Authority or a State Biodiversity Board or between one Board and other Board(s) on account of implementation of any order or direction or on any issue of policy decision, either of the aggrieved parties i.e., Authority or the Board, as the case may be, prefer an appeal to the Central Government under section 50, in Form V to the Secretary, Ministry of Environment and Forests, Government of India
- (2) In case the dispute arises between a State Biodiversity Board and another State Biodiversity Board or Boards, the aggrieved Board or Boards, shall prefer the point or points of dispute to the Central Government which shall refer the same to the Authority.

- (3) The memorandum of appeal shall state the facts of the case, the grounds relied upon by the appellant, for preferring the appeal and the relief sought for.
- (4) The memorandum of appeal shall be accompanied by an authenticated copy of the order, direction or policy decision, as the case may be, by which the appellant is aggrieved and shall be duly signed by the authorised representative of the appellant.
- (5) The memorandum of appeal shall be submitted in quadruplicate, either in person or through a registered post with Acknowledgement due, within 30 days from the date of the orders, direction or policy decision, impugned provided that if the Central Government is satisfied that there was good and sufficient reason for the delay in preferring the appeal, it may, for reason to be recorded in writing, allow the appeal to be preferred after the expiry of the aforesaid period of 30 days but before the expiry of 45 days from the date of the orders impugned, direction or policy decision, as the case may be.
- (6) The notice for hearing of the appeal shall be given in Form VI by a registered post with an acknowledgement due.
- (7) The Central Government shall, after hearing the appellant and the other parties, dispose of the appeal.
- (8) In disposing of an appeal it may vary or modify or cancel impugned order, direction or policy, as the case may be.
- (9) In adjudicating a dispute, the Authority shall be guided by the principles of natural justice and as far as practicable, follow the same procedure which the Central Government is required to follow under this rule.

24. Manner of giving notice under Section 61

- (1) The manner of giving notice, under clause (b) of section 61, shall be as follows namely:-
  - i. The notice shall be in writing in Form VII.
  - ii. The person giving the notice may send it to,-

If the alleged offence has taken place in a Union territory, to the Chairperson of the National Bio-diversity Authority; and if the alleged offence has taken place in a State, to the Chairperson of the State Bio-diversity Board
- (2) The notice referred to in sub-rule (1) shall be sent by registered post acknowledgement due; and
- (3) The period of thirty days mentioned in clause (b) of section 61 shall be reckoned from the date, the notice is received by the Authorities mentioned in sub-rule (1).

Schedule

FORM I

(see rule 14)

Application form for access to Biological resources and associated traditional knowledge

Part A

- 1. Full particulars of the applicant
  - i. Name:
  - ii. Permanent address:
  - iii. Address of the contact person / agent, if any, in India:
  - iv. Profile of the organization (personal profile in case the applicant is an individual). Please attach relevant documents of authentication):
  - v. Nature of business:
  - vi. Turnover of the organization in US \$:
- 2. Details and specific information about nature of access sought and biological material and associated knowledge to be accessed
  - a. Identification (scientific name) of biological resources and its traditional use:
  - b. Geographical location of proposed collection:
  - c. Description / nature of traditional knowledge (oral/documentary):
  - d. Any identified individual/community holding the traditional knowledge:
  - e. Quantity of biological resources to be collected (give the schedule):
  - f. Time span in which the biological resources is proposed to be collected:
  - g. Name and number of person authorized by the company for making the selection:
  - h. The purpose for which the access is requested including the type and extent of research, commercial use being derived and expected to be derived from it:
    - i. Whether any collection of the resource endangers any component of biological diversity and the risks which may arise from the access:
- 3. Details of any national institution which will participate in the Research and Development activities.
- 4. Primary destination of accessed resource and identity of the location where the R&D will be carried out.
- 5. The economic and other benefits including those arriving out of any IPR, patent obtained out of accessed biological resources and knowledge that are intended, or may accrue to the applicant or to the country that he/she belongs
- 6. The biotechnological, scientific, social or any other benefits obtained out of accessed biological resources and knowledge that are intended, or may accrue to the applicant or to the country that he/she belongs

7. Estimation of benefits, that would flow to India/ communities arising out of the use of accessed bio-resources and traditional knowledge
8. Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing.
9. Any other information considered relevant.

Part B : Declaration

I/we declare that:

- Collection of proposed biological resources shall not adversely affect the sustainability of the resources;
- Collection of proposed biological resources shall not entail any environmental impact;
- Collection of proposed biological resources shall not pose any risk to ecosystems;
- Collection of proposed biological resources shall not adversely affect the local communities;

I/we further declare the information provided in the application form is true and correct and I/we shall be responsible for any incorrect/ wrong information.

Place	Signed
Date	Name
	Title

FORM II

(see Rule 17)

Application for seeking prior approval of National Biodiversity Authority for transferring the results of research to foreign nationals, companies, NRI's, for commercial purposes.

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication):
2. Details of the results of research conducted
3. Details of the Biological resources and /or associated knowledge used in the research.
4. Geo-graphical location from where the biological resources used in the research are collected

5. Details of any traditional knowledge used in the research and any identified individual /community holding the traditional knowledge
6. Details of institution where R&D activities are carried out.
7. Details of the individual / organization to whom the research results are intended to transfer.
8. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the individual /organization due to commercialization of transferred research results.
9. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the applicant seeking approval for transfer of results of research.
10. Details of any agreement or MOU between the proposed recipient and applicant seeking approval for transfer of results of research.

DECLARATION

I/we declare the information provided in the application form is true and correct and I/we shall be responsible for any incorrect/ wrong information.

Place	Signed
Date	Name
	Title

FORM III

(See rule 18)

Application for seeking prior approval of National Biodiversity Authority for applying for Intellectual Property Right

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication) :
2. Details of the invention on which IPRs sought
3. Details of the Biological resources and for associated knowledge used in the invention.
4. Geo-graphic allocation from where the biological resources used in the invention are collected
5. Details of any traditional knowledge used in the invention and any identified individual /community holding the traditional knowledge

6. Details of institution where Research and Development activities are carried out.
7. Details of economic, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the applicant due to commercialization of the invention.

DECLARATION

I/we declare the information provided in the application form is true and correct and I /We shall be responsible for any incorrect / wrong information.

Place	Signed	Name
Date		Title

FORM IV

(See rule 19)

Application form for seeking approval of National Biodiversity Authority for third party transfer of the accessed Biological resources and associated traditional knowledge.

1. Full particulars of the applicant
  - i. Name
  - ii. Address:
  - iii. Professional profile
  - iv. Organizational affiliation (Please attach relevant documents of authentication) :
2. Details of the biological material and traditional knowledge accessed.
3. Details of the access contract entered (Copy to be enclosed)
4. Details of the benefits and mechanism /arrangements for benefit sharing already implemented.
5. Full particulars of the third part to whom the accessed material/ knowledge is intended to transfer.
6. The purpose of the intended third party transfer.
7. Details of economic, social, biotechnological, scientific or any other benefits that are intended, or may accrue to the third party due to transfer of accessed biological material and knowledge.
8. Details of any agreement to be entered between the applicant and the third party.
9. Estimation of benefits that would flow to India/ communities arising out of the third party transfer of accessed biological resources and traditional knowledge

10. Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing arising out of the proposed third party transfer.
11. Any other relevant information

DECLARATION

I/we declare the Information provided in the application form is true and correct and I /we shall be responsible for any incorrect /wrong information.

Place	Signed	Name
Date		Title

FORM V

(See rule-23(1))

Form of Memorandum of Appeal

**BEFORE THE _____ MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS,
NEW DELHI
OR
NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY**

(as the case may be)
(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002.)

Appeal No _____ of 200

Appellant (s)

Vs.

Respondent(s)

(here mention the designation of the Authority/Board, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. FACTS:
(Here briefly mention the facts of the case):
2. GROUND:
(Here mention the grounds on which the appeal is made) :
i. ii. iii.
3. RELIEF SOUGHT:
i. ii. iii.
4. PRAYER:
a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.

b. The policy/guidelines/regulation framed by the Respondent be quashed /modified/annulled to the extent _____

c. _____

Place: _____ Signature of the appellant with Seal

Dated: _____ Address

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____.

Signature of the appellant With Seal

Address

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures: 1. Authenticated copy of the order/direction/policy decision, against which the appeal has been preferred.

FORM VI

(See rule 28)

BEFORE THE _____ MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS,
NEW DELHI

OR

NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

Appeal No. _____ of 200

Between:

_____
Appellant(s)

Vs.

_____
Respondents(s)

NOTICE

Please take notice that the above appeal filed by the appellant, against the order / direction / policy decision (give details) is fixed for hearing on _____ at _____.

The copies of the appeal memorandum and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fails to appear on the said date or other subsequent date of hearing of the appeal, the appeal would be disposed of finally by placing you ex-parte.

Authorised signatory on behalf of the Appellate Authority (Seal)

Date : _____

Place : _____

FORM VII

FORM OF NOTICE

(See rule 24 (1))

By Registered Post/Acknowledgement due

From, _____

Shri _____

To, _____

Sub: NOTICE UNDER SECTION 61(b) OF THE BIOLOGICAL DIVERSITY ACT, 2002.

Whereas an offence under the Biological Diversity Act, 2002 has been committed/is being committed by

I/we hereby give notice of 30 days under Section 61 (b) of the Biological Diversity Act, 2002 of my /our intention to file a complaint in the Court against _____ for violation of the provisions of the Biological Diversity Act, 2002.

In support of my/our notice, I am /we are enclosing herewith the following documents as evidence of proof.

Place:

Dated:

Signature

EXPLANATION

In case the notice to be given in the name of a company, documentary evidence authorising the person to sign the notice on behalf of the company shall be enclosed to the notice.

Give the name and address of the alleged offender. In case of using biological resource/ knowledge/research/bio-survey and bio-utilisation /the intellectual property right /patent , without the approval of the Authority, the details thereof and the commercial utilisation if any, may be furnished.

Documentary evidence shall include photograph, technical report etc. for enabling enquiry into the alleged violation/offence.

[No. J 22018/57/2002 CSC (BC)]

(Desh Deepak Verma)
Joint Secretary

**FOREST, ECOLOGY AND ENVIRONMENT SECRETARIAT
NOTIFICATION**

No. FEE 151 ENV 2005, Bangalore, dated : 3rd May 2006

In exercise of the powers conferred under Section 63 of the Biological Diversity Act, 2002 (Central Act 18 of 2003), the Government of Karnataka here by makes the following rules, namely :-

1. Short title & Commencement :-

- (1) These Rules may be called the *Karnataka Biological Diversity Rules, 2005*
- (2) These rules shall come into force on the date of its publication in the Official Gazette

2. Definitions : (1) In these rules, unless the context otherwise requires,-

- a. "Act" means the Biological Diversity Act, 2002 (No. 18 of 2003)
- b. "Authority" means the National Biodiversity Authority established under sub-section (1) of Section 8 of the Act.
- c. "Board" means the Karnataka Biodiversity Board established under Section 22 of the Act
- d. "Biodiversity Management Committee" means Committee established by the local bodies under Section 41 of the Act.
- e. "Fee" means any fee stipulated in the schedule of these Rules
- f. "Form" means form appended to these Rules
- g. "Government" means the Government of Karnataka
- h. "Member Secretary" means the Member Secretary of the Board
- i. "Section" means section of the Act

(2) Words and expressions used but not defined in these Rules and defined in the Act shall have the same meaning respectively assigned to them in the Act.

3. Manner of selection and appointment of the Chairperson :

The Chairperson of the State Biodiversity Board shall be appointed by the State Government.

- (1) Every appointment of Chairperson under sub-section (1) shall be made on the recommendation of the Search Committee consisting of Chief Secretary to Government and two members nominated by the State Government.

Provided that the Search Committee shall not recommend any person other than an officer not below the rank of Principal Secretary to the Government having special knowledge in the field of Biodiversity.

4. Term of officer of the Chairperson :

- (1) The Chairperson of the Board shall hold the office for a term of three years from the date on which he enters upon his office, but shall be eligible for re-appointment :

Provided that no Chairperson shall hold officer as such after he has attained the age of sixty five years.

- (2) The Chairperson may, by one month notice in writing under his hand addressed to the State Government, resign his office.
- (3) Notwithstanding anything contained in sub-section (1) and (2) above, the Chairpersons shall hold office at the pleasure of the State Government.

5. Pay and Allowances of the Chairperson :

If a retired person is appointed as Chairperson, he shall be entitled to such salary, allowances, leave, house and other perquisites, as may be determined by the State Government from time to time.

6. Nomination and Term of office and allowances of non-official member :

- (1) Every non-official members of the Board shall hold the office for a term not exceeding three years from the date of publication of his appointment in the Official Gazette.
- (2) Every non-official Member of the Board shall be entitled to sitting allowance, traveling expenses, daily allowance and to such other allowances in accordance with the traveling allowance to non-official members of committees, commissions or other bodies Rules 2001 as amended from time to time.

7. Filling up of vacancies of non-official member :

- (1) A non-official member of the Board may resign from his office at any time by giving in writing under his hand addressed to the State Government and the seat of that member in the Board shall become vacant.
- (2) A casual vacancy of a non-official member of the Board shall be filled up by a fresh nomination and the person nominated to fill the vacancy shall hold office only for the remainder of the term of the member, in whose place he was nominated.

8. Removal of the Members of the Board :

No member of the Board shall be removed from the office on any grounds specified in Section 11 of the Act read with Section 25 of the Act, without due and proper enquiry by an officer not below the rank of Principal Secretary to State Government appointed by the State Government for the purpose and without giving a reasonable opportunity to be heard.

9. Appointment of the Ex-officio-Members:

Not more than five ex-officio members shall be appointed by the State Government to represent the concerned department of the State Government.

10. Member Secretary of the Board:

- (1) The Member Secretary shall be appointed by the State Government on deputation. He shall be a super – time scale officer of Indian

Forest Service or Indian Administrative Service having adequate knowledge and experience in conservation and Management of biological resources.

- (2) The terms and conditions of appointment shall be determined by the State Government by regulations.
- (3) The Member Secretary shall be responsible for co-ordinating and convening the meetings of the Board, maintenance of the records of the proceedings of the Board and such other matter as may be assigned to him by the Board.
- (4) All orders or instructions to be issued by the Board shall be under the signature of the Member Secretary or of any other officer authorized in this behalf by the Board.
- (5) The Member Secretary either himself or through an officer authorized for the purpose may sanction and disburse all payments against the approved budget.
- (6) The Member Secretary shall have powers to give administrative approvals to the estimates included in the budget of the Board.
- (7) The Member Secretary shall be in charge of all the confidential papers of the Board and shall be responsible for their safe custody; he/she shall produce such papers whenever so directed by the Board/Government.
- (8) The Member Secretary shall write and maintain confidential reports of all the officers and staff of the Board and shall get them counter signed by the Chairperson.
- (9) The Member Secretary shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegate to him from time to time by the Board;

11. Meetings of the Board:

- (1) The Board shall meet at least four times in a year normally after three months at the Head quarters of the Board or at such other place, as may be decided by the Chairperson.
- (2) The Chairperson shall, upon a written request from not less than five members of the Board or upon a direction of the State Government, call a special meeting of the Board.
- (3) The members shall be given at least fifteen days notice for holding an ordinary meeting and three days notice of a special meeting specifying the purpose, the time and the place, at which such meeting is to be held.
- (4) Every meeting shall be presided over by the Chairperson and in his absence, by a presiding officer to be elected by the members present from amongst themselves.
- (5) The decision of the Board at the meeting shall, if necessary, be taken by a simple majority of the members present and voting and the Chairperson or in his absence; the member presiding shall have a second or casting vote.

- (6) Each member shall have one vote.
- (7) Quorum for the meeting of the Board shall be five.
- (8) No member shall be entitled to bring forward for the consideration of a meeting any matter of which he has not given ten days notice unless the chairperson in his discretion permits him to do so.
- (9) Notice of the meeting may be given to the member by delivering the same by messenger or sending it by registered post to his known place of residence or business or in such other manner, as the Member Secretary of the Board may, in the circumstances of the case, thinks fit.
- (10) In addition, the Board may evolve such other procedure for the transaction of its business as it may deem fit and proper.

12. Appointment of Expert Committee by the Board and their Entitlements:

- (1) The Board may constitute any number of committees for such purposes as it may deem fit consisting wholly of members or wholly of other persons or partly of members or partly of other persons.
- (2) The members of the expert committee other than the members of the Board shall be paid such fees and allowances for attending the meetings in accordance with sub-rule (2) of rule 6.
- (3) The tenure of such Committees shall not be more than three years.

13. General Powers and Functions of the Board:

In particular and without prejudice to the generality of other provisions, the Board may perform the following functions:

- i. lay down the procedure and guidelines to govern the activities provided under section 23 of the Act.
- ii. advise the State Government on any matter concerning conservation of biodiversity sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- iii. provide technical assistance and guidance to the departments of the State Government and Biodiversity Management Committee.
- iv. regulate by granting of approvals or otherwise requests for commercial utilization or bio-survey and bio-utilisation of any biological resource by Indian nationals.
- v. facilitate updating and implementation of State Bio-diversity Strategy and Action Plan.
- vi. commission studies and sponsor investigations and research.
- vii. engage consultant for a specific period, not exceeding three years, for providing technical assistance to the Board in the effective discharge of its functions.

Provided that if it is necessary and expedient to engage any consultant beyond the period of three years, the Board shall seek prior approval of the State Government for such an engagement.

- viii. collect, compile and publish technical and statistical data, manuals, codes or guides relating to conservation of Biological bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of biological resource and knowledge.
- ix. organize through mass media a comprehensive program regarding conservation of biological bio-diversity, sustainable use of its components and fair and equitable sharing of benefits arising of the use of biological resource and knowledge.
- x. plan and organize training of personnel engaged or likely to be engaged in programs for the conservation of biological bio-diversity and sustainable use of its components
- xi. take steps to build up database and to create information and documentation system for biological resources and associated traditional knowledge through biodiversity registers and electronics data bases, to ensure effective management, promotion and sustainable uses.
- xii. give directions to the local bodies/Bio-diversity Management Committees in writing for effective implementation of the Act, and to facilitate their meaningful participation in all measures relating to conservation, sustainable use, and equitable benefit-sharing.
- xiii. report to the State Government about the functioning of the Board and implementation of the Act and the rules made there under.
- xiv. recommended, prescribe, modify, collection fee of biological resources from time to time.
- xv. to devise methods to ensure protection of rights including intellectual property rights over biological resources and associated knowledge including systems of maintaining confidentiality of such information as appropriate, including the protection of the information recorded in People's Biodiversity Registers.
- xvi. sanction grants-in-aid and grants to Bio-diversity Management Committees for specific purposes.
- xvii. undertake physical inspection of any area in connection with the implementation of the Act.
- xviii. ensure that biodiversity and biodiversity-dependent livelihoods are integrated into all sectors of planning and management, and at all levels of planning from local to state, to enable such sectors and administrative levels to contribute effectively for conservation and sustainable use.
- xix. prepare the annual Budget of the Board incorporating its own receipts as also the devolution from the State and Central Government provided that the allocation by the Central Government shall be

operated in accordance with the budget provisions approved by the Central Government.

- xx. Board shall have full powers for granting administrative and technical sanctions to all the estimates; it may however delegate such administrative and technical sanction powers to the Member Secretary of the Board as may be deemed necessary.
- xxi. recommend creation of posts to State Government, for effective discharge of the functions by the Board and to create such posts, provided that no such post whether permanent/temporary or of any nature, would be created without prior approval of the State Government.
- xxii. perform such other functions, as may be necessary to carry out the provisions of the Act or as may be prescribed by the State Government from time to time.
- xxiii. shall have power to acquire, hold and dispose of property, both movable and immovable and enter into contract for the same.

14. Powers and duties of the Chairperson:

- (1) The Chairperson shall ensure that the affairs of the Board are run efficiently and in accordance with the provisions of the Act and the rules made there-under.
- (2) The Chairperson may issue necessary directions for the conduct and management of affairs of the Board.
- (3) The Chairperson shall convene and preside over all the meetings of the Board and shall ensure that all decisions taken by the Board are implemented in proper manner.
- (4) The Chairperson shall exercise such other powers and perform such other functions as may be delegated to him from time to time by the Board.

15. Procedure for prior intimation for obtaining biological resources:

- (1) Any person intending to obtain any biological resources and associated knowledge for research or for commercial utilization, with the excepting of those in the proviso to section 7 of the Act, shall give prior intimation to the Board by making an application in Form I.
- (2) Every application under sub-rule (i) shall be accompanied by a fee of one thousand rupees in the form of cheque or demand draft drawn in favour of the Board.
- (3) The Board shall, after consultation with the concerned local Biodiversity Management Committee and on collection of such additional information from the applicant and other resources, as it may deem necessary, dispose of the application, as far as possible, within a period of two months from the date of receipts.
- (4) While disposing the application under sub-rule (iii), the Board may by order, prohibit or restrict any activity deemed detrimental or contrary to the objectives of conservation and sustainable use of

biodiversity or equitable sharing of benefits arising out of such activity. The order shall be made after giving an opportunity of being heard to the applicant.

- (5) A written agreement duly signed by an authorized officer of the Board and the applicant shall govern the access / collection. The form of the agreement shall be decided by the Board.
- (6) The conditions for access to / collection may specifically provide measures for conservation and protection of biological resources to which the access to / collection in being granted.
- (7) Any information given in the form referred to in the sub-rule (1) for prior intimation shall be kept confidential and shall not be disclosed, either intentionally or unintentionally, to any person not concerned thereto.

16. Revocation of access / approval :

- (1) The Board may either on the basis of any complaint or suo moto withdraw the access granted and revoke the written agreement under the following conditions :
  - i. on the basis of reasonable belief that the person accessing the said bio-resource has violated any of the provisions of the Act or the condition on which application was allowed
  - ii. when the person has failed to comply with the terms of agreement ;
  - iii. on failure to comply with any of the conditions of access ;
  - iv. on account of overriding public interest with reference to protection of environment and conservation of biological diversity, and protection of the rights, livelihoods, and knowledge of local communities ;
- (2) The revocation order shall be made only after making such inquiries as required after giving the person so affected an opportunity of being heard.
- (3) The Board shall send a copy of such revocation order to the Biodiversity Management Committees for prohibiting the access and also to assess the damage, if any, caused and take steps to recover the damage.

17. Restriction on activities related to access to biological resources

The Board, if it deems necessary and appropriate, shall take the steps to restrict or prohibit the proposal for access to biological resources for the following reasons :

- i. the request for access is for any threatened taxa, or taxa that is likely to become threatened due to such access ;
- ii. the request for access is for any endemic and rare species
- iii. the request for access may likely result in adverse effect on the livelihoods, culture, or indigenous knowledge of the local people ;

- iv. the request to access may result in adverse environmental impact which may be difficult to control and mitigate ;
- v. the request for access may cause genetic erosion or affecting the ecosystem function ;
- vi. use of resources for purposes contrary to national interest and other related international agreements entered into by the country.

- (2) Any order of restriction shall be made only after making such inquiries as required ; consulting the concerned local bodies and Biodiversity Management Committees, and giving the person so affected an opportunity of being heard.

18. Operation of State Biodiversity Fund :

- (1) The State Bio-diversity Fund shall be operated by the Member Secretary of the Board or by such any other officer of the Board as may be authorized by the Board in this behalf.
- (2) The State Bio-diversity Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to the receipts (grants and loans) from the Central Government / National Bio-diversity Authority and State Govt, including receipts from such other sources as decided by the Board and the other concerning the fee, licence fee, royalty, other receipts of the Board.
- (3) The State Government, shall after due appropriation made by the State legislature by the law in this behalf, pay to the Board such sum of money as the State Government may think fit for being utilized for the purpose of the Act.
- (4) The Board shall frame guidelines on ways to ensure that decisions regarding the management and use of the Fund are transparent and accountable to the public.

19. Annual Report and Annual Statement of Accounts :

- (1) The Board shall prepare its annual report for each financial year giving detailed account of its activities and annual statement of accounts and submit the same to the State Government.
- (2) The accounts of the Board shall be maintained and audited, in consultation with and as prescribed by the Accountant General of the State. The Board shall submit a copy of the audited accounts together with auditor's report thereon to the State Government by October 15th of each year.
- (3) The Annual Report on activities of previous financial year shall be prepared in the manner prescribed under Form II by the Board and submitted to the Government by October 15th of each year.
- (4) The State Government shall cause the annual report and the auditor's report to be laid, as soon as, may be after they are received, before the State legislature.

20. Establishment and Management of Biodiversity Heritage Sites:

(1) The Board shall, in consultation with the local bodies and other key stakeholders, take necessary steps to facilitate setting up of areas of significant bio-diversity values as Heritage Sites. Following recommendation from the Board and after consultation with the Central Government, the State Government shall issue notification to this effect.

21. Constitution of Biodiversity Management Committees :

- (1) Every local body shall constitute a Biodiversity Management Committee (BMCs) within its area of jurisdiction.
- (2) The Biodiversity Management Committee as constituted under sub-rule (1) shall consist of a Chairperson and not more than six persons nominated by the local body, of which not less than one third should be women and not less than 18% should belong to the Scheduled Castes/Scheduled tribes.
- (3) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall be elected from amongst the members of the committee in a meeting to be chaired by the Chairperson of the local body. The Chairperson of the local body shall have the casting votes in case of a tie.
- (4) The Chairperson of the Biodiversity Management Committee shall have tenure of three years.
- (5) The local Member of Legislative Assembly / Member of Legislative Member of Parliament would be special invitees to the meetings of the Committee.
- (6) The following officers shall be the Secretaries of respective Biodiversity Management Committee.
  - (i) Grama Panchayath BMC - Secretary of the GP
  - (ii) Taluk Panchayath BMC - Executive Officer of the TP
  - (iii) Zilla Panchayath BMC - Chief Executive Officer of the ZP
  - (iv) Municipality BMC - Chief Officer of the Municipality
  - (v) Corporation BMC - Commissioner of the Corporation
- (7) The Main function of the Biodiversity Management Committee is to prepare People's Biodiversity Register in consultation with local people. The Register shall contain comprehensive information on availability and knowledge of local biological resources, their medicinal or any other use or any other traditional knowledge associated with them.
- (8) The other functions of the Biodiversity Management Committee are to advise on any matter referred to it by the State Biodiversity Board or Authority for granting approval, to maintain data about the local vaids and practitioners using the biological resources.

(9) The Authority and the State shall take steps to specify the form of the People's Biodiversity Registers, and the particulars it shall contain and the format for electronic database.

(10) The Authority and the State Biodiversity Boards shall provide guidance and technical support to the Biodiversity Management Committees for preparing People's Biodiversity Registers.

(11) The People's Biodiversity Registers shall be maintained and validated by the Biodiversity Management Committees.

(12) The Committee shall also maintain a Register giving information about the details of the access to biological resources and traditional knowledge granted, details of the collection fee imposed and details of the benefits derived and the mode of their sharing.

22. Local Biodiversity Funds :

- (1) The Local Biodiversity Fund constituted and applied as under sections 42, 43 and 44 shall be operated under the seal and signature of the Chairperson of the respective Biodiversity Management Committee. The Fund shall have two separate heads of accounts, one relating to receipts from the Authority, Government (Central and State) and the Board and other concerning fees and other receipts of the Biodiversity Management Committee.
- (2) The funds of the local Biodiversity fund shall be drawn by joint signatures of the Chairman and Secretary of the respective Biodiversity Management Committee.
- (3) The Accounts of each committee shall be maintained and audited, in consultation with and as prescribed by the Accountant General of the State.
- (4) The Biodiversity Management Committee shall prepare its annual report of activities for each financial year as specified in Form III.
- (5) The Biodiversity Management Committee shall submit the Annual Report, and copy of Audited Statement of Accounts together with a copy of Auditor's Report to the Deputy Commissioner of the District by October 15th of every year

23. Appeal for settlement of disputes :

- (1) a. If a dispute arises between the Authority and Board or between one Board and other Board(s) on account of implementation of any order/direction or any issue of policy decision, either of the aggrieved parties i.e. Authority or the Board, as the case may be, prefer an appeal under Section 50 of the Act, in Form IV appended to these rules to the Secretary, Ministry of Environment and Forests Government of India or to the Chairperson, National Bio-Diversity Authority.
- b. If a disputes arises between Biodiversity Management Committee and Karnataka Biodiversity Board or among Biodiversity Management Committees or between the

Biodiversity Management Committees and local bodies on account of implementation of any order/direction or on any issue of policy decision either of the aggrieved parties i.e. Biodiversity Management Committee or local bodies as the case may be prefer appeal under Section 50, in Form V appended to these rules to the Secretary (Ecology & Environment), Government of Karnataka.

- (2) The memorandum of appeal shall state the facts of the case, the grounds relied upon by the appellant and the relief sought for, for preferring the appeal and shall be accompanied by an authenticated copy of the order, direction or policy decision, as the case may be, by which the appellant is aggrieved. The memorandum of appeal shall be duly signed by the authorized representative of the appellant.
- (3) The memorandum of appeal shall be submitted in quadruplicate accompanied with the authenticated copy of the order, direction or policy decisions as the case may be, by which the appellant is aggrieved, either in person or through a registered post with acknowledgement due, within thirty days from the date of the order, direction or policy decision.

Provided that if the Appellate Authority is satisfied that there was good and sufficient reason for the delay in preferring the appeal, the Appellate Authority, for reasons to be recorded in writing allow the appeal to be preferred after the expiry of the aforesaid period of thirty days but before the expiry of forty-five days from the date of the order, directions, or policy decision as the case may be.

- (4) The notice for hearing of the appeal shall be given in Form VI or Form VII as the case may be by a registered post with an acknowledgement due.

By Order and in the Name of the Governor of Karnataka
N. R. JAGANMATHA
 Under Secretary to Government
 Forest, Ecology and Environment Department

FORM I

(See rule 15)

Application form for prior intimation to access / collection of Biological resources for commercial utilization and associated traditional knowledge

Every application shall be accompanied by a fee of Rs. 1000 (Rupees One thousand only) in the form of cheque or demand draft drawn in favour of the Board.

Part A

- 1. Full particulars of the applicant :**
  - a. Name :
  - b. Permanent address :
  - c. Address of the contact person / agent, if any, in India :
  - d. Profile of the organization (personal profile in case the applicant is an Individual). Please attach relevant documents of authentication):
  - e. Nature of business :
  - f. Turnover of the organization in Indian Rupee
- 2. Details and specific information about nature of access sought and biological material and/or associated knowledge to be accessed**
  - a. Identification (scientific name) of biological resources and its traditional use :
  - b. Geographical location (including village, taluk and district) of proposed collection :
  - c. Description / nature of traditional knowledge and its existing manifestations and uses (oral / documented) :
  - d. Any identified individual / family / community holding the traditional knowledge :
  - e. Quantity of biological resources to be collected :
  - f. Times span in which the biological resources are proposed to be collected.
  - g. Name and number of person authorized by the company for making the collection.
  - h. The purpose for which the access is requested including the type and extent of research, commercial use being derived and expected to be derived from it :
  - i. Whether any collection or use of the resource endangers any component of biological diversity and the risks which may arise from the access.

3. **Estimation of benefits, that would flow to communities arising out of the use of accessed bio-resources and traditional knowledge**
4. **Proposed mechanism and arrangements for benefit sharing**
5. **Any other information**

Part "B" : Declaration

I/we declare that :

- Collection and use of proposed biological resources shall not adversely affect the sustainability of the resources;
- Collection and use of proposed biological resources shall not entail any environmental impact ;
- Collection and use of proposed biological resources shall not pose any risk to biodiversity, including ecosystems, species, and genetic diversity
- Collection and use of proposed biological resources shall not adversely affect the local communities ;

I/we undertake to pay any fee and / or royalty, as may be levied by the Board or Biodiversity Management Committees. I/we further undertake to furnish any irrevocable bank guarantee, as may be prescribed by the Board.

I/we further declare the Information provided in the application form is true and correct and I / we shall be responsible for any incorrect / wrong information.

Place

Signed

Date

Name

Title

FORM II

(See Rule 19(3))

Karnataka Biodiversity Board

Annual Report for the Financial Year April – 200.... to March 200....

1. Introductory
2. Constitution for the Board including changes therein.
3. Constitution of the Committees by Board and meeting of the committees constituted by it
4. Meeting of the Board
5. Activities of the Board including the various functions performed under Section 23 of the Act.
6. Prosecutions launched and convictions secured
7. Finance and Accounts of the Board

8. Visits to the Board by experts, Important persons etc.
9. Any other important matter dealt with by the Board.

FORM – III

(See Rule 22 (4))

**GRAM PANCHAYAT/TP/ZP/MUNICIPALITY/CORPORATION
BIODIVERSITY MANAGEMENT COMMITTEE**

Annual Report for the Financial Year April 200... to March 200....

1. Introductory
2. Constitution of the BMC including changes therein
3. Meeting of the BMC
4. Activities of the BMC including the various functions performed under Section 41 of the Act.
5. Prosecutions launched and convictions secured
6. Finance and Accounts of the Board
7. Visits to the BMC by experts, Important persons etc.
8. Any other important matter dealt with by the Board.

FORM IV

Form of memorandum of Appeal

(See rule 23 (1) (a))

BEFORE THE SECRETARY, MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS,

GOVERNMENT OF INDIA, NEW DELHI

OR

CHAIRPERSON, NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002)

Appeal No. _____ of 200

_____
_____
_____
_____
_____ Appellant (s)

Vs.

_____
_____
_____
_____ Respondent (s)

(here mention the designation of the Authority, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. Facts :

(Here briefly mention the facts of the case) :

2. Grounds :

(Here mention the grounds on which the appeal is made) :

- (i)
- (ii)
- (iii)

3. Relief sought :

- (i)
- (ii)
- (iii)

4. Prayer :

- a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.
- b. The policy/guidelines/rules/regulations framed by the Respondent be quashed/modified annulled to the extent _____

c. _____

5. The amount of Rs. _____ (Rupees _____) as fee for this appeal has been paid to _____ vide order No. _____ dt. _____

Place : _____

Signature of the appellant

Dated : _____

with Seal

Address :

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____.

Signature of the appellant

With Seal

Address :

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures : Authenticated copy of the order, direction or policy decision, against which the appeal has been preferred.

FORM V

Form of Memorandum of Appeal

(See rule 23 (1) (b))

**BEFORE THE SECRETARY, ECOLOGY & ENVIRONMENT,
GOVERNMENT OF KARNATAKA, BANGALORE.**

(Memorandum of appeal under Section 50 of the Biological Diversity Act, 2002.)

Appeal No. _____ of 200

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent (s)

(here mention the designation of the Board, as the case may be)

The appellant begs to prefer this Memorandum of Appeal against the order dated _____ passed by the Respondent on the following facts and grounds.

1. Facts :

(Here briefly mention the facts of the case) :

2. Grounds :

(Here mention the grounds on which the appeal is made) :

- (i)
- (ii)
- (iii)

3. Relief Sough :

- (i)
- (ii)
- (iii)

4. Prayer :

a. In the light of what is stated above, the appellant respectfully prays that the order/decision of the respondent be quashed/set-aside.

b. The policy/guidelines/rules/regulations framed by the Respondent be quashed/modified/annulled to the extent _____

c. _____

5. The amount of Rs. _____ (Rupees _____) as fee for this appeal has been paid to _____ vide order No. _____ dt. _____

Place : _____

Signature of the appellant

Dated : _____

with Seal

Address :

VERIFICATION

I, the appellant do hereby declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Verified on _____ day of _____.

Signature of the appellant

With Seal

Address :

Signature of the Authorised representative of the appellant

Enclosures : Authenticated copy of the order, direction or policy decision, against which the appeal has been preferred.

FORM VI

Form Of Notice

(See rule 23 (4))

By Registered Post/Acknowledgement due

BEFORE THE SECRETARY, MINISTRY OF ENVIRONMENT AND FORESTS, Government of India, NEW DELHI

OR

CHAIRPERSON, NATIONAL BIODIVERSITY AUTHORITY

(as the case may be)

Appeal No. _____ of 200

Between

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent (s)

To,

NOTICE

Please take the notice that the above appeal filed by the appellant, against the order/direction policy decision (Give details) is fixed for hearing on _____ at _____.

The copies of the Memorandum of appeal and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fail to appear on the said date or other subsequent date of hearing of the appeal would be disposed of finally by placing you ex-parte.

Authorized signatory on behalf of the Appellate Authority
(Seal)

Place :

Dated :

FORM VII

Form Of Notice

(See rule 23 (4))

**By Registered Post/Acknowledgement due
BEFORE THE SECRETARY, ECOLOGY & ENVIRONMENT
Government of Karnataka, BANGALORE**

Appeal No. _____ of 200

Between

_____ Appellant (s)

Vs.

_____ Respondent (s)

To,

NOTICE

Please take the notice that the above appeal filed by the appellant, against the order/direction policy decision (Give detail) is fixed for hearing on at _____.

The copies of the Memorandum of appeal and other annexure filed along with the appeal are sent herewith for your reference.

Please note that if you fail to appear on the said date or other subsequent date of hearing of the appeal would be disposed or finally by placing you ex-parte.

Authorized signatory on behalf of the Appellate Authority
(Seal)

Place :

Dated :

(ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂಶರ ಅಲ್ಲು)

ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002

ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2004

ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2005

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಕರ್ನಾಟಕ ಚೇತಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

ನೆಲ ಮಹಡಿ, ವನವಿಕಾಸ

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೇ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 003

ದೂರವಾಣಿ : 080-23440535, 23448783

Website : kbbindia.org

ನೆರಪು :

ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈದಿಕ ಅಧಿನಿಯಮ 2002 ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈದಿಕ ನಿಯಮಗಳು 2004 ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಾಂಧಿತ ಪ್ರಸಾರಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ನರವಾದ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಷಾಂತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು, ಕನಾಟಕ ಜೀವವೈದಿಕ ನಿಯಮ 2005ನ್ನು ಸಹ ಈ ಅಪ್ಯತ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು "ಕನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸಾರಂಭ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ" ಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

4ನೇ ಜೂನ್ 2007

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

ಡಾ|| ಆರ್. ಸಿ. ಪ್ರಜಾಪತಿ ಭಾ.ಆ.ಸೇ

ಅಪರ ಪ್ರಥಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ

ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕನಾಟಕ ಜೀವವೈದಿಕ ಮಂಡಳಿ

ನೆಲಮಹಡಿ, ವನ್ವಿಕಾಸ,

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ಟೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ,

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003.

ಪರಿವಿಡಿ	
ಪ್ರಕರಣ	ವಿವರ
ಸಂಖ್ಯೆ	
ಅಧ್ಯಾಯ - I : ಪ್ರಾರಂಭಿಕ	
1. ಚೆಕ್ಕೆ ಹೆಸರು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ	5
2. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿವರಣೆಗಳು	6
ಅಧ್ಯಾಯ - II : ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ವಿನಿಯಮ	
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಾಂಧ	7
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಕೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ	7
5. ಕೆಲವು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಕೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗಿಕ್ಕೆದ್ದಲ್ಲ	8
6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಬೊಬ್ಬಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನಲ್ಲಿ ಸತತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ	8
7. ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು	9
ಅಧ್ಯಾಯ - III : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರ	
8. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆ	9
9. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವಾ ಪರಿಮತುಗಳು	10
10. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ	10
11. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು	10
12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳು	10
13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಗಳು	11
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೋಕರರು	11
15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವುದು	11
16. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ	12
17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ವೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿರ್ವಿಯಂದ ಭರಿಸುವುದು	12
ಅಧ್ಯಾಯ - IV : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು	
18. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು	12

ಅಧ್ಯಾಯ - V : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ	
19. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ	13
20. ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷಾಸದ ವರ್ಗಾವಳಿ	13
21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರವು, ನ್ಯಾಯಸಮೂತ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಾರಿಸುವುದು	14
ಅಧ್ಯಾಯ - VI : ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ	
22. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	15
23. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	15
24. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಾಂಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರ	16
25. 9ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದವರೆಗೆ ಉಪಬಂಧಗಳು ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದು	16
ಅಧ್ಯಾಯ - VII : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	
26. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು ಅಭಿವಾ ಸಾಲಗಳು	16
27. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯ ರಚನೆ	16
28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿ	17
29. ಅಂದ್ವಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	17
30. ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥಿತ ಮಂದಿರ ಮಂಡಿಸಿಕ್ಕೆದ್ದು	18
ಅಧ್ಯಾಯ - VIII : ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	
31. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ವಾಹಿ ಅನುದಾನ	18
32. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	18
33. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿ	18
34. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	19
35. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂದಿರದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದು	19
ಅಧ್ಯಾಯ - IX : ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು	
36. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಂತ್ರಾದವರ್ಗಳಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮಂತ್ರಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು	19
37. ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು	20
38. ಅಧಾರ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೋಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	20
39. ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	20
40. ಕೆಲವು ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತ ನಿರ್ವಾಹಿ ಅಧಿಕಾರ	21

ಅಧ್ಯಾಯ - X : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು

41. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ	21
ಅಧ್ಯಾಯ - XI : ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ	
42. ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿಯ ಅನುದಾನಗಳು	21
43. ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ	21
44. ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿಯ ಬಳಕೆ	22
45. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿ	22
46. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ	22
47. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು	22

ಅಧ್ಯಾಯ - XII : ಸಂಕೀರ್ಣ

48. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನೀಡುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು	22
49. ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	23
50. ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ಸದುವಿನ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಸುಖ್ಯಾಸನಿಸುವುದು	23
51. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮುಂತಾದವರ್ಗನ್ನು ಸರಕಾರೆ ನಾಕರರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು	24
52. ಮೇಲ್ಮೈ	24
53. ನಿರ್ಧಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದೇಶದ ಜಾರಿ	24
54. ಸದ್ರಾಖಣೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ರಕ್ಖಣೆ	24
55. ದಂಡಗಳು	25
56. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದೇಶಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡನೆ	25
57. ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧಗಳು	25
58. ಸಂಜ್ಞೀಯ ಮತ್ತು ಜಾವಿನಿಯವಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಗಳು	26
59. ಇತರ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಿಂದಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು	26
60. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ	26
61. ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಜ್ಞೀಯತೆ	26
62. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ	26
63. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ	27
64. ವಿನಿಯಂತರ ಅಧಿಕಾರ	28
65. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ	28

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ

(ವಿಧಾಯಿ ಇಲಾಖೆ)

ನವದೆಹಲ್ಲಿ

5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003 / ಮಾರ್ಚ್ 16, 1924 (ಶಕ)

ಸಂಸತ್ತಿನ ಈ ಮುಂದಿನ ಅಧಿನಿಯಮವು 5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಂಗಿಕಾರ ಪಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 (ಸಂಖ್ಯೆ 2003ರ 18)

(5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 2003)

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅಪ್ರಾಗಿ ಘಟಕಗಳ ಸುಖ್ಯಾಸನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮೂತ್ತ ಹಂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಕ್ಯಾಸಿದ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನುಷಂಗ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮ.

ಭಾರತವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ,

ದಿನಾಂಕ 5.6.1992 ರಂದು ರಿಯೋ ದಿ ಜನ್ಯೇರೋದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಂದಂಬಡಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಂದಂಬಡಿಕೆಯ 29.12.1993ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಂದಂಬಡಿಕೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪ್ರಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆಂದು ಪ್ರಸರ್ ದೃಢಿಕರಿಸುವುದರಿಂದ,

ಸದರಿ ಒಂದಂಬಡಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಸುಖ್ಯಾಸನದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮೂತ್ತ ಹಂಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ,

ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಖ್ಯಾಸನದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮೂತ್ತ ಹಂಡಿಕೆಗೆ ಅಪಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಒಂದಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆಯಿಂದು ಪರಿಗಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ,

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಇವತ್ತೊಂದನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಅಧಿನಿಯಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - I : ಪ್ರಾರಂಭಿಕ

1. ಒಂದು ಹೆಸರು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ :

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು

(2) ಇದು ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

(3) ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಅಧಿಸಾಜನೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ವಿವಿಧ ಉಪಂಧಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಉಪಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದ್ದು.

2. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿವರಣೆಗಳು :

(ಈ) ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಗತ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ,

(ಎ) “ಲಾಭದ ಕ್ಷೇಮುದಾರ” ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕರು, ಮತ್ತು ಅಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಜೀನಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಹೊಂದಿರುವವರು.

(ಬ) “ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ” ಎಂದರೆ, ಉತ್ತರ ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಕೀರ್ಣಗ್ರಾಮದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಚಿವಿಗಳೊಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರಭೇದಗಳೊಳಗಿನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವರ್ಣಿಸಿದೆಗಳ ನಡುವಿನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಬಿ) “ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು” ಎಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾತಿ ಜೀವಿಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅದರ ಭಾಗಗಳು, ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಮರ್ಥ ಉಪಯೋಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮೌಲ್ಯವಳಿ, ಅವುಗಳ ವಂತಹಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (ಮೌಲ್ಯವರ್ವಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹೊರತುವದಿಂದಿ) ಆದರೆ ಮಾನವ ವಂತಹಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

(ಬಿ) “ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆ” ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ, ಉಪಪ್ರಭೇದಗಳ, ವಂತಹಾಗಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಂಗ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ, ಇದು ಗುಣಲಕ್ಷಣ ವಿವರಣೆ, ದಾಖಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವಿಶೇಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಬಿ) “ಅಧ್ಯಕ್ಷ” ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

(ಬಿಎ) “ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆ” ಎಂದರೆ, ಚೆವಡಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೆಳ್ಳಿ, ಆಹಾರ ಸುವಾಸನೆ, ಪರಿಮಳ, ಪ್ರಸಾದನ, ಎಮಲ್ಲಿ ಹೈಯರ್ (ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವರ್ವಾರ್ಥಕ), ಬಲಿಯೋ ರೆಸಿನ್ಸ್, ಬಳ್ಳಾಗಳು ಮತ್ತು ಜನನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಂತಹಾಗಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಾಸವುಂಟುಮಾಡಲು ಒಳಗೊಂಡ ವಂತಹಾಗಿಗಳಂತಹ ವಾರ್ಷಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಗಳು, ಆದರೆ ಇದು ಕ್ಷೇತ್ರ, ತೊಟಗಾರಿಕೆ, ಕೊಳೆ ಸಾಕಣ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೊಳಣೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಕಷಯಲ್ಲಿ ಅಜರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಂಡಿಗತ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

(ಬಿಎಂ) “ನಿಷ್ಕೃತಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ” ಎಂದರೆ, 21ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿದಿಂದ ನಿರ್ದಾರಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

(ಹೆಚ್) “ಸ್ವತ್ವಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು” ಎಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ 243 (ಬಿ) ಅನುಜ್ಞೆದದ ಬಂಡ (1)ನೇ ಮತ್ತು 243(ಕ್ರೂ) ಅನುಜ್ಞೆದ (1)ನೇ ವಿಂಡದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೈಶ್ಯಯೋಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರರಸಭಿಗಳು ಹಾಗು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರರಸಭಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಉಪಬಂಧ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸ್ವಯಂ ಅಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

(ಬಿ) “ಸದಸ್ಯ” ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಜಿ) “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ” ಎಂದರೆ, 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಪ್ತಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

(ಕೆ) “ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು” ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು.

(ಎಲ್ಲಾ) “ವಿನಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿವರಣೆ” ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ವಿನಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿವರಣೆ.

(ಎಂ) “ಸಂಶೋಧನೆ” ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಲ್ಲಾಸ್ಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಚಿವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಬಳಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಜೀನಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಹೊಂದಿರುವವರು.

(ಬಿ) “ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ” ಎಂದರೆ, ಉತ್ತರ ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಕೀರ್ಣಗ್ರಾಮದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಚಿವಿಗಳೊಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರಭೇದಗಳೊಳಗಿನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವರ್ಣಿಸಿದೆಗಳ ನಡುವಿನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಬಿಎ) “ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು” ಎಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾತಿ ಜೀವಿಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅದರ ಭಾಗಗಳು, ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಮರ್ಥ ಉಪಯೋಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮೌಲ್ಯವಳಿ, ಅವುಗಳ ವಂತಹಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (ಮೌಲ್ಯವರ್ವಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹೊರತುವದಿಂದಿ) ಆದರೆ ಮಾನವ ವಂತಹಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

(ಬಿಎಂ) “ಅಧ್ಯಕ್ಷ” ಎಂದರೆ ಗುರುತು ಹಿತಿಲಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆಪ್ರಕಾರಿಸಲಾಗದಂತೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಾಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯ - II : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ವಿನಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿವರಣೆ

3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಿಸಬಹುದಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇರೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

(1) (2) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾಧಾರಿಸುವೆದನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಈ ಮುಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ವಿಧಿಸಿಕ್ಕಾದ್ದು ಎಂದರೆ:

ಎ) ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಬಿ) ವರಮಾನ ತಿರಿಗೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (3)ನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿರುವ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆ

ಬಿ) ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ನಿಗಮ, ಸಂಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಂಘಟನೆ;

(i) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಗಮಿತವಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸೋಂಡಿಂಗ್ಸ್ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿವರಿತವಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾಧಾರಿಯ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿದೆ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾಧಾರಿಸುವೆದನೆ ಇಲ್ಲದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ್ರಾತ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 3ನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತದ

ಪ್ರಜಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ನಿಗಮಿತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಪೇರು ಬಂಡವಾಳ ಅಥವಾ ಅದಳಕ್ಕಿರುವ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇರುವ ನಿಗಮ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ : ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, “ವರ್ಗಾವಾಸೆ” ಎಂಬುದು ಅಂತಹ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನಿರ್ದಿರುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೆಲ್ಕ್ಯೂಜಿ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣಗಳಿಂದ, ಅಂತಹ ಲೇಖನಗಳ ಪ್ರಕಟನೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ/ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲು.

5.ಕೆಲವು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅನ್ಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(1) ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಪುರಸ್ಕಾರಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವುತ್ತು ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡುವೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ವರ್ಗಾವಾಸೆ ಅಥವಾ ವಿನಿಯಂತಹನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಥ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಉಪಪ್ರಕರಣ (3)ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಪರತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರುವಲ್ಲಿ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅನ್ಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರಾಗಳು ಉಪಬಂಧದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಉಪಪ್ರಕರಣ (3) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ (ಎ) ವಿಂದದ ಮೇರೆಗೆ ನೀಡಲಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ಅಸಂಗತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟರಂಭಿಸಿಗೆ ಶೊನ್ನವಾಗಿತಕ್ಕದ್ದು.

(3) (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆಗಳು

ಎ) ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದ ಚೌಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(1) ಚೌಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರವಾಸನಮೋದನೆ ಪಡೆಯದೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಹೊರಗಡೆ, ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮೊದಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆವಿಷ್ಯಾರಕ್ಯೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲು ಯಾವುದೇ ಚೌಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೆಚೆಂಟಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹೆಚೆಂಟಾಗಿ ಅಂಗಿಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೆಚೆಂಟಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೆಚೆಂಟಾಗಿ ಹಕ್ಕಿನ ಮುದ್ದೆಯೊತ್ತುವ ವೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕ್ರಿಯಾಗಿ ಅನುಮತಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ತೊಂಬತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ವರದನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಲಾಘವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪರತುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳೂ ಸಂಸ್ಥಿತಿನಿಂದ ಅಧಿನಿಯಮಿತವಾದ ಸಸ್ಯತೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಅನ್ಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ದಸ್ತಾವೇಚಿನ ಬಂದು ನಕಲು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೆಳಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು.

ಭಾರತದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜಯಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಬಂದು ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಪ್ರಾವರ್ತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕೆಮರಿಗೆ ಅನ್ಯಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ - III : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

8. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆ.

(1) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಅಧಿಕೃತ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಬಂದು ನಿಕಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹಸರಿನ ಬಂದು ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಚರ್ಚ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಅಸ್ತಿ ವರದನ್ನು ಅಜ್ಞಾಸುವ, ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವಿಲೇ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನಿರುತ್ತರ ಉತ್ತರದಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊಹರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಹಸರಿನಿಂದ ದಾವೆ ಹೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ದಾವೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರ ಕಭೇರಿಯು ಚನ್ನೆನಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಭೇರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎ) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದಿಂದ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯ ಸಮೂತ್ತರ ಹಂಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮೂರಾರು ಜನ ಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಂಥ ಹಕ್ಕಿನ ಮುದ್ದೆಯೊತ್ತುವ ವರದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಂತಹವರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಂತಹವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯಗಳ ಅಪರ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಸಿ) ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಏಳು ಜನಪದ ನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವುದು-

(1) ಕ್ರಮಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿಣಿ ;

(2) ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ;

(3) ಸಾಗರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ;
 (4) ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ;
 (5) ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಹೋಮಿಯೋಪತಿ;
 (6) ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ;
 (7) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ;
 (d) ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ರಿಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಒಳಕೆಯಿಂದ ಖಾಂಡಗಾವ ಖಾಂಡ ನ್ಯಾಯ ಸಮೂತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಿಕೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವ್ಯಾಪರ ವೈಕಿಂಧಿಯಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಬದು ಜನ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು.

9. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪದನಿರ್ಮಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದಾವಧಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಪರಿಶ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲುಹಾದಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಯಾಗಿತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲುಹಾದಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಿಗೆದುಹಾಕುವುದು.

ಒಂದು ಸರಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನು

ವ)	ವಿವಾಹ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಣಯನಾಗಿದ್ದನೇ ಅಥವಾ
ಬಿ)	ಸ್ತ್ರೀಕ ಅಧಿಕಾರದ ನೇತ್ಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಒಂದು ಅವರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯನಾಗಿದ್ದನೇ.
ಸಿ)	ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಿಸಲು ಹಿತಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದನೇ ಅಥವಾ
ಡಿ)	ಅವನು ಪಡದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಸಾರಜನಿಕ ಹಿತಾಕ್ಷರೆಗೆ ಡಾಕ್ಟರೆ ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾನುಪನ್ಯ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಅಥವಾ
ಇಂ)	ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅವನೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ಯಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಭಾವಿತಾ ಹಿತಾಕ್ಷರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರೆ, ಅವನನ್ನು ತಿಗೆದುಹಾಕುವುದು.

12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳು.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂಥ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು (ಅದರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೋರಂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಗೈರು ಹಾಜರಾದರೆ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಅಯ್ದು ಮಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯನು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತೀಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಜಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುಮತಗಳ ಮೂಲಕ ತೀವ್ರಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಮತಗಳು ಬಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಥವಾ ಅವನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು

ವಹಿಸಿದ ವೈಕಿಂಧಿಯು ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಾನಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಕ್ಷರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧದ ಅಧವಾ ಹಿತಾಕ್ಷರೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದೆ ಅಥವಾ ಹಿತಾಕ್ಷರೆಯನ್ನು ಅಧವಾ ಹಿತಾಕ್ಷರೆಯನ್ನು ಸದಸ್ಯನು ಆ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದುಲ್ಲ.

(6) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕ್ರಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವೈವರಣೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಅಸಿಂಥಾಗೋಳಿಸತಕ್ಕದ್ದುಲ್ಲ.

ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಾನ ತೆರವಾಗಿದೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನೂನತೆ ಇದೆ; ಅಥವಾ

ಬಿ) ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಿಸುವ ವೈಕಿಂಧಿಯ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೋಷವಿದೆ; ಅಥವಾ

ಸಿ) ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದ ಗುಂಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ರಮ.

13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಮಿತಿಗಳು.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ವನ್ನು ವೈವರಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ವಿವರಕೆ : ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ “ಕ್ಷಿಂ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ” ಎಂದರೆ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕಾಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವ ವನ್ನು ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಜೊತೆ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಭಂದಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ದರ್ಶಾವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಹಿಸುವಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹಾದಷ್ಟು ಸಂಜ್ಯೆಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ವೈಕಿಂಧಿಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದುಪ್ರಾಣಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಸಹ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಯ್ದೆಯಾದ ವೈಕಿಂಧಿಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರೆ, ಮತ್ತು ಜಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿರುವ ವೈಕಿಂಧಿಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹಾದಂಥ ಭೇಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಶ್ಲೋಕ ಸ್ವರಿಸಲು ಹಕ್ಕನ್ನಿಂದ ವರಾಗಿರಿಸಿದ ತಕ್ಕದ್ದು.

14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಕರು.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಯ್ದೆಯಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಳನ್ನು ದರ್ಶಾತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಣಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಪಶ್ಯಂತಿಸಬಹಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಕರಣ್ಯ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಕರ ಸೇವಾ ನಿಂಬಣನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹಾದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಧೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾನಿಸಬಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಗೊಳಿಸುವದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಆಧೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾನಿಸಬಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸೂಲಕ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಈ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ಯಾರೇ ಇತರ

ಸದಸ್ಯನ ಸಹಿಯಂದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಲಿಖಿತ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಒಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

16. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಕ್ರಮ್ಯಗಳೊಳಗೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಲಿಖಿತ ಅದೇಶದ ಮೂಲಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆ ಅದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದ ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ (50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು 64ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಳಿಸಬಹುದು.

17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಚೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿರ್ಧಿಯಂದ ಭೂತಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ನಾಕರಿಗೆ, ಅಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವೇತನಗಳು, ಭಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವೇತನಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಿತಾತ್ಮಕ ಚೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿರ್ಧಿಯಂದ ಭೂತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - IV

18. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು.

- 3,4 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಚಳಿಮಣಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿನಿಯೋದಿಸುವುದು ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಒಳಕೆಯ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಲಾಭದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮೂಕ್ತ ಲಾಭಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 3, 4 ಮತ್ತು 6ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಚಳಿಮಣಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಬಹುದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು :
  - ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಸ್ಥಿರ ಒಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯಸಮೂಕ್ತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಕೆ ನೀಡಲಬಹುದು.
  - 37ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಂಗಳಿಂದು ಅಧಿಸಾಚಸಬೇಕಾದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಯ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಂಗಳ ನಿರವಹಣೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಬಹುದು.
  - ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಉಪಭಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವೇಸಿಸಲಬಹುದು.
  - ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಅಂಥ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲಿನ ಬಾಧಿಕ ಅಗತ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಬಹುದು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಬಹಳ ಮಾತ್ರಾದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - V : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ

19. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಚಳಿಮಣಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ.

- 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಅಧವಾ ಅಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಧವಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಸಮಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಹಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ಅಧವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಧವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನೆ ಘಟಿತಾಂಶಗಳನ್ನು, ಪರಾಯಾ ಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ, ಅವನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- 6ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಪೇಟಂಪ್ರಾ ಅಧವಾ ಬೊಂಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಬ್ರಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣ ಅಧವಾ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಸ್ಪೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ, ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ವಿನಿಯೋದಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ಯಾಗಿ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅದೇಶದ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬಹುದು ಅಧವಾ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಆಜ್ಞಾಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿಸಿಸುವುದು.
- ಪರಂತು, ಭಾಧಿತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಹಮಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಹೊರತು ತಿರಸ್ತಿಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಅದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೋಣಿಸು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

20. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧವಾ ಜ್ಞಾನದ ಪರಾಯಾವಾಸೆ.

- 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸದರಿ ಅನುಮೋದನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧವಾ ಅಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಪರಾಯಾ ಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧವಾ ಅಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ವ್ಯಾಪಕಾಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದರೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಸ್ಪೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದರೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತಾನು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ಯಾಗಿ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅದೇಶದ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಅಧವಾ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಆಜ್ಞಾಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿಸಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಅಂಥ ಅದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೋಟೆಸು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, 19ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಅಥವಾ 20ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಅಂಥ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಅಂತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಒದಗಿಂಬಿಕೆಯ ನಿಂಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬಳಕೆಯ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅವಗಳ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಅವಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ನಿಂಬಂದೆ, ಮತ್ತು ಪರತ್ತಗಳಿಗೆ ಬಳಪಟ್ಟು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅವು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ವಿನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಈ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:

ಎ) ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯದ ಜಂಟಿ ಒಡೆತನವನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿವಾ ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವುದು.

ಬಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು.

ಸಿ) ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜ್ವಲನೆ, ಸಂಕೊಳ್ಳನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಫಾಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಡಿ) ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಜೀವಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಕೊಳ್ಳನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು, ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಇ) ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರಿಗೆ ಸೆರಪು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಬಂಡವಾಳ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಎಫ್) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಪ್ಪು ಹಣಕಾಸು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸೇತರ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಲಾಭದ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದು.

(3) ಲಾಭಾಂತ ಹಂಚಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅದೇಳಿಸಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗೆ ನಿರ್ದಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬಹುದೆಂದು.

ಪರಂತು, ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವಾ ಜ್ಞಾನವು, ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಭಿವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಭಿವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಯಾವುದೇ ಒಷ್ಣಂದದ ನಿಂಬಂಧನೆಗಳಾಗಿಸುವಾರ ಮತ್ತು ಅಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಅಭಿವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.

(4) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾರ್ಥೋಜಿ, ವಿನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತರಾಗಳನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VI : ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ

22. ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸಾಫ್ತ್ವ ಮನೆ.

(1) ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ವ್ಯಾಲಲಕ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೇವೆಕ ಮಾಡಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಪರಿಹಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಆ ಸರಕಾರವು, (ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಆ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸ ಒಹುದಾದಂಥ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಈ ಉಪಸ್ಥಿತಿಕರಣದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಯಾಗಿಸಬಹುದು.

(3) ಮಂಡಳಿಯು, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶಾತ್ವತ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೊಜರು ಹೊಂದಿರುವ, ಜರ ಮತ್ತು ಸ್ವಿರ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿರದನ್ನು ಅಜಿಸುವ, ಹೊಂದುವ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತನ್ನು ವಿಲೇವಾದುದು ವ್ಯಾಪಕ ಕರಾರು ಪಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದಾವ ಹೊಡತಕ್ಕದ್ದು ವ್ಯಾಪಕ ದಾವಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಮಂಡಳಿಯು, ಈ ಮಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ:

ಎ) ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಇವನೆ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಳಾಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಇದು ಜರನಿಗಂತ ಹಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು.

ಸಿ) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಕೆ, ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಇವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ತಜ್ಞರ ಪ್ರೇರಿತಿಯಾಗಿಸಿದ್ದರೆ.

5. ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕೆರೆರಿಯ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

23. ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.

ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಹತ್ವವೆ.

ಎ) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಕೆ, ಅದರ ಫಂಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಂಚಿಕೆ ಇವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.

ಬಿ) ಯಾವುದೇ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಾಸಿಜ್ಞ ಬಳಕೆ ಜೀವಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ಬಳಕೆಗಳಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವಾ ವಾದಿಕೊಂಡ ಇತರ ರೀತಿಯ ಕೋರಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿಸಬಹುದು.

ಸಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಂಥಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಆಗತ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

24. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರ.

(1) 7ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಭಾರತದ ಯಾರೇ ನಾಗರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿಗಮಿತ ನಿರ್ವಾಹ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಂಘ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈದಿಕ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥ ಸೂಚನೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪ-ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಿಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈದಿಕ ಮಂಡಳಿಯು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಯಾಕ್ ವೈಸಿಸಬಹುದಾದಂಧರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ನಂತರ, ಅದು ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಟಿಕೆಗಳು, ಜೀವಿಕ ವೈದಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ನಾಯಕರು ತಹಿಂಡಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿವೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವೈದಿಕ ಮಂಡಳಿಯು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ತಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು, ಅದೇರೂ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ಅಧಿಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಬಾಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಅಹಮಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಅದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(3) ప్రాచ్రసూచనగా 1నే లుప ప్రకరణదల్లి లుల్లేణిశల్దాద ప్రపత్రదల్లి నీడలూద యాపుడే మాణితియన్న గొప్పవాగిదత్కుడ్ద మాత్రు అదక్కి సంబంధపడద యారే వ్యక్తిగే లుద్దేత ప్రాచ్రక్వాగియాగలే ఆధవా లుద్దేత రింతవాగియాగలే ఒఱింగ ప్రిసెత్కుడల్ల.

25. 9ನೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ರಣಭಿಂದ 17ನೇ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ರಣಭಿಂದಗಳು ರಾಜ್ಯ ಚೈವಿಕ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಪಂಡಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗೆತಕ್ಕದ್ದು.

9ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದವರೆಗಿನ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಚ್‌ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:

ව) කේතු සරකාරක් මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු රාජු සරකාරක් මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු බංධු ප්‍රදේශීය සංඝ්‍යා දුන්.

ඩ) රාජුවේ ස්විච් පෝලිඩ් පාඨකාරක් මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු රාජු ස්විච් පෝලිඩ් මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු බංධු ප්‍රදේශීය සංඝ්‍යා දුන්.

ස) බ්‍රාහ්මණ සංස්කීර්ණ නිධිග්‍රැන මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු රාජු සංස්කීර්ණ නිධිග්‍රැන මාදලාද මාලුවේ බිජික්සු බංධු ප්‍රදේශීය සංඝ්‍යා දුන්.

ಅಧ್ಯಾಯ - VII : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಣಕಾಸು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆ

26. ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಸಂಸತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ಧನವಿನ್ಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಸಂತರ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಹುದಾದಂಭ ಹೊತ್ತದ ಹಳವನ್ನು ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈದಿಕ ಪ್ರಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮೂಡಬಹುದು.

27. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಚನೆ.

(1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೆವಿಕ ಪ್ರೇಮಿದ್, ನಿದಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ನಿದಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ, -

ව) 26න් පුරුහඳ පැඩයාල් රාජ්‍යීය සේවික ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරුහඳ පාඨකාරක් මායාදාය යාවදේ ප්‍රත්‍යාග්‍යන් මෙතු පාලගැන්නු :

ඩ) ඒ පැඩයාල් ප්‍රත්‍යාග්‍යන් සේවික ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරුහඳ පාඨකාරව සුෂේරිසිද බලා ජ්‍යෙෂ්ඨ මෙතු නැතුම් බුදුගූරු : මෙතු

ස) කේතු දුරකථන නිර්මාණ ප්‍රත්‍යාග්‍යන් මෙතු පාලගැන්නු :

ಜಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದ್ವಾರಾ.

(2) ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು -

- ಉಭಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ:
- ಜ್ಯೋತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕನೆ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಂಥ ಜ್ಯೋತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಲುಬಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಸ್ವಲ್ಪಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ:
- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ (ಬಿ) ವಿಂಡೆಡಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ

ಬಳಸತಕ್ಕದು.

28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪಾರ್ಧಿಕಾರದ ವಾಣಿಕ ವರದಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈದಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಢ ನಮ್ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣಕಾಸು ಪರಷಾದ ಅಂಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ಪರಷಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಢ ದಿನಾಂಕಕ್ಕ ಮೊದಲು, ಪರಿಶೋಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೋಧಕರು ನೀಡಿರುವ ವರದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

29. ಅಯವ್ಯ, ಲೆಕ್ಪತಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಪರಿಶೋದನೆ

(4) ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕು ಮತ್ತು ಮಹಾ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರಿಂದ ಆಫ್‌ವಾ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇವರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕೂ ದಿಂಡಿ.

30. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

వాణిజ పరద మత్తు లేక్క పరిశోధనా పరంగిలన్న, స్థికరిసిద నంతర శాధ్యవాదమ్మ బేగనే సంస్కృతిన లుబయ సదనగాగ మంచే ఇప్పగిలన్న, మండిసుపంతే కేంద్ర సరకారపు మాదతక్కడు:

ఆధ్యాత్మిక ప్రాణికుల మండలియి హంకాసు, లేక్కగళు
మత్తు లేక్క పరిశోధనె

31. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಅನುದಾನ.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳವು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥರ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹಣದ ಹೊತ್ತವನ್ನು ಅನುದಾನ ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈದಿಕ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

32. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ಮೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

(1) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೊತ್ತತವನ್ನು ಜರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು

ಎ) ಪ್ರಕರಣ 31ರದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು.

ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು.

ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಧಾರಿಸಬಹುದಾದಂಥೆ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವೊತ್ತಗಳು.

(2) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನವರ್ಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ:-

ಎ) ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಳ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಬಿ) 37ನೇ ಬ್ರಹ್ಮಗಳಿಗೆ (1)ನೇ ಉಪಭ್ರಹ್ಮಗಳಿಂದಿರುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಸರಣ ಕೆಲ್ವಿಸಲು.

ಸಿ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ವನೆ.

ಡಿ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳಿಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನಿಸಿ ಪ್ರಕರಣ 24ರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ.

ಇ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ಅಧಿಕೃತಗೊಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ವಾಡಲಾದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಒರಿಸುವುದಕ್ಕೂ

-ಬಳಸತಕ್ಕದು.

33. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಕ ವೈದ್ಯರು, ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ.

ରାଜ୍ଯ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେସିଧ୍ୟ ମନ୍ଦିଳିଯିମୁ ପ୍ରତି ହେଲାକାମୁ ପଞ୍ଜାଦଲ୍ଲି ନିୟମିତ୍ସହମ୍ବଦାଦିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେଦଲ୍ଲି ମୁକ୍ତ ଅନ୍ଧ ସମୟଦଲ୍ଲି ହିଁଠିନ ହେଲାକାମୁ ପଞ୍ଜାଦ ଅପ୍ରେସିଧ୍ୟଲ୍ଲି ତେଣୁ ଚକ୍ରପଟକେଳି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପିପରପନ୍ଦୁ ନିୟମିତ୍ସହମ୍ବଦାଦିନ୍ଦ୍ର ପରଦିନ୍ସୁ, ନିଦ୍ର ପରିଦିନକୁ ମୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରକୁ ଅଦର ପ୍ରତିଯିମୁ, ସିଲି ସତକରୁ ମୁକ୍ତ.

34. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಪರಿಶೋಧನೆ

ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾ ತೀವ್ರಿಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾರ್ಪೋಣಿಸಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವಾಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕದ ಒಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

35. రాజు జీవిక వ్యేవిధ్య మండలియ వాణిక వరదియన్న రాజు విధాన మండలద ముందే మండిసువుద.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು, ವಾರ್ಷಿಕ ಪರದ ಮತ್ತು ಲೈಫ್‌ಪರಿಶೋಧನೆ ಪರದಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾದ್ಯಾದಷ್ಟು, ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿದ್ಯಾನ ಮಂಡಳದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕರು.

ಅಧ್ಯಾಯ - IX : ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

36. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪ್ರೌದ್ಯಂ ದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದಪ್ರಗಳಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾತಿಂಥಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂತಾದಪ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜೀನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

- (1) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮುದ್ರವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ತಿಂದಿರಣೆ, ಇನ್ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಣೆಲೆಯ ಸಂವರ್ಧನೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಾಗ್ರಿಯಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿಗಳು, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅಪ್ಯಾಗಳ ಅವಾಸಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮುದ್ರವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವು, ಅತೀ ಬಳಕೆ, ದುರುಳಿಕೆ ಅಥವಾ ನಿಲಾಕ್ಷಣಿಂದಾಗಿ ಅವಸತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಎಂದು ಮನಗಳಿಂದಲ್ಲಿ, ಅದು, ಅಂಥ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಂಥ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಿರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸರವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಿನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ವಲಯ ಅಥವಾ ಅಂತರರಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು,
  - (i) ಅಗತ್ಯವಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೊಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಭವ ಇರುವ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವದ ನಿರ್ದಾರಣೆಗಾಗಿ, ಅಂಥ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ದ್ವಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿರ್ದಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು :
  - (ii) ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೊಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಜೀವಂತ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಥವಾ ನಿರ್ಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು.
- (5) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಇಂಧಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಂಥ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾನ್ವಯ ಹೆಚ್ಚಿಪ ಪ್ರವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಪ್ರವಿಧಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸುವರ್ದಿಕೆ, ಪ್ರಯೋಜನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ:- ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ-

“ఇరునేలి సంరక్షణో” ఎందరే జీవమాన మత్తు ఆవాసగళ సంరక్షణో మత్తు బదుకబల్ల బట్ట ప్రభేదగళను అవగాళ స్వాభావిక పరిసరదల్లి మత్తు నాడిన పరిసరకే హోందిసిద ఆఘవా క్షేత్ర మాడిద ప్రభేదగళ సందభాదల్లి, అపు తమ్మ విషయ గుణలక్షణాలన్న అభివృద్ధిపడిసికొండ పరిసరగళల్లి నివాసిసుపుదు మత్తు. సంగాఫిసుపుదు.

- ಎಂದರ್ಬಂತ್ರ.

37. ಜೀವಿಕ ವೈದ್ಯದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು.

- (1) ತತ್ವಾಲ್ಯಾಧಲ್ಲಿ ಬಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾರ್ಪೋಣಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪ್ರೇರಿಧ್ಯಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪ್ರೇರಿಧ್ಯಾದ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳಿಂದು ರಾಜ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಸಿಸಬಹುದು.
- (2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾರ್ಪೋಣಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳ ನಿರವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.
- (3) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಸಣೆಯಿಂದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಾಧಿತನಾದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಸ್ತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

38. ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು, ಅದಿಸೂಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

ତୁଲଦିଲ୍ ଜାରିଯାଇଲୁ ରୁପ ଏତର ଯାପୁଦେ କାନ୍ଦାନିନ ଲୁପୁଣ୍ଡଗଳିଗେ ପ୍ରତିକଳାପାଦରତ୍, କେଂଦ୍ର ସରକାରପୁ ସଂବନ୍ଧପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଦେଇବିଗେ ସମାଜୋତୀୟକୁ କାଲଦିନଦ କାଲକୁ ବିନାଶଦ ଅଂଚିନିଲୀରୁପ ଅଧିକା ସଦ୍ଧଦିଲୀଯୀ ନାଶକାରୀପ ସଂଭବପାଇଁ ଯାପୁଦେ ପ୍ରତ୍ୟେଦଗଳନ୍ତୁ ଆପାଯିଦ ଅଂଚିନିଲୀରୁପ ଅଧିକା ସଦ୍ଧଦିଲୀଯୀ ନାଶକାରୀପ ସଂଭବପାଇଁ ଯାପୁଦେ ପ୍ରତ୍ୟେଦଗଳନ୍ତୁ ଆପାଯିଦ ଅଂଚିନିଲୀରୁପ ପ୍ରତ୍ୟେଦଗଳିମୁ ଅଧିକାଳୀକାରୀଙ୍କ ମତ୍ତୁ ଯାପୁଦେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅପରାଧ ସଂଗ୍ରହକେଣ୍ଟୁ ନିଷେଇବିଶବଦୁମୁ ଅଧିକା ନିଯଂତ୍ରିତବିବଦୁମୁ ହାଗନ ଅପରାଧ ପ୍ରତ୍ୟେଦଗଳ ପୁନଃପାରାଶତି ମତ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣେଗେ ସହକ୍ରି କ୍ରମଗଳନ୍ତୁ କେଇବିଷ୍ଟକୁହୁଦୁଃ

39. ಫಂಗ್ ಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರ

- (1) ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಪರ್ಗಾಗಳ ಜ್ಯೋತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಂದು ಹೇಸರಿಸಬಹುದು.
- (2) ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡಲಾದ ಮೂಲ ವ್ಯಾಪರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜ್ಯೋತಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಭಿರಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಡತ್ತಕ್ಕಿಡು.
- (3) ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅವಿಷ್ಣುರ್ಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕಿಡು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಮೂಲ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅಂದು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕಿಡು.

40. ಕೆಲವು ಜ್ಯೋತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ

ఈ అధినియమదల్లు పనే ఇద్దరూ, కేంద్ర సరకారపు, రాష్ట్రాలు జ్యేవిక ప్వేవిధ్య ప్రాధికారాలుగా సమాఖ్యాసిసి రాజ్యపత్రాలల్లి అధిసూచన హోరిస్టపుదర ములక, సామాన్యవాగి వాణిజ్య సరకుగాలిరువ జ్యేవిక సంపన్మూలగళలు సేరిదంత యావుదే పశ్చాగళిగి ఈ అధినియమద ఖాపటిందగళు అన్నయిసత్కారించు లపెందు పోషణిసుకుము.

ಅಧ್ಯಾಯ - X : ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳು

41. ಜೀವಿಕ ವೈವಿದ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ

(1) ପ୍ରତିଯେଠାମ୍ବ ଶ୍ଵରୀଯ ନିକାଯ ପ୍ରାଣ ତଣ୍ଡ ପ୍ରଦେଶଦିଲ୍ଲି, ଆମାଶଗଳ ସଂରକ୍ଷଣ, ଭାବ ସଂତ୍ତିଗଳ ସଂରକ୍ଷଣ, ନାଟ ତଳ ପ୍ରଦେଶଗଲୁ ମୁତ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ର ତଳଗଲୁ, ପଳିଗିର ପ୍ରାଣିଗଲୁ ଅପ୍ରଗତ ତଳଗଲୁ ହାଗା ସାହକ ଜିଲ୍ଲାଗଲୁ ମୁତ୍ତୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେମିଦ୍ୟକ୍ଷେ ସଂବନ୍ଧିତ ଅପ୍ରଗତ କାଳାନ୍ତରମୁଦ ପରିଚୟ ପ୍ରାଣ ସେରିଦିନତ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେମିଦ୍ୟକ୍ଷେ ସାହକ, ସୁଖିର ବଳକ ହାଗା ଦାଖିଲାତିଯ ଉଦ୍ଦେଶକ୍ଷୀଣି ତଣ ପ୍ରଦେଶଦିଲ୍ଲି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେମିଦ୍ୟକ୍ଷେ ନିପାହଣା ସମ୍ମିତିଯ ନ୍ତ୍ରେ ରତ୍ନକରମ୍ବ.

ವಿವರಣೆ :- ಈ ಉಪ ಪರ್ಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, -

ಅಧ್ಯಾಯ - XI : ಸ್ವಲ್ಪಿಯ ಜೀವಿಕ ಮೈವಿದ್ಯನಿಧಿ

42. ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ವೈದ್ಯ ನಿರ್ದಿಂಗ ಅನುದಾನಗಳು.

రాజు సరచారపు, ఈ బగ్గె ఇచ్చాన కౌన్సిల్ మూలక రాజు విధాన మండలింద మాటలాడ యొక్క వినియోగిగ తరువాయ ఈ అధినియమద ఉద్దేశగళిగాని, ఉపయోగిసికొళ్ళలు సొక్కపెందు భావిస బహుదాంధ హాద మోత్తమన్న అనుదానగళు అభివ్వ సాలగళ రొపచల్లి స్థలియ జీవిక షైవిధ్య విధిగలగే సందాయమాడబహుదు.

43. ಸುಲೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಪನೆ.

(1) రాజు సరకారపు, స్టేయం ఆడల్ లెద ఎల్లూ స్థలియు ఆడల్ లెద యావుదే సంస్థియు కాయ్ నివాహిసుత్తిరువ అదిసూచిలూద ప్రియోందు ప్రదేశీల్లు స్థలియు జ్యేవిక వ్యేవిధ్య నిధి ఎందు కరేయిలాగువ ఒందు నిధియన్న స్థాపిసత్కమ్మద్ద. అదక్కే-
 బ) 42నే ప్రక్రియాద అడియలి నిషేఖలూద యావుదే అనుదానగభు మతు స్వాలగభు

ಬಿ) ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳು
ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಗಳು ನೀಡಿದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು
ಡಿ) 41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಶುಲ್ಕಗಳು
ಇ) ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನಿರ್ದಾರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳು.
- ಜಮೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು

44. ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ.

(1) (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ವೈವಿಧ್ಯವನೇ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಂತಕ್ಕದ್ದು.
(2) ನಿಧಿಯನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಬಳಕೆಯು ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತೀಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು.

45. ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿದಿ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಅಭಿರಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯವರ್ತಕಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸತಕ್ಕದು ಮತ್ತು ಅದರ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಭೆಗೆ ಒಬ್ಬಿಸತಕ್ಕದು.

46. ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ತೆಕ್ಕಿಕಿತೋಧನೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಅಭಿರಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅದರ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಪರಿದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕಕ್ಕ ಮೊದಲು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಒಬ್ಬಿಸತಕ್ಕದು.

47. ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿದಿ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಚೆಸ್ಟ್ರಿಟರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 45 ಮತ್ತು 46ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಾದ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಶೋಧನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪರಿದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಚೆಸ್ಟ್ರಿಟರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗತಕ್ಕದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - XII : ಸಂಕೀರ್ಣ

48. ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ನೀಡುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದು.

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿನ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಹಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಾನ್ವೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಿಂತು, ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಾನ್ವೀತವಾದವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಾರ್ಯಾನ್ವೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

49. ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿನ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಹಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಾನ್ವೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಿಂತು, ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಗಳು, ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕಾರ್ಯಾನ್ವೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

50. ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾಧಿಕೊಳಿಸುವುದು.

(1) ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಿಯು ನಡುವೆ ವಿವಾದವಂತಹದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಅದರ ಪಾರ್ಧಿಕಾರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಲ್ಲಿಸಲುವುದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಮೇಲ್ಮೈ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಂತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಮೇಲ್ಮೈನಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾಧಿಕೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಂತ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಿಂತು, ಮೇಲ್ಮೈನಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾಧಿಕೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಪಕ್ಷಕಾರಿಗಳ ಅವಕಾಶ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂದಳಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದವಂತಹದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪಕ್ಷಕಾರಿಗೆ ಕಳಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) (4)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಹಜ ನ್ಯಾಯದ ತತ್ವಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ರಾಜ್ಯೀಯ ಜ್ಯೇವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ, ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸರಿಸುಮಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, 1908 ರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಹಿತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಈ ಕಳಗಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು,

ಎಂದರೆ-

ಎ) ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಜಿರಾಗುವಂತೆ ಸಮನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅತನ್ನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ವಿಭಾಗಣಿಸಿ ಮಾಡುವುದು.

ಬಿ) ದಾಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಪತ್ರ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹಾಜರಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸುವುದು.

ಬಿ) ಶಪಥ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ನಾಕ್ರಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.

ದಿ) ನಾಗೀಗಳನ್ನು ಅಧಿವಾದ ದಾಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಪರೇಕ್ಕಿ ಸುಪುದ್ದಾಗಳಾಗಿ ಕರ್ಮಜ್ಞಾಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು.

ಇ) ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತರ್ ವಿಮರ್ಶಾಸುವುದು; ದೋಷಪೂರಿತ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕಿಸಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಸುವುದು

ଏହୋ) ଦେଇପରିମ୍ବକ୍ରିୟାଙ୍କୁ ଯାପରେ ଆଜିଯି ପରି ଆଦେଶପରିମ୍ବ ଅଫିମା ଏକଷକ୍ତିରେମାଗି ଅଦୁ ହୋଇରିଥିଲା ଆଦେଶପରିମ୍ବ ରଦ୍ଦ ପଦେଶୁପରୁ

ಬಿ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ.

(7) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹರಣೆಯು ಭಾರತ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ 193ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು 228ರ ಪ್ರಕರಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 196ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾಯಿಕ ವ್ಯವಹರಣೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಕ್ಕೆದ್ದು. ಭಾರತ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ 195ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯ XXVIರ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಸಿವಿಲ್ ನಾಯಾಲಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಕ್ಕೆದ್ದು.

51. రాష్ట్రియ జ్యోవిక వ్యోవిధ్య ప్రాధికార మత్తు రాజ్య జ్యోవిక వ్యోవిధ్య మండలయిన సదస్యరు, అధికారిగళు, ముంతాదవరసు, సరకార నోకరిలింద భావిష్యత్తులు.

52. ಮೇಲ್ ನವಿ

ವರಂತು, ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲದ್ವಾರಾ, ಸದರಿ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಿಂದ ಅಪೀಲುದಾರನು ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರತಿಬಂಧಿತವಾಗಿದ್ದನೆಂದು ವಿಚಿತಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅರವತ್ತು ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಮೇರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಅಪೀಲು ಸಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.

53. නිදානර අඟභා අදේශීද සාරි.

ఈ అధినియమదకియల్ని రాష్ట్రాలు జ్యేష్ఠ వైవిధ్య ప్రాధికార అధవా రాజ్యద జ్యేష్ఠ వైవిధ్య మండలయు మాతిద లభించ కంటియే ప్రతియోంద నిధార అధవా ఆదేశపన్న అధవా రాష్ట్రాలు జ్యేష్ఠ వైవిధ్య ప్రాధికార అధవా రాజ్యద జ్యేష్ఠ వైవిధ్య మండల యావుదే నిధార అధవా ఆదేశద ఏర్పడ యావుదే మేల్కునపియల్ని ఉచ్చా న్నాయాలలుప మాతిద ఆదేశపన్న, సందభాసమార, రాష్ట్రాలు జ్యేష్ఠ వైవిధ్య ప్రాధికారద అధవా రాజ్య జ్యేష్ఠ వైవిధ్య మండలయి యారే అధికార అధవా ఉచ్చా న్నాయాలలుచ రిజిస్ట్రేషను నిషిదిద ప్రమాణప్రత్యద మేలేగి సిల్వర న్నాయాలలుచ డిస్ట్రియిందు భావిషిసత్కర్మ పుత్ర ఆ న్నాయాలలుచ డిక్యెంబంత ఆదే రీతియల్లు అదన్న జాగ్రిగ్యాలిసత్కర్మ.

54. ಸದ್ಯಾ ವನೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕುಮಗಳ ರಕ್ತ.

କେଂଦ୍ର ସରକାର ଅଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧିକାରୀ କେଂଦ୍ର ସରକାରର ଅଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରର ଯାଏଁ ଅଧିକାରୀ ଅଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେସିଡ୍ୟୁ ପାଦିକାରୀ ଅଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପ୍ରେସିଡ୍ୟୁ ମୁନିଷିଲିଟୀ ଯାଏଁ

ಸದಸ್ಯ, ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ನೊಕರರ ಪಿರುದ್ದ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ಅದರಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮಗಳಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಸದ್ಯಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಬೇಕಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ದ ಯಾವುದೇ ದಾವೆ, ಅಭಿಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಹರಣೆಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

55. ದಂಡಗಳು.

- (1) 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಭವಾ 4ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಭವಾ 6ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಭಂಗಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಅಭವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ದುಷ್ಪ್ರೀರಿಸಿದ, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಗ್ರಹ ವಾಸದ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದಿಗೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಳಾನೆಯಿಂದ ದಂಡವಾಹನನಾಗತಕ್ಕದು ಮತ್ತು ಉಂಟು ವಾಸಿದ ಹಾನಿಯ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೀರಿದ್ದರೆ, ಹಾನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಜುಲ್ಳಾನೆಯಿಂದ ಅಭವಾ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) 7ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಭಂಗಗಳನ್ನು ಅಭವಾ 24ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪಭಂಗರಣದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡತವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಅಭವಾ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಅಭವಾ ಉಲ್ಲಂಘಸಲು ದುಷ್ಪ್ರೀರಿಸಿದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಗ್ರಹವಾಸದಿಂದ ಇದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಳಾನೆಯಿಂದ ಅಭವಾ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡನೀಯನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

56. ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯೀಯ ಜೀವಿಕ ಪ್ಯಾಥ್ಯಾಗಾರ, ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ಪ್ಯಾಥ್ಯಾಗಾರ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಳವಡಾ ಆದೇಶಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡನೆ.

ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಇವ್ವರೆಂದ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಲಭ್ಯ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಯಾರೇ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಪಯಂಧಿಸಿರಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸುವ ಜೂಲ್ಯಾನ್ಯಾಯದ ದರವನ್ನೀಯನಾಗತ್ಯದ್ದು ಮತ್ತು ವರದನೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸುವಹುದಾದ ಶುಲ್ಕದಿಂದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಅಂಥ ದೋಷ ಮುಂದುವರಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧಿನ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸುವಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜೂಲ್ಯಾನ್ಯಾಯದ ದರವನ್ನೀಯನಾಗತ್ಯದ್ದು.

57. ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾದಗಳು.

පරಂತು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ರೂಪವಾಪ್ತದೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉಪಂಥಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ದಂಡನೆಗೆ ಯಾರೇ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅವನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಅಪರಾಧವನ್ನು ವಾದುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅವನು ಎಲ್ಲ ಯುಕ್ತ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದನೇಂಬುದನ್ನು ಅವನು ರುಚುವಾತ್ಮಪಡಿಸಿದರೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಕುಡಲು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗಿನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಧ್ಯವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಬಂದು ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಕಂಪನಿಯ ಯಾರೇ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಕ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಧ್ಯವಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯಂತಹ ಅಧ್ಯವಾ ಅದನ್ನು ಅವನವೆ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆ ಅರೆಹೋಪಸಿಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ರುಜುವಾತ್ಮಾಪದಿಸಿದರೆ ಅಂಥ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಕ ಅಧ್ಯವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಅಪರಾಧದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಬ್ಬಿತ್ತಸ್ಥಾನಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ವ್ಯವಹರಣೆಗೆ ಗುರುತ್ವಾಗತಕ್ಕದು ಮತ್ತು ತದನುಸಾರ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದು.

ವಿವರಣೆ :- ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ.

(ಎ) "ಕಂಪನಿ"ವಂದರೆ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಘಟನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:

(ಬಿ) ಒಂದು ಘಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ "ನಿರ್ದೇಶಕ"ವಂದರೆ, ಆ ಘಟನೆನಲ್ಲಿನ ಪಾಲುದಾರ.

58. ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಿನಿಯವಲ್ಲದ ಅವರಾಧಗಳು.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗಿನ ಅವರಾಧಗಳು ಸಂಜ್ಞೆಯವಾಗಿರತಕ್ಕಾದು ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಿನಿಯವಲ್ಲದಾಗಿರತಕ್ಕಾದು.

59. ಇತರ ಅಧಿನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು.

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಭಂಗಗಳು ಅರ್ಥಾಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಚಿವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತತ್ವಾಲಂದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿನ ಉಪಭಂಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವುದೇ ಇರತಕ್ಕಾದು.

60. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಅದರದಿಯಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ವಿನಿಯೋಧ ಅಥವಾ ಅದೇತ್ವದ ಯಾವುದೇ ಉಪಭಂಗಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

61. ಅವರಾಧಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಯುತ್ತೆ.

ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಅವರಾಧದ ಸಂಜ್ಞೆಯುತ್ತೆಯನ್ನು,-

ಎ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾದ ಯಾರೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ; ಅಥವಾ

ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಥು ಅವರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ತನ್ನ ಇಂಗಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಿಳಿಮೆಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನೋಟಿಸನ್ನು ನೀಡಿದಂತಹ ಯಾರೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರಿನಿಂದ,

ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರತು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದು:-

62. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

(1) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅಧಿಕಾರದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಭಂಗಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ:-

ಎ) 9ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸೇವೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಫರತ್ತುಗಳು:

ಬಿ) 10ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

ಸಿ) ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 12ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯೆ

ಡಿ) 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ 1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳ ಸಂದರ್ಭ.

ಎ) 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ರೀತಿ:

ಎಫ್) 20ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ರೀತಿ:

ಬಿ) 28ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಯಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ವಿವಾಹ:

ಒಚ್) 29ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕದ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿವರಕ್ಕಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ನಮೂನೆ:

ಬಿ) 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು ಅಪೀಲನ್ನು ಇತ್ತುರುಗೊಳಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಿಕಾಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯೆ:

ಜಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (6ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ (ಒಚ್)ವಿಂದ ಮೇರೆಗೆ ಸಿಲ್ವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜೆಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು:

ಕೆ) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ವಿಂದ ಮೇರೆಗೆ ನೋಟಿಸು ನೀಡುವ ರೀತಿ:

ವಿಲ್) ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿಸಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಉಪಭಂಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿವರ.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮದಿ ರಚಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿನಿಯಮವನ್ನು; ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಸಂಸ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ; ಅಥವಾ

ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಥು ಅವರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ತನ್ನ ಇಂಗಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಿಳಿಮೆಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನೋಟಿಸನ್ನು ನೀಡಿದಂತಹ ಯಾರೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಾರಿನಿಂದ,

63. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

(1) ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು, ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಭಂಗಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ

ಎ) 23ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ವಿಂದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳು:

ಬಿ) 24ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಾವ್ಯಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕ ನಮೂನೆ:

ಸಿ) 33ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳೆಸಾಸು ವರದಿಯ ಅಂಥ ಅವಧಿ.

ಇ) 34ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಆದರೆ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ.

ಇ) 37ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯೀಯ ಖಾರಂಪರಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಎಫ್) 44ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿರಕ್ಷೆಯ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳು.

ಇ) 45ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಖಾರ್ಷಿಕ ಪರದಿಯ ಪ್ರಪತ್ತಿ ಮತ್ತು 45ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳೊಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿತಕ್ಕ ಅವಧಿ.

ಹೆಚ್) 46ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ.

ಇ) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಧವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯ.

(3) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು, ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ, ಅದು ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅಭಿವ್ಯಾ ಅಂಥ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳವು ಒಂದು ಸದನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಲ್ಲಿ, ಆ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದು.

64. ನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ, ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲು ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

65. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಧಿಕಾರ.

(1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಭಂಧಗಳನ್ನು ಕಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು, ಅದೇತದ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಭಂಧಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಾಗದ ಹಾಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಅದೇಶವನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯಿದ ತರುವಾಯ ಮುದತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಅದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ ಸಂಸ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದು.

ಸುಭಾಷ್ ಸಿ. ಜೈನ್
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ನವದೆಹಲಿ, 15ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್, 2004

ಜಿ. ಎಂ. ಆರ್. 261 (ಇ):- ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 62ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜಲಾಯಿಸಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿವೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ವೇತನ, ಭಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಪ್ರತ್ಯುಗಳು) ನಿಯಮಗಳು, 2003ರಾಜ್ಯದ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಅಂತಹ ರದ್ದುಯಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾದ ಅಧವಾ ಮಾಡೆ ಬಿಂಬಿಸಿದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಮುಂದಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಯಾವುದೆಂದರೆ:

1. ಜೈವಿಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ

(1) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2004 ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದ್ದು.

(2) ಈ ನಿಯಮಗಳು 15.4.2004ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಅಧ್ಯಾ ವಿವರಕ್ಕಿಗಳು.

(ಇ) ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಾ ಅರದಿದ್ದರೆ,-

(ಎ) "ಅಧಿನಿಯಮ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 (2003ರ18)

(ಬಿ) "ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿವೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ,

(ಸಿ) "ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ 41ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿ.

(ಡಿ) "ಅಧ್ಯಕ್ಷ" ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ,

(ಇ) "ಶುಲ್ಕ" ಎಂದರೆ ಅನುಸಂಖಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕ,

(ಎಫ್) "ಸಮೂಹ" ಎಂದರೆ, ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಬಂಧಿಸಿರುವ ಸಮೂಹ,

(ಜಿ) "ಸದಸ್ಯ" ಎಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧವಾಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

(ಹೆಚ್) "ಪ್ರಕರಣ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮ, ಪ್ರಕರಣ :

(ಎಂ) "ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ" ಎಂದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಾವಧಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾವಿವರಿಸಿರದ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾವಿವರಿಸಿರುವ ವದಗಳು ಮತ್ತು ಪದಾವಳಿಗಳು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಅಧ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಯ್ಯಿ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನ.

(1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಉಪಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಮೇರೆಗೆ ವಾಡುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಯೋಜನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸೇವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅಯ್ಯಿಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿನಿಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಅಪರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದಜ್ರೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ದಜ್ರೆಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

4. అధ్యక్షన పదాపది.

- (1) ప్రాధికారద అధ్యక్షను మూరు వషణగళ అవధిగే పదవన్ను హోందిరక్కయ్య మత్తు పునరా నేపుకే అహనాగిరతక్కద్దు.
- (2) పరంతు, యారే అధ్యక్ష అరప్తేదు వషణగళ వయస్సెన్ను తలుషిద నంతర అధవా ఆతన సేవాపది చోనగొండ నంతర ఇప్పగళల్లి యావుదు వోదలో అదర నంతర పదవన్ను హోందిరతక్కద్దల్ల.
- (3) అధ్యక్షను కేంద్ర సకారక్కె కన్సెష్యు బందు తింగళ సూటసేయన్ను లిఖితదల్లి నీఎమవ మూలక తన్న పదచ్చే రాజీనామే నీఎబహుదు.

5. అధ్యక్షన వేతన మత్తు భక్తిగళు.

- (1) అధ్యక్షను తింగళగే 26,000 రూపాయిగళ నిగదిత వేతనక్కె అహనాగిరుత్తానే. నిష్పత్త వ్యక్తియన్ను అధ్యక్షనాన్ని నేపుక మాడిదల్లి ఆతన వేతనవన్ను అంతక వ్యక్తిగళగే అస్సుయాగువంతక కేంద్ర సకారద ఆదేశగళ అనుసరించా నిగదిపడిసతక్కద్దు.
- (2) అధ్యక్షను కేంద్ర సకార కాలకాలక్కె తీమోనిసువంతక భక్తిగళు, రజె, న్యూత్రి వేతన, భవిష్య నిధి, మనె బాగి మత్తు ఇతర సవలత్తుగళగే అహనాగిరుత్తానే.

6. అధికారేతర సదస్యర పదాపది మత్తు భక్తిగళు.

- (1) ప్రాధికారద ప్రతియోభ్య అధికారేతర సదస్యను అవన నేపుకాతియన్ను అధికృత రాజుప్రతుదల్లి ప్రకటిసిద దినాంకచిదం బందు బాలగే మూరు వషణగళగే ఏరిద అవధిగే తన్న పదవన్ను హోందిరతక్కద్దు.
- (2) ప్రాధికారద సభగే హజరాగువ ప్రతియోభ్య అధికారేతర సదస్యను, అవను అంతక ఆయోగగళ అధవా సమితిగళ సభగేలగే హజరాగువక్కె, కేంద్ర సకారద ఆయోగగళ మత్తు సమితిగళ అధికారేతర సదస్యనిగే అస్సుయాగువంతక లుపేతన భక్తి, ప్రయాణ భక్తి, దినభక్తి మత్తు అంతక ఇతర భక్తిగళన్ను పడేయలు హక్కుల్లపనాగిరతక్కద్దు.

7. అధికారేతర సదస్యర బాలి శాసగళన్ను భక్తి మాడుపుదు.

- (1) ప్రాధికారద అధికారేతర సదస్యను తన్న సహి హకిద లిఖిత రాజీనామే పత్రవన్ను కేంద్ర సకారక్కె సల్లిసువ మూలక తన్న పదక్కె రాజీనామే నీఎబహుదు మత్తు ఆ నంతర ప్రాధికారదల్లి ఆ సదస్యన స్థూన తరవాగతక్కద్దు.
- (2) ప్రాధికారదల్లి అధికారేతర సదస్యన సాందబ్ధిక బాలి శ్శానదల్లి హోసపరన్ను నామ నిదేశిసువ మూలక భక్తి మాడతక్కద్దు మత్తు బాలి శ్శానవన్ను భక్తి మాడలు నామ నిదేశిసలాద వ్యక్తియు అవనస్సు యార శ్శానదల్లి నామ నిదేశన మాదలాగిదయో ఆ సదస్యన లులీద పదాపదిగే మాత్ర ఆ శ్శానవన్ను హోందిరతక్కద్దు.

8. ప్రాధికారద సదస్యరన్ను పదచింద తేగెడహకుపుదు.

ప్రకరణ 11రల్లి నిదుష్టపడిసిరువ యావుదే కారణద మేలే ప్రాధికారద యారే సదస్యన్ను కేంద్ర సకారపు నేముక మాడిద భారత సకారద కాయుదశీయ దచెగుగే కడిమె ఇరద అధికారియిద యుక్క మత్తు సరియాద తనిచే నడెసదే మత్తు అంతక సదస్యనిగే ఆతన అహవాలన్ను హేలేకోల్లు సూక్త అపాకారపన్ను నీఎదె పదచింద తేగెడహకుపుదు.

9. ప్రాధికారద కాయుదశీయ.

- (1) ప్రాధికారపు అదక్కె బట్ట కాయుదశీయన్ను నేపుక మాడికోల్లుతక్కద్దు.
- (2) కాయుదశీయ నేపుకాతియ నింపండనేగళన్ను మత్తు పరత్తుగళన్ను వినియమద మూలక ప్రాధికారపు నిధరిసతక్కద్దు.

- (3) ప్రాధికారద సభగళన్ను సమస్యయగోళసుపుదక్కె మత్తు కరెయుపుదక్కె ప్రాధికారద వ్యపరసేగళ, దాలిలేగళ నివహసేగే మత్తు ప్రాధికారపు అపరిగే పంచిసుపంథ ఇతర విషయగళ నివహసేగే కాయుదశీయ జవాబ్దిరియాగిరతక్కద్దు.

10. ప్రాధికారద సభగళు.

- (1) ప్రాధికారపు సామాన్యవాగి మూరు తింగళ అవధియ నంతర బందు వషణదల్లి కెనిష్ట నాల్క బారి ప్రాధికారద కేంద్ర కాయుదశ్శనదల్లి అధవా అధ్యక్షను తీమోనిసుపంతక ఇతర స్థలగళల్లి సభగే సేరతక్కద్దు.
- (2) ప్రాధికారద కెనిష్ట పపరు సదస్యర లిఖిత కోరికెయ మేలే అధవా కేంద్ర సకారద నిదేశనద మేలే అధ్యక్షను ప్రాధికారద విశేష సభయెయన్ను కరెయుతక్కద్దు.
- (3) సామాన్య సభగే నడెసలు కెనిష్ట హదిసేయ దినగళ సూటసేయన్ను మత్తు వితేష సభగే నడెసలు కెనిష్ట మూరు దినగళ సూటసేయన్ను అంతక సభగే నడెసలు ఉద్దేశ, సమయ మత్తు స్థలపన్ను నిధిష్టపదిసి సదస్యరిగే నీఎడతక్కద్దు.
- (4) ప్రతియోంద సభయె అధ్యక్షన అధ్యక్షతెయల్లి నడెయెతక్కద్దు అవన గేరు హజరియల్లి సభయెల్లి హజరియావ సదస్యరు తమ్మ ప్యేకి చునాయిసిద ఒట్ట సదస్యను సభయె అధ్యక్షతెయన్ను పంచిసతక్కద్దు.
- (5) ప్రాధికారపు సభయెల్లి తేగెదికోల్పువ తీమోనిగళన్ను అగ్త్తివిద్దర, హజరియావ సదస్యర సరళ బహుమతద మత్తు మాదానద మూలక తేగెదికోల్పుతక్కద్దు మత్తు అధ్యక్షను అధవా అధ్యక్షన గేరు హజరియల్లి అధ్యక్షతెయన్ను పంచిసువ సదస్యను తన్న ఎరదనయ అధవా నికాయిక మతవన్ను జలాయిసువ అవకాశ ఇతరక్కద్దు.
- (6) ప్రతియోభ్య సదస్యను బందు మత జలాయిసువ హక్కున్న హోందిరతక్కద్దు.
- (7) ప్రాధికారద ప్రతియోంద సభయె కోరిం ఇదు ఆగిరతక్కద్దు.
- (8) సదస్యను 10 దివసగళ నోటిసెన్సు నీఎడదే యావుదే విషయవన్ను సభయె పరిగణిగే ఆదర ముందిదలు హక్కుల్లపనాగిరతక్కద్దల్ల. ఆదర, హత్తు దివసగళ నోటిసు నీఎడదే యావుదే విషయవన్ను సభయెల్లి మండిసలు అధ్యక్ష తన్న వివేచనాసుసార అనుమతి నీఎదరే హగె మాడచిముదు.
- (9) సభయె సూటనా పత్రవన్ను దూతన మూలక నీఎడతక్కద్దు అధవా నోందాయిత అంచె మూలక సదస్యర ఇతిరిణిన నివాసక్కె అధవా వ్యవకారద విశాసక్కె ఆధవా ప్రకరణద సందభగళల్లి ప్రాధికారద కాయుదశీయ సూక్తవెందు భావిసబహుదాద, ఇతర రిటియల్లి కళింగసతక్కద్దు.

11. ప్రాధికారచింద తజ్జసమితియ నేపుక మత్తు అపర హక్కుగళు.

- (1) ప్రాధికారపు, తను సూక్తవెందు భావిసబహుదాదంభ ఉద్దేశగళగాగి ప్రాంగావి సదస్యరన్ను అధవా ప్రాంగావి ఇతర వ్యక్తిగళన్ను అధవా భాగశి: సదస్యరన్ను అధవా భాగశి: ఇతర వ్యక్తిగళన్ను ఒళగొండ ఎష్టే సంబ్యేయ సమితిగళన్ను రచిసలుకుదు.
- (2) ప్రాధికారద సదస్యరల్లుద సమితియ సదస్యరిగే, అపర సభయెల్లి భాగవిసుపుదక్కగాగి ప్రాధికారపు సూక్తవెందు భావిసబహుదాదంభ తల్లుగళన్ను మత్తు భక్తిగళన్ను సందాయ వాడతక్కద్దు.

12. ప్రాధికారద సామాన్య ప్రాంగాగళు.

ప్రాధికారపు ఆ ముందిన ప్రాంగాగళన్ను నివహిసతక్కద్దు : ఎందరే :

- (i) 3,4 మత్తు 6నే ప్రకరణగళ అదియల్లి తిళిసలగిరువ కాయుచెటికేగళగే సంబంధిసి కాయుచిధాన మత్తు మాగసంగిగళన్ను లంపిసుపుదు;

(ii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಫುಟ್‌ಕಾಂಶಗಳ ಸ್ವಿರವಾದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಪಾತ್ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರದರ್ಶಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು;

(iii) ರಾಜ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯ ಉಟ್ಪನ್ನಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು;

(iv) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೇರಪ್ರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು;

(v) ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಅಯೋಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಜಿಸುವುದು;

(vi) ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೇರವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ವೀರದ ಒಂದು ನಿರ್ವಾಣ ಅವಧಿಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸುವುದು;

ಆದರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರವು ಯಾರೇ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇವುಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಯಿತ್ತು ವೇಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ನೇಮಕಾತಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರವು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾದ್ದು.

(vii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಅದರ ಫುಟ್‌ಕಾಂಶಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಪಾತ್ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರದರ್ಶಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಅಂಶದ ತಾಂತ್ರಿಕವನ್ನು, ಕೈಪ್ರಿಯಗಳನ್ನು, ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಂಕಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು;

(viii) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಅದರ ಫುಟ್‌ಕಾಂಶಗಳ ಸ್ವಿರವಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಪಾತ್ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರದರ್ಶಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಮೂಹ ಮಾಡುವುದು ಮೂಲಕ ಸಂಪೂರ್ಣವುದು;

(ix) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫುಟ್‌ಕಾಂಶಗಳ ಸ್ವಿರ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಥವಾ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಭವವಿರುವ ಸಿಟ್ಟಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವುದು;

(x) ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರದಿಂದ ಅದ ನಿರ್ಗಳ ಪರಾಗಾವಹನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಜೆಟನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರವು ಮೂಲ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರವು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಬಜೆಟ್ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(xi) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಅದರೆ ಖಾಯಂ / ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕರದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲೆನ್ನೇಯನ್ನು ಪಡೆಯುದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(xii) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೋಕರರ ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನದ ಅನುಮೋದನೆ;

(xiii) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗತ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪರಾಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾನ್ಯಾಸ ದತ್ತಾಂಶ ಅಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗತ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದತ್ತಾಂಶದ ಅಧಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದಸ್ತಾವೇಚೀಕರಣ ವರ್ವಸೆಯನ್ನು ಸ್ವಚಿಸಲು ಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು;

(xiv) ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಪರಿಸಾಮಾರ್ಕಿಸಿ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಕ್ಕೆ ತರಲು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು;

(xv) ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು;

(xvi) 6ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶುಲ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧವಾಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕದ ಬದಲಾವಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸನ್ನ ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟಿಗೆ ಗೊಳಿಸುವುದು; ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು;

(xvii) ನಿರ್ವಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು;

(xviii) ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತಪಾಸಣೆಗೊಳ್ಳುವುದು;

(xix) ಕಾನೂನು ಬಳಸಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತಕ್ಕಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು;

(xx) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು;

ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

- 1 ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ದೇವಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮಗ್ರಿ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಅಧ್ಯಕ್ಷನದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು;
- 2 10ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಭಂದಗಳಿಗೊಳಿಸಬಹುದ್ದು, ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಂಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವಿರುವ ನಿರ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- 3 ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾರ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಅಭಿರ್ಕೊಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 4 ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊರಡಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧವಾಜೈವಿಕ ನಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಯಾರೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 5 ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಆಗಲಿ ಅಧವಾ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಬಿಂದು ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ, ಅನುಮೋದಿತ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿಂದು ಮಾಡಬಹುದು.
- 6 ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಅಡಳಿತತ್ತತ್ವ ಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- 7 ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೆಗೆದುಹೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳಲಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- 8 ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಧವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಂಭಿ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

14. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಗಳ ಬಗೆಗನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಧವಾ ವಾರೀಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವಗಳ ಬಗೆಗನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲಬಯಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಮೂನೆ ಇರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1) ನೇ ಉಪನೇಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಪ್ರಯಿಂದ ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ಕು ಅಧವಾ ದಿಮಾಂಡ್ ದ್ವಾರಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅರ್ಜಿಯನ್ನು, ಅದನ್ನು ಸ್ವಿಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಿಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ವಿಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅರ್ಜಿಯ ಅರ್ಹತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅಂಥ ಅವಧಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬಳಪಟ್ಟು ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಗಳ ಬಗೆಗನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಗಳ ಬಗೆಗನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ನೀಡುವ ಅನುಮೋದನೆಯು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಲಿಂಗ ಒಷ್ಟಂದಿರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) (5)ನೇ ಉಪನೇಯಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾದ ಒಷ್ಟಂದಿರ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ಈ ಮುಂದಿನವರ್ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು;

ಎಂದರೆ:-

- (i) ಅನುಮೋದನೆ ಕೊರಿರುವ ಅರ್ಜಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧ್ಯೇಯಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ;
- (ii) ಲಗತ್ತಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಿರರಹನೆ;
- (iii) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉದ್ದೇಶಿತ ಬಳಕೆಗಳು (ಸಂಶೋಧನೆ, ತಳಿ ಸಂಪರ್ಧನೆ, ವಾರೀಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ)
- (iv) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಾವ ಪರತ್ತುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಧು ಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೋರಬಯಸುವನೋ ಆ ಪರತ್ತುಗಳು;
- (v) ಅರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಂಗಿಕ ಲಾಭಗಳ ಪರಿವಾಣ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದ್ದರೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ನಿರ್ವಾಹಿಸಿರುವ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಣಿಸುವ ನಿತರ ಅದನ್ನು ವಾರೀಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲು ಹಾಗೂ ತರುವಾಯ ಅದರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಒಷ್ಟಂದಿರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಧಕೆ;
- (vi) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾಂಗಣ ಅನುಮತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಯಾರೇ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ನಿರ್ವಾಹಿಸಿದೆ;
- (vii) ಅರ್ಜಿದಾರನು ಯಾವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊರಿರುವನೋ ಆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಪಸೀಲಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಿಧಿಸುವ ಪರಿಮಿತಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು;
- (viii) ಪ್ರವೇಶವಾದ ನೀಡುವಂತೆ ಕೊರಿರಲಾದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾದರಿಯನ್ನು 39ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಗೆಂಸಲಾದ ಕೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವ ಖಾರಿ;
- (ix) ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಬೇಕಾವಣಿಗಳ ನಿಯತ ಸ್ಥಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು;

- (x) ಅಧಿನಿಯಮದ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳ ಉಪಯಂಧಗಳಿಗೆ ಬಧವಾಗಿರಲು ಬಿಂಬಿಗೆ ನೀಡುವುದು;
- (xi) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಸುವ ಬಧಕೆ;
- (xii) ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪರಿಸರದ ವೇಲಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಬಧವಾಗಿರುವುದು;
- (xiii) ಒಷ್ಟಂದಿರ ಅವಧಿ, ಒಷ್ಟಂದಿರವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸು, ಬೆಲೆ ಬೆಲೆ ಖಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿವಲ್ಲಿ ಹೊಸಗಾರಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯಂಧ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಖಿಂಡಿಗಳು, ಹೊಸಗಾರಿಕೆಯನ್ನು (ಸ್ವೇಚ್ಚಿಕ ವಿತತ್ತಗಳು), ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸುವ ಪೂರ್ವನಿಗಳು, ವಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ, ಯಾವುದೇ ರಹಸ್ಯ ಖಿಂಡಿ ವೆಂದರಾದಂತಹ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಯಂಧಗಳು.

- (7) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಪರತ್ತುಗಳು ಯಾವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉಪಯಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.

- (8) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರರಸ್ತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಗಳಿಸಿದರೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಂಬಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು;

- (9) ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಅವಕಾಶಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿರಿಸತಕ್ಕದ್ದುಲ್ಲ.

- (10) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಗಳಿಗೆ, ಮುದ್ರಿತ ಅಧವಾ ವಿದ್ಯುತ್ತಾನ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಜಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಾಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಪರತ್ತುಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಪರಿವೇಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನುಮೋದನೆಯ ರದ್ದಿಯಾಗಿ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, 15ನೇ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ದಾರಿನ ಅಧವಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಧವಾ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗೇ ಹಿಂಡಿಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಕಂಡ ಪರತ್ತುಗಳ ಮೇರಿಗೆ ಲಿಂಬಿತ ಕರಾರನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು; ಎಂದರೆ;
  - (i) ಯಾರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಯಂಧಗಳನ್ನು ಅಧವಾ ಯಾವ ಪರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಪರತ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾಗಿನಿಲ್ಲ ಯುಕ್ತ ಸಂಬಿಕೆಯ ಅಧವಾರದ ಮೇಲೆ;
  - (ii) ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಒಷ್ಟಂದಿರ ನಿಂಬಂಧನಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಾಗಿ;
  - (iii) ನೀಡಿರುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಪ್ರವೇಶವಾತದ ಯಾವುದೇ ಪರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ;
  - (iv) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅಧವಾ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರತ್ಯಾಗ್ರಹಿಸಿದೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿರಿಸುವ ಅಧವಾರದ ಮೇಲೆ;
- (2) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ತಾನು ಹೊರಡಿಸಿದ ರದ್ದಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವ್ಯವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ, ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡೇಂದರೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಿಸಬಹುದಿಕ್ಕಾದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

16. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಯುತ್ಕಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿಷೇಧಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡು; ಎಂದರೆ:
  - (i) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಅಳವಿನಂತಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - (ii) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ವಿರಳ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೆ;
  - (iii) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆಯ ಜೀವನಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕಾಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (iv) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಾಗೂ ತಗ್ಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದಾದಂಥೆ ಪ್ರತಿಕಾಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (v) ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಕೋರಿಕೆಯು, ತಳಾನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಂತು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ;
  - (vi) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸ್ತಕ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಾಗಿ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

17. ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು, ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರಜಾಗಳಿಗೆ, ಕಂಪನಿಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ (ಎನ್‌ಆರ್ ಇ ಗಳು) ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಮೂನೆ (II)ರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ತ್ ಅಥವಾ ಚೆಕ್ಸನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ವುಂರು ತಿಂಗಳಾಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದಪ್ಪು ವುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತಿಮಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಂಧ ನಿರಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪೇಟಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಳಿಸಿದರೆ, ಆ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ತಿರಸ್ಯಿಸಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲಿಸಬೇಕು. ತಿರಸ್ಯಿಸುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅಜ್ಞಾದಾರನಿಗೆ ಆತನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

18. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

18. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

- (1) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಪರಿಸರದ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಭೂಜಾನ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪೇಟಂಟ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಮೂನೆ - IIIರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಇದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಕ್ರಮವುದ್ದವಾಗಿ ಪ್ರೋಲ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಅಹಾರದ ಮೇಲೆ, ಅಜ್ಞಾಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ವುಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಂಧ ನಿರಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪೇಟಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಯಾರೋಟಿತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಲಿಂಬ ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಒಪ್ಪಂದದ ನಮೂನೆಯು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಸಬಹುದಂತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಳಿಸಿದರೆ, ಆ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ತಿರಸ್ಯಿಸಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲಿಸಬೇಕು. ತಿರಸ್ಯಿಸುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅಜ್ಞಾದಾರನಿಗೆ ಆತನ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

19. 20ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗತಿ ಬಗೆಗಿನ ಭೂಜಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಪದೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಧವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಮೂನೆ-IVರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ತ್ ಅಥವಾ ಚೆಕ್ಸನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯ, ಅಜ್ಞಾಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ವುಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಿ ತಿಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಂಧ ನಿರಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪೇಟಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂತೆ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) (4)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ಅನುಮೋದನೆಯ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಮೂನೆ-IVರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಆ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಳಿಸಿದರೆ

19. 20ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (2)ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನ.

- (1) ಭಾರತದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಪರಿಸರದ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಭೂಜಾನ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪೇಟಂಟ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಮೂನೆ - IIIರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಜ್ಞಾಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಇದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಕ್ರಮವುದ್ದವಾಗಿ ಪ್ರೋಲ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುವಾಯ, ಅಜ್ಞಾಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ವುಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಳಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (4) ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಂಧ ನಿರಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (5) ಅಜ್ಞಾದಾರನು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನೇ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಾನು ಭಾವಿಸಬಹುದಂಧ ನಿರಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷಕಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- (6) ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಆ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾನು ಪರಿಗಳಿಸಿದರೆ

ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿಸಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಿಸಬೇಕು. ಅದರೆ, ಅರ್ಜಿದಾರಿಗೆ ಅವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ತಿಸಬಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

20. ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಷ್ಟ ಮಾನದಂಡ (21ನೇ ಪ್ರಕರಣ).

- (1) ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿದಿನ್, ಅಧಿಸಾಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಜಂಬಿ ಉದ್ದಪುಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞನ ವರ್ಗಾವಕ್ಷೆ, ಉತ್ಪನ್ನಾಭಿಪ್ರಯ್ಯಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮಧ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಉದ್ದಮು ಬಂದವಾಗ ನಿರ್ದಿಯಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯಂಥ ಕಲ್ಪನತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಲಾಭದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಯಾಯ ಪ್ರಕರಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು, ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿವಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಫ್ಲಾಂಗಳ ವರ್ಗಾವಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರೇಚೆಂಟ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿವಾ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂರನೇ ಪ್ರಕಾರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವಾಗ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೀವಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಅಧರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಂದ ಆಗುವ ಲಾಭಗಳ ನಿಷ್ಕ್ರಿತವಾತ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಿಬಿಡನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರೇಣಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- (5) ಲಾಭಗಳ ಪರಮಾಣವು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ನಂತರ ಅಂಥ ಅನುಮೋದನಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬಿಗೆಯಾದದ್ದಿಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅಧರ ಸುಳಿಂಧ ಬಳಕೆಯಂದು ವಿಚಿತ್ರಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾನದಂಡಗಳು, ಒಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸುಳಿಂಧ ಅಂಶ, ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂತ್ರ ಗಮನ ನೀಡಿ ಆ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.
- (6) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅಧರಿಸಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು, ಅಲ್ಲ, ಉದ್ದಮು ಮತ್ತು ದಿರ್ಘಕಾಲೀನ ಲಾಭಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಭಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಲಾಭಗಳ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಧರ ಸುಳಿಂಧ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಶಾತ್ರುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಧಿವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಧಿವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಳಬಲಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಇಳಿದೆ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುವಂತೆ ವಿಚಿತ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಧಿವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ಅಧಿವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಹಣಕಾಸು ಲಾಭಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಣೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (9) ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಲಾಭಗಳ ಶೇಕಡಾ ಬದರಷ್ಟನ್ನು ಅಡಳಿತ್ತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಹೆಚ್ಚಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕೆ ಅಧಿವಾ ಸಂಭಾಧನೂರಾ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (10) ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು, ಅದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (4)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ್ದ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂಥ ಲಾಭಗಳು ದೊರೆಯುವುದನ್ನು ಬರುವುದನ್ನು ಮುಲ್ಲಿಚಾರಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯ ಅನ್ವಯ.

- (1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಧಿವಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಯ ವರದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಶೀಫೋಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಿದಿಂದ ಸ್ವಿಕರಿಸಿದ ಸ್ವಿಕರಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಶುಲ್ಕ, ಲೈನ್ಸ್‌ಶೆಲ್ಟರ್ ಶುಲ್ಕ, ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ವಿಕರಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

22. ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ.

- (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅದರ ಜೀತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿ ಬಂದು ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (ಬಿಂಬಿ)ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದ್ದ ರಚಿಸಲಾದಂಥ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ, ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತಾದ ಆರು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತೇ18ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಶ್ರೇಷ್ಟ ಬಾತಿ/ಪರಿಶ್ರೇಷ್ಟ ಹಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾದರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಪ್ರಕಾರಿಯಂದ ಚಾನಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತಾಗಳು ಸರಿಸಮಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ಕಾರಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಪದಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸದಸ್ಯ/ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ತಾ ಸದಸ್ಯ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಪ್ಪಾನಿತರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (6) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಜನರ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಸೆಸರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರಿಸೆಸರ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳ ಜೀವಿಕಿಯ ಅಧಿವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಒಳಕೆ ಅಧಿವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ-ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಂದರೆ, ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಸೆಸರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರಿಸೆಸರ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳ ಜೀವಿಕಿಯ ಅಧಿವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಒಳಕೆ ಅಧಿವಾ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ-ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಪ್ರಾಧಿಕಾರಪು, ಜನರ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಸೆಸರ್ ನ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿವರಗಳ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ನಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಅಧಾರದ ನಮೂನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- (9) ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಗಳು ಜನರ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಸೆಸರ್ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೇರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (10) ಜನರ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಸೆಸರ್ಗಳನ್ನು ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳೇ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು.
- (11) ಸಮಿತಿಯು, ನೀಡಲಾದ ಜೀವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಅವಕಾಶ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧಿಸಲಾದ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಶುಲ್ಕದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುತ್ತದ್ದು.

23. 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾಧಿಕೊಳ್ಳಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ.

- (1) ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನದ ಅನುಸ್ಯಾನದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿಈ ನಿರ್ಣಯದ ಯಾವುದೇ ವಿವರದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ (ಗಳ) ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾದರೆ, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಪಕ್ಷಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿರುವಂದರೆ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಪರ್ಕಾನುಸಾರ, ಮಂಡಳಿಯ, 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿ ನಮೂನೆ-Vರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ (ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ) ಇವರಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾದ ಸಂಪರ್ಕಾನುಸಾರ, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಮಂಡಳ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಗಳ ವಿವಾದದ ಅಂಶ ಅಥವಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸದರಿ ವಿವಾದದ ವಿವರದ ಅಥವಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಭೂಪನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಪನ್ನು ಕೊರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿಲುದಾರನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಭೂಪನ ಪತ್ರದ ಜೊನೆಗೆ, ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನು ಯಾವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಳಿದ್ದಾನೇ ಸಂಪರ್ಕಾನುಸಾರ, ಆ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿಈ ನಿರ್ಣಯದ ಅಧಿಕ್ರಮಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಲುದಾರನ ಅಧಿಕೃತ ಪತ್ರಿನಿಧಿಯು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಭೂಪನ ಪತ್ರವನ್ನು ಖಾತ್ರಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಶ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸುವ ಮುಖ್ಯಾಂತರವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಪ್ರಶ್ನತ ಆದೇಶಗಳು, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿಈ ನಿರ್ಣಯದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 30 ದಿನಗಳೇ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಮೇಲ್ಮೈನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಕಾರಣವಿದೆಯೆಂದ ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ, ಸಂಪರ್ಕಾನುಸಾರ, ಪ್ರಶ್ನತ ಆದೇಶಗಳು, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿಈ ನಿರ್ಣಯದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರು 30 ದಿನಗಳ ಮುಕ್ತಾಯಿದ ನಂತರ, ಆದರೆ 45 ದಿನಗಳ ಮುಕ್ತಾಯಿಕ್ಕೆ ಮೂದಲು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಮೇಲ್ಮೈನವಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- (6) ಮೇಲ್ಮೈನವಿಯ ಸುನಾವಣೆಗಾಗಿ ನೋಟೆಸನ್ನು ತಪ್ಪೊಣಿಗೆ ಸಹಿತ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ನಮೂನೆ-VIರಲ್ಲಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಅರ್ಜಿಲುದಾರನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಕ್ಷಕಾರರ ಅಹವಾಲನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ನಂತರ, ಅರ್ಜಿಲನ್ನು ವಿಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಅರ್ಜಿಲನ್ನು ವಿಲೆ ಮಾಡುವ ಸಂಪರ್ಕಾನುಸಾರ, ಪ್ರಶ್ನತ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿಈ ನಿರ್ಣಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- (9) ವಿವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ವಾಡುವಾಗ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಹಜ ನ್ಯಾಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿಯಮದಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿರುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

24. 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದಿ ನೋಟೆಸನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿ.

- (1) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ವಿಂಡೆಡೆ ನೋಟೆಸನ್ನು ನೀಡುವ ರೀತಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ:
  - (i) ನೋಟೆಸು ನಮೂನೆ VIIರಂತೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
  - (ii) ನೋಟೆಸನ್ನು ನೀಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು,
  - ಎ) ಆರೋಫಿಸಲಾದ ಅಪರಾಧವು ಕೇಂದ್ರದ್ವಾಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ; ಮತ್ತು
  - ಬಿ) ಆರೋಫಿಸಲಾದ ಅಪರಾಧವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಕಂಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ನೋಟೆಸನ್ನು ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ತಪ್ಪೊಣಿಗೆಯೇಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು.
- (3) 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ವಿಂಡೆಡಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು (1)ನೇ ಉಪ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ನೋಟೆಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - I

(ನಿಯಮ 14ನ್ನು ನೋಡಿ)

1. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಚೆ ನಮೂನೆ.

ಭಾಗ - ಎ

- (i) ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪ್ರೋಫೆಸಿಯಲ್ ವಿವರಗಳು
- (ii) ಹೆಸರು
- (iii) ಖಾಯಂ ವಿಳಾಸ
- (iv) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಸೆಬುಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಪುಜಿಂಟ್ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ವಿಳಾಸ
- (v) ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪರೇಣೆ (ಅರ್ಜಿದಾರನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಚಯ) ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಪ್ರಮಾಣೆ ಸೂಕ್ತ ದಾಖಿಲಿಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ.
- (vi) ವ್ಯವಹಾರದ ಸ್ವರೂಪ
- (vii) ಅಮೇರಿಕ ಸಂ. ಸ. ದಾಲರ್ಸನ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಹಿವಾಟು
2. ಕೋರಿಕುವ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಮತ್ತು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುವಂಥ ಜೈವಿಕ ಪಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ
  - ಎ) ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುರುತು (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹೆಸರು), ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಳಕೆ;
  - ಬಿ) ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಭಾಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ;
  - ಸಿ) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ (ಪೋಲಿಕ/ದಸ್ತಾವೇಚಿಯ) ವಿವರಣೆ/ಸ್ವರೂಪ;
  - ಡಿ) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಮುದಾಯ;
  - ಇ) ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ (ಅನುಸಾರಿಯನ್ನು ನೀಡಿ);
  - ಎಫ್) ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಸಮಯವಧಿ.

ಜಿ) ಅಯ್ಯಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ;
ಹೆಚ್) ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ನಿರ್ದೇಶ್ಯಾಯಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ;

ಜ) ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಟಿಕಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಉದ್ದೇಶವಾಗೇ

3. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಚೆಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಳ್ಳವಂಭ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.

4. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಭ ಸ್ಥಳದ ಗುರುತು.

5. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೋದ್ಧಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಅರ್ಜಿಕ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಲಾಭಗಳು.

6. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆಕೆ ಸೇರಿರುವಂಭ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೊರೆತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು.

7. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭಾರತ/ಸಮುದ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಂದಾಜು.

8. ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಏರಾದುಗಳು.

9. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಮಾಹಿತಿ.

ಭಾಗ - ಬಿ : ಫೋಂಜೆಂ

ನಾನು/ನಾವು

- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪ್ರತೀಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಜೀವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ವಿದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಫೋಂಜಿಸುತ್ತೇನೇ/ವೇ;

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ನಾವು ಫೋಂಜಿಸುತ್ತೇನೇ/ವೇ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ದೋಷ ಪ್ರಾರ್ಥ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೇ/ವೇ.

ಸ್ಥಳ :
ದಿನಾಂಕ :

ಸಹಿ
ಹೆಸರು
ಪದನಾಮ

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - II

(ನಿಯಮ 17ನ್ನು ನೋಡಿ)

ವಾಸಿಜ್ಞಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ವೈಸ್ತ್ರಿಕಗಳಿಗೆ, ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥ ಅರ್ಜಿ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪ್ರಾರ್ಥ ವಿವರಗಳು :

- ಹೆಸರು
- ವಿಳಾಸ
- ವೈಸ್ತ್ರಿಯ ರೂಪುರೇಷೆ
- ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಂಂದಿಟ್ಟು ಅಧಿಪ್ರಮಾಣತೆ ಸೂಕ್ತ ದ್ವಾರಾಚೆಂಡಿಸ್ತು ಲಾಂತಿಸಿ)

- ನಡೆಸಲಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳ ಮತ್ತು /ಅಥವಾ ಅವಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದಂಥ ಭಾಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನೊಂದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೈಸ್ತ್ರೇ/ಸಮುದಾಯ.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವಾಸಿಜ್ಞಾಕರಣದಾಗಿ ವೈಸ್ತ್ರಿ/ಸಂಸ್ಥೆ ಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊರುವ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ದ್ವಾರಾ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಾರ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊರುವ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸ್ಪೀಕರ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರನ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಷ್ಣುಂದ ಅಥವಾ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಯ ವಿವರಗಳು.

ಫೋಂಜೆಂ

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ನಾವು ಫೋಂಜಿಸುತ್ತೇನೇ/ವೇ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಸೂಕ್ತ/ದೋಷಪ್ರಾರ್ಥ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೇ/ವೇ.

ಸಹಿ :	ಹೆಸರು :
ದಿನಾಂಕ :	ಪದನಾಮ :

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - III

(18ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಬೊಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಾವ್ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು

i) ಹೆಸರು

ii) ವಿಳಾಸ

iii) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪರೇಖೆ

iv) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಸಿರುವ ಸುಸಂಗತ ದಾತ್ವಯೇಜಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ)

2. ಬೊಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕೆನ್ನು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೋರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವರಗಳು.

3. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಅಪ್ರಾಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಭ್ರಾಸದ ವಿವರಗಳು.

4. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಭಾಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ.

5. ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭ್ರಾಸದ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭ್ರಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ/ಸಮುದಾಯದ ವಿವರಗಳು.

6. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.

7. ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕರಣದಿಂದ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಭಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.

ಫೋಂಡೆ

ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಬಧಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫೋಂಡೆಸುತ್ತೇನೇ/ವೆ ವುತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು/ ದೋಷಪೂರ್ಣ ವಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತೇನೇ/ವೆ.

ಸ್ಥಳ :

ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ :

ಹೆಸರು

ಪದನಾಮ

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - IV

(19ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭ್ರಾಸವನ್ನು ಮೂರನೇ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೋರಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ.

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು

i) ಹೆಸರು

ii) ವಿಳಾಸ

iii) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪರೇಖೆ

iv) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜನೆ (ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಸಿರುವ ಸುಸಂಗತ ದಾತ್ವಯೇಜಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ)

- ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭ್ರಾಸದ ವಿವರಗಳು.
- ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ವಿವರಗಳು (ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ).
- ಲಾಭಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಗಳೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರುವ ಲಾಭದ ಹಂಡಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ವರ್ಗಾಯಿಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಭವಾ ಭ್ರಾಸದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ದೊರೆಯವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಭವಾ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅರ್ಥಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಭಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಉದ್ದೇಶಿತ ಮೂರನೇ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ
- ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಭವಾ ಭ್ರಾಸದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ದೊರೆಯವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಭವಾ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅರ್ಥಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಭಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ಅರ್ಜಿದಾರನ ಮತ್ತು ಮೂರನೇಯ ಪಕ್ಷಕಾರನೆ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಬಷ್ಟಂದದ ವಿವರಗಳು.
- ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭ್ರಾಸವನ್ನು ಮೂರನೇಯ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕ/ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದೊರೆಯವ ಲಾಭಗಳ ಅಂದಾಜು.
- ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮೂರನೇ ಪ್ರಕ್ರಾರಣಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯವ ಲಾಭದ ಹಂಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಗಳು.
- ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸುಸಂಬಂಧ ಮಾಹಿತಿ.

ಫೋಂಡೆ

ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಬಧಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫೋಂಡೆಸುತ್ತೇನೇ/ವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು/ದೋಷಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಾನು/ನಾವು ಹೊಂಡಿಗೆ ಇತ್ತೇನೇ/ವೆ.

ಸಹಿ :

ದಿನಾಂಕ :

ಸಹಿ

ಹೆಸರು

ಪದನಾಮ

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - V

(23(1) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೇಲ್ನನವಿಯ ಭ್ರಾಸದ ನಮೂನೆ

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದ _____ ನವದೆಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ

ಅದವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

(ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ನನವಿಯ ಭ್ರಾಸ) ಮೇಲ್ನನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ _____

ಅರ್ಜಿದಾರ (ರು)

ವಿರುದ್ಧ

ಪ್ರತಿಧಾನಿ(ಗಳು)

(ಇತಿಹಾಸ/ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಿಯ ಪದನಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂನಾಗಿ)

ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಪುತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಹೊರಡಿಸಿರುವ
ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮೇಲ್ವಿಚಿನವನ್ನು ಅಜ್ಞಾದಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

1. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)

2. ಕಾರಣಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಿನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ)

i)

ii)

iii)

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - VI

(23ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ, _____ ನವದೇಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ
ಅಧಿಕಾರ
(ಸಂಢಾರಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ
ಮೇಲ್ವಿಚಿನವಿಷಯದ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ _____

ಮೇಲ್ವಿಚಿನದಾರ (ರು) _____

ವಿರುದ್ಧ

ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು) _____

ಇವರ ನಡುವೆ

ನೋಟಿಷನ್

ಆದೇಶ/ ನಿರ್ದೇಶನ/ ನೀತಿ ನಿರ್ವಾಹಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ವಿಚಿನದಾರನು ದಾಖಲು
ಮಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ವಿಚಿನದ ಮೇಲ್ವಿಚಿನದಾರನು _____ ರಂದು _____ ಕೆ (ಸಮಯ)
ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ಮೇಲ್ವಿಚಿನ ಜೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ವಿಚಿನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೊಮೆಶನ್ ಗಳಿಗೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ಮೇಲ್ವಿಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು
ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕವರ್ಕೆ ಇಯವಾಗಿರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ವಿಚಿನವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ
ವಿಲೇಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ದಿನಾಂಕ :

ಸ್ಥಳ :

ಅಪ್ರೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ

ಅಧಿಕೃತ ರುಜುಮಾಡುವವರು (ಹೊರಹರು)

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - VII

ನೋಟಿಷನ ನಮೂನೆ

(24(1ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ತಲುಪೋಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಿತ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ

ಇವರಿಂದ,

ಶ್ರೀ _____

ಇವರಿಗೆ,

_____

ವಿಜಯ : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಪ್ರಕರಣ 61 (ಬಿ)ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸು.

ಇವರು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ವಾಡಿರುವುದರಿಂದ/ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ

2. ನಾನು/ನಾವು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಉಪಭಂಧಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂರವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ನನ್ನ/ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 61(ಬಿ) ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟಿಸನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯಿಸುವೇ/ದೇವೇ.

3. ನನ್ನ/ನಮ್ಮ ನೋಟಿಷನ ಸಮಾಧಾನಗಾಗಿ, ನಾನು/ನಾವು ಇದರೊಂದಿಗೆ ರುಜುಮಾಡಿನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದೇನೇ/ದೇವೇ.

ಸ್ಥಳ :

ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ :

❖❖❖❖❖

ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೈವಶಾಸ್ತ್ರ ಸಚಿವಾಲಯ

ಅಧಿಕೂಟನೆ

ಸಂಖ್ಯೆ: ಅಪಚೀ 151 ಇಂವೆ ನಿಯಮ, ದಿನಾಂಕ: 3ನೇ ಮೇ 2006

ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2002 (2003ರ 18 ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನ)ದ 63ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದ
ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕನಾಟಕ ಸರಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಅಷಗಳಿಂದರೆ

1. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ :

1. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಯಮಗಳು, 2005 ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು.

2. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿವರಣೆಗಳು :

1. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷದ ಅಗತ್ಯ ಇರದಿದ್ದರೆ,

(ಎ) "ಅಧಿನಿಯಮ" ಎಂದರೆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002 (2003ರ 18)

(ಬಿ) "ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮದ 8ನೇ ಖಚಿತಾದ (1)ನೇ ಉಪ ಖಚಿತಾದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿವೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

(ಸಿ) "ಮಂಡಳ" ಎಂದರೆ ಅಧಿನಿಯಮದ ಖಚಿತಾದ 22ರಡಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕನಾಟಕ ಜಿವೆವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳ

(ಡಿ) "ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ 41ನೇ ಖಚಿತಾದ (1)ನೇ ಉಪ ಖಚಿತಾದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ

(ಇ) "ಶುಲ್ಕ" ಎಂದರೆ ಅನುಸಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕ

(ಎಫ್) "ನಮೂನೆ" ಎಂದರೆ ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಂಬಂಧಿಸಿರುವ ನಮೂನೆ

(ಜಿ) "ಸರಕಾರ" ಎಂದರೆ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

(ಹೆಚ್) "ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ" ಎಂದರೆ ಮಂಡಳ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

(ಇ) "ಪ್ರಕರಣ" ಎಂದರೆ ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ ಖಚಿತಾದ

2. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾವಿವರಿಸಿರದ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾವಿವರಿಸಿರುವ ಪದಗಳ ಮತ್ತು ಪದವಳಿಗಳು ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಅಧ್ಯಾವಸ್ಯೇ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಅಂತಿಮ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನ :

1. ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಉಪನಿಯಮ (1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗು ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನ್ಯೇಷಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಂತು, ಈ ನಿಯಮದ ವಾಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಾದಂತೆ ಅನ್ಯೇಷಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಜಿವೆ ವೈವಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಾರ್ಯಮೆಯಾಗಿರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

4. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಪದಾವಧಿ :

1. ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪದಾವಧಿಯು 3 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಪದವನ್ನೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ಪರಂತು ಯಾರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ 65 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಈ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
2. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಂಪ್ಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು.
3. ಉಪ ನಿಯಮ (1) & (2)ರ ವಾಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಾದಂತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಪದಾವಧಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹಿಳೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭರ್ತೆಗಳು :

1. ಓವರ್ ನಿವೃತ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀವ್ರಾನಿಸುವಂತಹ ಜೀತನ, ಭರ್ತೆಗಳು, ರಜೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ, ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ, ಮನೆ ಬಾಣಿಗೆ ಮತ್ತು ತರ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಿರುತ್ತಾನೆ.

6. ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದಾವಧಿ ಮತ್ತು ಭರ್ತೆಗಳು :

1. ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯನು ಅವನ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಏರೆದ ಅವಧಿಗೆ ತನ್ನ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಜರಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯನು, ಸಮಿತಿಗಳು, ಅಯೋಗಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯರಾಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸ ಭರ್ತೆ ನಿಯಮಗಳು 2001 ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಯೇಗೊಳ್ಳುವವು ಉಪವೇಶನ ಭರ್ತೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಭರ್ತೆ, ದಿನಭರ್ತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಭರ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯರ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭರ್ತೆ ಮಾಡುವುದು :

1. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಲಿಂಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಸದಸ್ಯನ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯನ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರನ್ನು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭರ್ತೆ ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತೆ ಮಾಡಲು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅವನನ್ನು ಯಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸದಸ್ಯನ ಉಳಿದ ಪದಾವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು :

ಅಧಿನಿಯಮದ ಖಚಿತಾದ 11 ಮತ್ತು 25 ರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಳ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗೆ ಕೆಂಪೆ ಇರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ತನಿಖೆ ನೆಡಸದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ಅವಕಾಶನ್ನು ಹೆಳಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

9. ಪದನಿರ್ಮಿತ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕಾತಿ :

ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ 5 ಜನರಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಪದನಿರ್ಮಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮುಕುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ:

1. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಜನೆ ಮೇರೆಗೆ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆಕೆಮುಖ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆ ಅಧಿವಾ ಆದಳಿತ ಸೇವೆಯ ಗರಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರೆಚ್ಚೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಸಹಾಯಿರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ನಿರ್ಯೋಜನೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ತೀವ್ರಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕರೆಯುವುದು, ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಧಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಂಡಳ ಅವಳಿಗೆ ವಹಿಸುವಂಥ ಇತರ ವಿವರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮತ್ತು ಪದವನ್ನು ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಪದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಿರುತ್ತಾನೆ.
5. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮತ್ತು ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕರೆಯುವುದು, ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರಧಾನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಂಡಳ ಅವಳಿಗೆ ವಹಿಸುವಂಥ ಇತರ ವಿವರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
6. ಮಂಡಳ ಅಧಿಕಾರೀತರ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮತ್ತು ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಪದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಿರುತ್ತಾನೆ.
7. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮತ್ತು ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಪದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

8. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ರಹಸ್ಯ ಪರಿಧಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲು ರಂಜು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
9. ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು.

11. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳು :

1. ಮಂಡಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಆದರೆ, ಒಂದು ಪರಿಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಸೂಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತೀವ್ರಾನಿಸುವಂತಹ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತಕ್ಕಿದ್ದು.
2. ಮಂಡಳಿಯ ಕನಿಷ್ಠ 5 ಸದಸ್ಯರ ಲಿಲಿತ್ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕಿದ್ದು.
3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನೆಂದು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಂತಹ ಸಭೆ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ, ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದು.
4. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಿದ್ದು. ಅವನೇ ಗೃಹ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪರಿಸ್ಥಿತಕ್ಕಿದ್ದು.
5. ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀವ್ರಾನಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸರಳ ಬಹುಮತದ ಮತ್ತು ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಗೃಹ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ವರದನೆಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ತಿಳಾಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇರತಕ್ಕಿದ್ದು.
6. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಒಂದು ಮತ ತಿಳಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರಿತಕ್ಕಿದ್ದು.
7. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯ ಕೋರಿಂ ಒಂದು ಆಗಿರಿತಕ್ಕಿದ್ದು.
8. ಸದಸ್ಯನು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟಿಸೆನ್ಸು ನೀಡದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಅದರ ಮುಂದಿದ್ದು ಹಕ್ಕುವಾಗಿರಿತಕ್ಕಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನೋಟಿಸೆನ್ಸು ನೀಡದೇ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ತನ್ನ ವೇಚನಾನುಸಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದರೆ ಹಾಗೇ ಮಾಡಬಹುದು.
9. ಸಭೆಯ ಸೂಚನೆ ಪ್ರತ್ಯವನ್ನು ದೊಡನೆ ಮೂಲಕ ನೀಡತಕ್ಕಿದ್ದು ಅಥವಾ ನೇರೀಡಾಯಿತ ಅಂಚಿಯ ಮೂಲಕ ಸದಸ್ಯರ ಇತ್ತಿಳಿನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಭರಣಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ, ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಹಿಸತಕ್ಕಿದ್ದು.
10. ಪೂರಕವಾಗಿ ಮಂಡಳಿಯ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತನಗೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಬಹುದು.

12. ಮಂಡಳಿಯ ತಜ್ಫರ ಸಮಿತಿಗಳ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು :

1. ಮಂಡಳಿಯು, ತನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

2. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮುತ್ತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ. ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮ 6ರ ಉಪನಿಯಮ (2)ರಂತೆ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಭೂತ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕು ಭೂಪರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಈ ತಜ್ಫರ ಸಮಿತಿಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಮೂರು ಪರಿಸರ ಪರಿಧಿಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

13. ಮಂಡಳಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು :

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಹೊಂದದೆ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕಿದ್ದು.

1. ಅಧಿನಿಯಮವುದ ಪ್ರಕರಣ 23ರಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
2. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಗಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠಕಂಪನಿಗೂಲ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಭೂತ್ಯನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು.
3. ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೀರಪು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.
4. ಯಾವುದೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಾಸಿಷ್ಟು ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅನುಮಾನದನ್ನು ಅಧ್ಯವಾ ವಾದಿಕೊಂಡ ಇತರ ರೀತಿಯ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿನಿಯಮಿಸುವುದು.
5. ರಾಜ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ವಿರ್ಚಾಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ಯಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.
6. ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುವುದು.
7. ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಸಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೀರಪನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ಪರಿಸರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮೀರದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಸಲಹಾರಿಸಿದ್ದು. ಆದರೆ 3 ಪರಿಸರ ಅವಧಿಯ ನಂತರವೂ ಯಾರೇ ಸಲಹಾರಿಸಿದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಯಾಕ್ರಿಸಿದರೆ, ಮಂಡಳಿಯ ಅಂತಹ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಿದ್ದು.
8. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಗಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಭೂತ್ಯನೆತ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಅಂತ ದತ್ತಾಂತವನ್ನು, ಕೈಗಿಳಿಗಳನ್ನು, ಸಂಖಿತಗಳನ್ನು ಅಳವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಂಕೀರ್ಣ ಸೂಕ್ತವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯವುದು.
9. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಘಟಕಾಂಗಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಭೂತ್ಯನೆತ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮೂಹ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಿದ್ದು.
10. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಘಟಕಾಂಗ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಧ್ಯವಾ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದು.
11. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭೂಸದ ಪರಿಸಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರವರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ನಾನ ದತ್ತಾಂತ ಅಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಳಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ.

ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದಸ್ತಾವೇಚೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಕ್ರಮಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿವುದು.

12. ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮವಾಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ಪ್ರಾರ್ಥಕಗಳ ಸ್ವಿಧಾನ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಕ್ರಮ ತಹಂಕಿಕೆ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
13. ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
14. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆ ಶೆಲ್ವುದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿವಾ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಶೆಲ್ವುದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಲೆಸ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಪರಿಶಾಸ ಬೊಂಧುಕ ಹಕ್ಕು ಸ್ವಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜನತಾ ಬೀಂಬ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಬಿಸ್ಟ್ರಾಗ್ಜಲ್ಲಿ ನಮೂದಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಗಾಷ್ಟೆ ಕಾಪಾಡುವುದು.
16. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಸಹಾಯಿಸಿ ಅಧಿವಾ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಿ ಮಾಡುವುದು.
17. ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿವುದು.
18. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಿಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿವುದು.
19. ಮಂಡಳಿಯ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಹಾಗೂ ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮಾದಿದ ಬಾಬತ್ತುಗಳಾಗಿಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
20. ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜಗಳಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಂತಹ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವಶ್ಯವೇಸುವ ಸಂಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೋಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.
21. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮವಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದ ಅಂತಹ ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ, ಶಾಶ್ವತ ಅಧಿವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು.
22. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಅಧಿವಾ ಅಧಿನಿಯಮವು ಸೂಚಿಸುವ ಇತರ ಅಗತ್ಯವೇಸಿವುವ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿವುದು.
23. ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಚರ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ, ಪರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಕೊಳ್ಳಲಿವುವ ಹಾಗು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದಿತ್ತದೆ.
14. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

  1. ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಅದರದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ನಿಯಮಗಳನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯ ದ್ವಾರಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು;
  2. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರವಾರಗಳನ್ನು ಸದೆಸುಪುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಸುಪುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
  3. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪುಂಡೆ ಶಿಫಿಲಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಿ ನೀಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
  4. ಮಂಡಳಿಯ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ವಹಣೆತಕ್ಕದ್ದು.

15. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿಸುಪುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ :

  1. ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಧಿವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 7ರಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ ಯಾರೇ ವೈಕ್ಯಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ನಮೂನೆ-IRಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  2. (1ನೇ ಉಪನಿಯಮದಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಅಜ್ಞಾಯ ಜತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಜ್ಞಾನ ಅಧಿವಾ ಇಮಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶೆಲ್ವುವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
  3. ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಜ್ಞಾದಾರನಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು, ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಏರದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ ವಿಶೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
  4. ಅಜ್ಞಾಯ ಅರ್ಥತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ವಿಶೇ ಮಾಡುವ ಸಂರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಉಪನಿಯಮ 3 ರಿಂದುಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ, ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪಡಿಪಾಠಿಸಿದ ಬರುವ ಲಾಭದ ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಂದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಅಧಿವಾ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಅಳ್ಳೆ ಹೇರಿಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಅದರೆ, ಇಂತಹ ಅಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.
  5. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾದಾರನ ಸಹಿ ಇರುವ ಲಿಂಗಿತ ಒಷ್ಣಂದ ಮೂಲಕ ಹೊಂದುವಿಕೆ/ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯ ಒಷ್ಣಂದದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲಬಹುದಾಗಿದೆ.
  6. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೊವಾನೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹೊದಲು ಅಯಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
  7. ಉಪನಿಯಮ (1ರಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರಪತ್ತದಲ್ಲಿ ಭೂತಿಗೊಳಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗೊಪ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗು ತಿಳಿದೋ ಅಧಿವಾ ತಿಳಿಯದೋ ಇತರರಿಗೆ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

16. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅವಕಾಶದ ಅಧಿವಾ ಅನುಮೋದನೆಯ ರೆಂದ್ರಿಯಾತಿ :

  1. ಮಂಡಳಿಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ದೂರಿನ ಅಧಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಧಿವಾ ಸ್ವಾಪ್ರೇರಕಣೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪರಿತ್ಯಾಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಲಿಂಗಿತ ಕರಾರನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವುದು; ಎಂದರೆ;
    - ಯಾರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದೋ ಆ ವೈಕ್ಯಿತ್ಯ, ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪನಿಯಮನ್ನು ನಿಡಲಾಗಿದ್ದೋ ಆ ಪರತ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬ ಯುಕ್ತಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ;

17. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚುವಟಕಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಬಂಧ.

- मंदिरात्मा, अद्य अग्रे हागा युक्तपूर्वमें भावितर्दर्शी, कि कैक्षिकं द्वारागैरागी ज्यैषिक संप्रसूलग्नस्तु हैंद्युमेव पृथ्वेशावात्कृष्णी वादिकैरांदिर्व त्वंरिकैयन्नु निर्बाधिसल्ल अध्वा निषेधिसल्ल त्रूपमग्नस्तु कृगौलूक्तक्षद्वः; एवंदर्शः;
  - ज्यैषिक संप्रसूलग्नस्तु हैंद्युमेव अवकाशद कैरिकैयु अल्लविनंशिन्ली रुप या वृद्धे पृथ्वेदकृषियागिद्वर्द्दर्शः;
  - हैंद्युमेव अवकाशद कैरिकैयु या वृद्धे वृद्धे शिक्षा कैरागा विराश पृथ्वेदकृषियागिद्वर्द्दर्शः;
  - हैंद्युमेव अवकाशद कैरिकैयु, सृष्टीय जनत्येय जीवनाधारद मैले पृथिकूल परिकामवस्तु उल्लिप्त मादेवहुदाद साध्यते ऐद्वर्द्दर्शः;
  - हैंद्युमेव अवकाशद कैरिकैयु, परिसरद मैले नियंत्रिसल्ल हागा त्रिसल्ल कृष्णवाग्बहुदादं वृथिकूल परिकामवस्तु उल्लिप्त मादेवहुदाद साध्यते ऐद्वर्द्दर्शः;
  - हैंद्युमेव अवकाशद कैरिकैयु, तेजानाशक्ते कारणवाग्बहुदाद अध्वा जीवि परिस्थितिय श्रीमिंग त्वंदर्दर्युं उल्लिप्त मादेवहुदाद साध्यते ऐद्वर्द्दर्शः;
  - राष्ट्रीय तिलासीग्रे हागा भारतपु मादिकौंद ऐरत संबिधप्रत्य अंतरराष्ट्रीय उप्रांदग्निं विरुद्धवाद उल्लेशग्निं संप्रसूलग्नस्तु उल्लस्तुपुद्वम्.
- कि निर्बाधिदिंद वासिनीलग्नावप वृक्षीय संप्राणी अक्षवालस्तु कैलापुदल्लद अंतर निर्बांधक्षे, अज्ञे हैंरिदिसुव प्रोदलु नदेसुव वित्तार्गंगालूली सृष्टीय संप्रसूलग्न हागा जीव वृविद्धी निवाहका समितिग्नि सलग्नस्तु प्रदेयत्वेद्वः.

18. ರಾಜ್ಯ ಚೈಪ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ ನಿದಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ :

1. రాజు జీవ వ్యేపిద్ధ నిధియ నివ్వాలసేయన్న మండలయ సదస్య కాయాదార్తి అధివా ఈ కేలసక్కుగి మండలయు అధికృతగొల్పిద ఇతర యావుదే అధికారియు నివ్వాలసతక్కద్దు.
2. ఈ నిధియ వరదు ప్రత్యేక లేకు తీఎస్కేగేజన్స్‌ఓందిరక్కద్దు. ఒందు కేంద్ర మత్తు రాజు సహాగాలు హగ్గి రాశ్యోయ జ్యోవిక వ్యేపిద్ధ పూర్ణాకార మత్తు ఇన్సైంద్ర మండలయ తుల్య లేసేన్స్ తుల్య, స్థాపిత తుల్య మత్తు ఇతర స్పీచ్‌లీగిల్గా సంబంధిసిద్ధాగిరితక్కద్దు.

3. సహారపు విధానమండలద అంగికారచౌండిగె అధినియమద ఉద్దేశగాగి వినియోగిసలు అగ్కుతేనిసుపుష్టి అహ అనుదానద మోబిలిస్టు మండలిగె పావిసిస్కెచ్చద్దు.
4. ఈ నిదియ నివాహకె మత్తు బళకేయు పారదత్తక మత్తు నావాజనిక బాధ్యతపుట్టద్దుగిరలు మండలియు సమాధి మాగికాదత్తనిద మూలక నిషాయిగాలిస్టు క్షేగొల్లత్కెచ్చద్దు.

19. ವಾಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ವಾಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಮಂಡನೆ:

1. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಚಳುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧಿತ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.
2. ಮಂಡಳಿಯು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೈವಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿ, ಅವರು ನಿಯಮಿಸಲಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಮಾಣಿಕ್ಯತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಜೀವಿಕ ವೈದ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಕ್ಷೂಬರ್ 15ರೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಕ್ಷೂಬರ್ 15ರೊಳಗೆ ಹಿಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ-IIರಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಸರಕಾರವು, ಮಂಡಳಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾಧ್ಯಾದರ್ಮ ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳಿಕೆಕ್ಕಿದ್ದು.

20. ಜೀವಿಕ ವಿಧ್ಯ ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳು :

- ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಾಲುದಾರರೂಂದಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಬೀವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಲ್ಯಗಳ ವಿಷಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ತಾಣಗಳಿಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆದ್ದು.

21. ಜೀವಿಕ ಮೈವಿದ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ :

1. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿ ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಒಂದು ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವ್ಯವಹಾರ ಸಮಿತಿ (BMC)ಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
2. 1ನೇ ಉಪನಿಯಮದಿಂದ ರಚಿಸಲಾದರ್ಥ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾದ ಏಳು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಪ್ಪು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಪ್ಪು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಶೇ. 18ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಪ್ಪು ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಶೀಲನೆ/ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು, ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಯಿಂದ ಚುನಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತಗಳು ಸರಿಸಮಾಗಿ ಬಿಡ್ಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ವಹಿಯಾಗಿ ಮತಗಳನ್ನು ತಳಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಅಯ್ಯೆಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಅಧಿವಾ ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಅವಧಿ ಯಾವುದೂ ಹೊದಲು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾದವಧಿಯನ್ನೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
5. ಸ್ಥ್ಯಾಂತಿಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯ, ವಿಧಾನ ಪರಿಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತ ಸದಸ್ಯನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಳ್ವಾನಿತರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಅಯಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವ್ಯವಹಾರ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಜೈವಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

- i) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ್ರೆ - ಗ್ರಾ. ಪಂ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
- ii) ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ರೆ - ತಾ. ಪಂ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ
- iii) ಬೆಳ್ಳಾಪಂಚಾಯತ್ರೆ - ಬಿ. ಪಂ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ
- iv) ಸಗರಸಚ್ಚೆ/ಪುರಸಚ್ಚೆ - ನ.ಸ./ಪ್ರ.ಸ. ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ
- v) ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ - ಪಾಲಿಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

7. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೂಪನೇ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಜನತಾ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಳಿತ್ತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಅಪಗಳ ಜೀವಧೀರ್ಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬಳಿಕ ಅಥವಾ ಅಪಗಳ ಬಗೆನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ-ಜ್ಞಾನಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಯ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಅಳಿಗಳಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಅಥವಾ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ವೈದ್ಯರ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಕರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

9. ಈ ಜನತಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ತಯಾರಿಸುವ ಸಮಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಮಾಹಿತಿ ಓಲಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಸೂಚಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಜನತಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಸಿಂಧುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ಮಿತಕ್ಕದ್ದು.

12. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ವಿಧಿಸಿದ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಬಂದಿರುವ ಲಾಭಗಳ ಹಾಗೂ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ವಿರಾಗಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿ :

1. ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 42, 43 ಮತ್ತು 44ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಹಿ ಮತ್ತು ಹೊರಣನೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ನಿಧಿಯು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯ ಶುಲ್ಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತ ಪನ್ನು ಆಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಜಂಟಿ ಸಹಿಯೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಸ್ಥಳೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಲೇವಿಪಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ನಿಯಮಿಸಲು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ನಿಧಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕ್ರಿಕ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ-IIIರಲ್ಲಿ ಸಮೂದಿಸಿದಂತೆ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

5. ଜୀବିକ ପ୍ରୟେଧ୍ୟ ନିର୍ବାହକୀ ସମୀକ୍ଷା ପରିଶୋଧନେ ମାତ୍ରାରେ ଲେକୁଗଲ୍ ପ୍ରତିମ୍ୟନ୍ତ୍ର ମୁହଁତ୍ତୁ ଅଂତକ ସମୀକ୍ଷା ସଂବନ୍ଧିତରେ ପରିଶୋଧନୁ ଅଧରିଲ୍ ମାତ୍ରାରେ ପରିଦିଯୋଂଦିଗୁ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚ ଅକ୍ଷୟୋଦୀର୍ବା 15ମୋହିଙ୍ଗେ ଅଧ୍ୟା ଜିଲ୍ଲେରୁ ଜିଲ୍ଲା ଦିକାରିଗେ ଶଲ୍ଲେ ସତ୍କେଦ୍ମୁ.

23. බිජාධ නිදානර :

1. a) ప్రాధికార మత్తు మండలి అధవా బందు మండలి మత్తు జీన్విందు మండలియి నదువు కాయిక్రమగళన్ను అనుష్టానగోళశువ బాటుత్తినల్లగలి అధవా ఆచ్ఛాగళన్ను/ నిదేశనగళన్ను అధవా ధోరణ నీడువుదరల్లి యావుదే వివాదగళు ఉండాగువ సంబంధప్పు యారాదరూ అధినియమద ప్రకరణ 50 రస్తయ మేల్లనవియన్ను నమూనే 4రల్లి కాయిక్రమదీశగళు, పరిసర మత్తు అరణ్య మంత్రాలయి, భారత స్కార అధవా అధ్యక్షు, రాష్ట్రాలు జ్యేష్ఠ వైవిధ్య ప్రధికార, జెస్ట్ అపరిగే సల్లిసువుదు.

b) కనాటక జీవ వైవిధ్య మండలి మత్తు జీవ వైవిధ్య నివాహకు సమితి అధవా జీవ వైవిధ్య నివాహకు సమితిగళ నదువు అధవా జీవ వైవిధ్య నివాహకు సమితి హగ్గా శ్శాలీయ సంస్కృతగళాలనే కాయిక్రమగళ అనుష్టానగోళశువ బాటుత్తినల్లగలి అధవా ఆచ్ఛాగళన్ను/నిదేశనగళన్ను అధవా ధోరణ నీడువుదరల్లి యావుదే వివాదగళు ఉండాగువ సంబంధప్పు యారాదరూ అధినియమద ప్రకరణ 50 రస్తయ మేల్లనవియన్ను నమూనే 5రల్లి కాయిక్రమదీశగళు, పరిసర మత్తు జీవితాన్ని, కనాటక స్కార అధవా అధ్యక్షు కనాటక జ్యేష్ఠ వైవిధ్య మండలి, బెంగాలూరు అపరిగే సల్లిసువుదు.
2. మేల్లనవియ దస్తావేసినల్లి అయి కేసిన ఎల్లా వివరగళు మత్తు మేల్లనవి హగ్గా పరిహారక్కే సంబంధిసిద అధిక్యగోళాలిసిద దావిలేగళు, ఆచ్ఛాగళు నిదేశనగళు హగ్గా ధోరణాలు నిధారగళు, హనిగోళగాద వివరగళు ఇరక్కడ్డు. మేల్లనవిదారన అధిక్యత ప్రతినిధిగళు మేల్లనవి దస్తావేసిన్న తస్స సహి మూలక సల్లిసుతెక్కడ్డు.
3. మేల్లనవియ దస్తావేసినల్లి అయి కేసిన ఎల్లా వివరగళు మత్తు మేల్లనవి హగ్గా పరిహారక్కే సంబంధిసిద అధిక్యగోళాలిసిద దావిలేగళు, ఆచ్ఛాగళు నిదేశనగళు హగ్గా ధోరణ నిధారగళు హనిగోళగాద వివరగళ జోతెగ నాల్సు ప్రతియల్లి దూతన మూలక అధవా నోందాయిత స్థిర్యత పత్రసహిత అంచెయ మూలక ఆచ్ఛా, నిదేశన అధవా ధోరణాత్కు క నిణయ హోరడిసిద 30 దినగళోళగాని సల్లిసుతెక్కడ్డు. మేల్లనవి పడయువ సంస్కృతయు సమాధాన పదువుదాల్లి తడవాదుదక్కే లిఖిత కారణగళ సహిత మేలిన 30 దినగళ అవధి వాత్రవల్ల దే మత్తు ఆచ్ఛా, నిదేశన అధవా ధోరణాత్కు నిణయ హోరడిసిద 45 దినగళోళగాని మేల్లనవి సల్లిసులు అవకాశమిత్తదే.
4. మేల్లనవియ విచారణ సోచసేగళన్ను నమూనే 6 మత్తు 7రల్లి స్థిర్యత పత్ర సహిత నోందాయిత అంచెయల్లి నిడెక్కడ్డు.

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅದೇಶಾನುಸಾರ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,

ಎನ್. ಅರ್. ಜಗನ್ನಾತ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವತಾಸ್ತು ಇಲಾಖೆ.

ನಮೂನೆ - I

ಅನುಸೂಚಿ

(ನಿಯಮ 15ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಂಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೂ. 1000 (ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ)ಗಳ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಭಾಗ - ವ

1. ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು

- ಎ. ಹೆಸರು
- ಬಿ. ಶಾಯಂ ವಿಳಾಸ
- ಸಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಸಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ರಿಜಿಂಟ್ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ವಿಳಾಸ
- ಡಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪರೇಣೆ (ಅರ್ಜಿದಾರನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವ್ಯೇಯತ್ತಿಕ ಪರಿಚಯ) ದಯವಿಟ್ಟು ಸೇಕ್ತು ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಿಲೆಗಳನ್ನು ಲಾಗ್ತಿಸಿ.
- ಇ. ವ್ಯವಹಾರದ ಸ್ವರೂಪ
- ಎಫ್. ಭಾರತಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಹಿವಾಟಿ
- 2. ಕೋರಿಯವ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದ ಮತ್ತು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುವಂಭಿ ಜೈವಿಕ ಪಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ
- ಅ. ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುರುತು (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು), ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಳಕೆ;
- ಆ. ಉದ್ದೇಶ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯ ಭೋಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ;
- ಇ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ (ಮೌಲಿಕ/ದಸ್ತುವೇಚಿಯ) ವಿವರಣೆ/ಸ್ವರೂಪ;
- ಕಿ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾರೇ ಗುರುತಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸರ್ವುದಾಯ; ಸಂಗ್ರಹಕೆಯ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ (ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ನೀಡಿ);
- ಎಫ್. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಅಂಥ ಸಮಯಾವಧಿ;
- ಒಂದಿಂದಿನ ಜೈವಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ದಿಯವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸುಖೀ:
- ಒಂದ್. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ನಿರ್ದೇಖಿಯಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದ್ದೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ;
- ಓ. ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯಿಂದ ಜೈವಿಕ ವೈಧ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಘಟಕಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಉದ್ದೇಶಿಸುವುದೇ
- 3. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ವಂಭಿಯ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳು.

4. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂಭಿ ಸ್ಥಳದ ಗುರುತು.
5. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆತ ಸೇರಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೊದ್ದಿಕ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಬಹುದಾದ, ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಅರ್ಜಿಕ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಲಾಭಗಳು.
6. ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ ಆತ/ಆತ ಸೇರಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಬಹುದಾದ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೊರೆತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು.
7. ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಒಳಕೆಯಿಂದ ಭಾರತ/ಸಮುದ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೊಲಧ್ಯಗಳ ಅಂದಾಜು.
8. ಲಾಭವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಏಷಾದುಗಳು.
9. ಸೂಕ್ತವಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಮಾಹಿತಿ.

ಭಾಗ - ಬಿ ಫೈಲೋಷನ್

ನಾನು/ನಾವು

- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಷ್ಣಿರೆಗೆ ಪ್ರತೀಕೊಲ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯಿಂದ ಜೀವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ;
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಯಿಂದ ಸ್ಫಳೀಯ ಸಮುದ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕೊಲವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ;

ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಫೈಲೋಷನ್ ನೇ/ವೆ.

ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಸ್ತೇಂಬರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು/ನಾವು ಫೋನ್‌ಎಸ್‌ಸ್ಟೇಂಸ್‌ನೇ/ವೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದೋಷ ಪೂರ್ಣ ವಾಹಿನಿಗೆ ನಾನು/ಪ್ರಜವಾಂಶ ರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೇ/ವೆ.

ಸಹಿ

ಸ್ಥಳ :

ದಿನಾಂಕ :

ಹೆಸರು :

ಪದನಾಮ

❖❖❖❖❖

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನಾದ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

_____ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರರ ಸಹಿ

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಜ್ಞ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರ ಸಹಿ.

ಅಡಕ : ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರತಿ (ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ)

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - V

(23(1) (ಬಿ) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರ ಜ್ಞಾಪನದ ನಮೂನೆ

ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜಿವಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕೌಶಳ ಸ್ಕಾರ್, ಟೆಂಗಳೊರು ಇವರ ಮುಂದೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈದಿಕ ಅಧಿನಿಯಮ, 2002ರ 50ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈನವಿಯ ಜ್ಞಾಪನ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200 _____ ರ

ಅಜ್ಞದಾರ (ರು)

ವಿರುದ್ಧ

ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)

(ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂನಿಸಿ)

ಈ ವ್ಯಾಂದಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ವಂತ್ಯು ಕಾರ್ಣಗಳ ವೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ದಿನಾಂಕದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಜ್ಞಾಪನವನ್ನು ಅಜ್ಞದಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

1. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ)

2. ಕಾರ್ಣಗಳು:

(ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮೈನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಾರ್ಣಗಳನ್ನು ನಮೂನಿಸಿ)

iv)

v)

vi)

3. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

i)

ii)

iii)

4. ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:

ಎ) ವೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಾಂಶದ ಹಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞದಾರ/ರು ಗೌರವದೊಂದಿಗೆ ವಾನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು/ಇಮಾನವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗೆ.

ಬಿ) ಪ್ರತಿಪಾದಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣಸಾಂಕೇತಿಕಗಳನ್ನು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಸಲು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆಳಕಂಡ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಸಲು

5. ಅದರ ಮೌತ್ತೆ ರೂ _____ (ರೂಪಾಯ _____)

ಅಜ್ಞದಾರರ ಶುಲ್ಕವಾಗಿ _____ ರವರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ _____

ರಸೀದಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕ

ಸ್ಥಳ : _____

ಅಜ್ಞದಾರರ ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ : _____

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ : _____

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನಾದ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

_____ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರರ ಸಹಿ

ಮೊಹರು

ವಿಳಾಸ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಜ್ಞ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರ ಸಹಿ.

ಅಡಕ : ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಆದೇಶ, ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರತಿ (ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ)

❖❖❖❖❖

ನಮೂನೆ - VI

(23(4)ನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯ, _____ ನವದೇಹಲಿ, ಇವರ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ

(ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವೈದಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ

ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ _____

ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರ(ರು)

ವಿರುದ್ಧ

ಪ್ರತಿವಾದಿ(ಗಳು)

ಇವರ ಸದುವೆ

ನೋಟೆಸು

ಆದೇಶ/ನಿರ್ದೇಶನ/ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ (ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮೈನವಿದಾರನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈನವಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು _____ ರಂದು _____ ಕೆಳಕಂಡ ಸಮಯ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದರುವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಜೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಜ್ಞಾಪನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು
ನಿಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶಗಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಧ್ಯವಾ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು
ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿರಿಸುವ ಪೂರ್ವಕ ಮೇಲ್ಕುನವಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ
ವಿಲ್ಯೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

ದಿನಾಂಕ :

ಅಷ್ಟೇಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ

ಸ್ಥಳ :

ಅಧಿಕೃತ ರೂಜುಮಾಡುವವರು (ಮೊಹರು)

❖❖❖❖❖

ಸಮೂಹ - VII

ಸೋಣಿಸಿನ ನಮೂನೆ

(23(4)ರೇ ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

ತಲುಪ್ಪೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಿತ ಸೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ

ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಬೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನಾಣಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಮುಂದೆ

ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 200_ರ_____

ಮೇಲ್ಕುನವಿದಾರರರು(ರು)

ವಿರುದ್ಧ
ಪ್ರತಿವಾದ(ಗಳು)

ಇವರ ನಡುವೆ

ಸೋಣಿಸು

ಆದೇಶ/ ನಿರ್ದೇಶನ/ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ (ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ) ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಕುನವಿದಾರನು ದಾಖಲು
ವಾಡಿರುವ ಮೇಲ್ಕುನವಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು....ರಂದು...ಕ್ಕೆ (ಸಮಯ) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ
ವಂಬಾದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಜೊತೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಜ್ಞಾಪನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು
ನಿಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶಗಾಗಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕುನವಿ ಚುನಾವಣೆ ಸದರಿ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಧ್ಯವಾ ಇತರ ತರುವಾಯದ ದಿನಾಂಕದಂದು ನೀವು
ಹಾಜರಾಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿರಿಸುವ ಪೂರ್ವಕ ಮೇಲ್ಕುನವಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ
ವಿಲ್ಯೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

ದಿನಾಂಕ :

ಅಷ್ಟೇಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ

ಸ್ಥಳ :

ಅಧಿಕೃತ ರೂಜುಮಾಡುವವರು (ಮೊಹರು)

❖❖❖❖❖